

Vic. Gunt. 11. 40. 3K

Expositio hymnorum to
tius anni secundum usum
Barum: diligētissime re
cognitorū multis elucida
tionibus aucta.

~~Th...~~

~~...~~

~~...~~

Ex dono Hen. Barch. Vicarij de Cambri...

1502

Thiodocus Badius Ascensius maioris Brita-
nie iuuenibus cū morum tum virtutum studio-
sis Salutem dicit.

In quā ethnicis exponendis adhibem⁹
diligentiam sanctis quoq; litteris impertremus: in-
ueniremus profecto cū sepe nō minus salis atq; le-
poris in dicendo: tum vbiq; sententiarū atq; sanctis-
sime eruditionis longe fertiliorē segetē. Equidē
(quod de me polliceri possum) fateor cum tota fere
doctorū manu/nichil euāgelis eē candidius facilius / simplici⁹ /
magisq; manifestarium: idq; nō ab re cū omni creature predican-
da nozūt disertissimus atq; idem sanctissimus interpret: verū qui
illis leporē candorē: nō fucatam venustatem: admirabilē cū sum-
ma claritudine breuitatē: pathos sepe huberrimum / grauitatem
incōparabilem: et artificū vbiq; sūmū denegarit is profecto to-
tus amissus et a litteris abhorrens michi cū primis censebitur.
Hoc ea rōne dictū volui patres iuuenesq; optimi: qz offendo nō
nullos vix trūm vocularum satis fidos interpretes qui sanctas
litteras aspernētur tanq; sordidas / negentq; pueris subministrā-
das. nō aduertentes imo nescientes decorum quod in illis ad-
amissum obseruat: nescitesq; qz cū incultis litteris p̄stet cultos
ac sanctos habere aios q̄ cū cultioribus ab re christiana abhor-
rentes. Erit modo septēnis puer: dicet qua estate eneeas āntuer-
sū patri celebrari: quaq; ad elissam appulsus sit: At nesciet / qua
tempestate saluator noster aduenit: quo die eius aduentus cele-
brabitur: quis hymnus de eo canetur: aut que sit eius hymni ve-
ra sententiā. Proinde vos anglicani preceptores in primis lau-
do: qui nō sic litteras colitis vt religionis obliuiscamini: quocir-
ca vt vestris studiis optuler ad hymnorū expositionē nonnichil
cultioris litterature adiscere constitui. Efflagitatione presertim
Joānis boudini seu balduni optimi bibliopole vestri qui ipen-
sas suscepit / prouocatus. Valete Ex officina nostra Parrisiē
si ad decimū celēdas martias: anī p calculo romano. M. ccccij.

¶ Hic liber dicitur liber hymnorum. Et est hymnus

Locus dei est canticum. ¶ Nota qd quattuor fuerunt principales auctores qd hymnos composuerunt. scilicet Gregorius, Prudentius, Ambrosius et Sedulius. Sed quidam vir prudens noster Hilarius videns illos sic multos hymnos composuisse. dignū duxit. placuisse quosdam in vnu colligere cōpēdiosis et vnu breue et vtile tractatū pponere in quo omnes hymni continentur. ¶ Prima huius auctoris intentio fuit describere illos qd cantant in prima feria. et sic deinceps cōsequēter scdm ordinē. ¶ Utilitas autē maxima est in hoc libello: qz eo plecto et bñ intellecto: cognitionē hñe possum vnitatis et trinitatis et cunctipotentis dei. Supponit autē theoricē. i. diuine repletiōis. ¶ Sed qz mētiōē feceram de feria: ideo videamus qd sit feria. Nā feria est solēnis dies. Beatus autē synesler vel Gregorius: videns hebreos dixisse primā sabbati. scilicet cūda sabbati. et sic deinceps. Similiter videns gentiles nota quod deorum vel stellarū posuisse: vt Dies solis. Dies lune. Dies martis. Dies mercurij. et sic de alijs. Voluit ipse mutare mores eorū. scilicet hebreorū et gentiliū. Et ea de cā inuenit hoc nomen feria. Et in fine septimane seruauit sabbatū: qd fecit ad figurā. qz sabbatū interpretatur requies. et nos p totā hebdomadā. i. p totū spatij vite nre (qz currit p spatium septem dierū) debemus laborare summo conamine et diligētia vt pueniamus ad requiē et eternā beatitudinē. ¶ Unusqzqz enī hymnus habet suā materiā. In illis qd sunt de nocte accipit mediū ipso. i. signationē ipsi ipso. scilicet vt expellat a nobis tenebras ignorantie et vitiorū. et informet nos virtutibz et sanctisqz charitate. In illis vero qd sunt de die accipit ipse mediū lūmē et vult deprecari deū: vt quēdamodū illuminat sua claritate et splendore solis i corpore. sic illumet nos scisqz gfa in mēte. Amen. ¶ Aliter. Ferie ne te lateat lector a ferēdis epulis dicebant dies in qbz romani celsantes ab oi ope qbz (vt Scruola iurecōsultus desinuit) pretermisū nō noceret: agebāt letos cōuiuas et dies festos. Ac circa mirū videri potest qd pio die lune dicam feriā primā: nisi sensus sit primā et lūcē a feria. i. dñica. aut nisi hoc fecerit ecclesia vt si cur sabbato opandū instimuit ne iudaizemus ita et ferianis diebus ne gētilēs ritus obseruemus: laborare iussit: vsqz adeo vt p trariū ferialia vocemur min⁹ festiua.

¶ In aduentu dñi.

Conditor alme syderū eterna lux credētium chaste redemptor omnium exaudi preces supplicum.

¶ Materia huius hymni est de aduentu xpi et incarnatione eiusdē: qz de⁹ de celo descendēs se exinanīuit formā serui accipiens: et humiliāuit se vsqz ad mortē. Et aliter ē egressus de honestissima clausula regis tñz spūs de thalamo suo. cui spūs oia obedis. scilicet terrestria/celestia et infernalīa. ¶ Intēdit etiā rogare deū vt p hāc incarnationē nras pces exaudire dignet. et a sagitta diaboli liberare. ¶ Construe. O alme conditor. i. sancte creator syderū. i. stellarū. o eterna lux. i. ppe tua salus credētū. i. xpianorū fidelū. o xpe redemptor oim. scilicet hominū exaudi preces supplicū. i. humiliter supplicantiū.

¶ Ascen. Conditor et. Vltimus hymni rithmo numerisqz et fere trocheis cōstantis orisificiū in verbis mirū est: singula enī pōdus proprietatē hñt. Conditor enī deducitūra condo: qd cōpositum est a con et do: ille ergo condit: qui sit rē totū dat: quā dare nō potest nisi composuit: ita conditor dicitur compositor et constructor. edīscator: et pēcipue creator: cum enim creatio fiat in instanti: is pēcipue condit id ē simul totum dat qui creat: angit ergo in primo verbo beneficium creationis et ita priorem natiuitatem chisti: de quo Iohā. i. In principio erat verbum et. et Beatus. i. In principio creauit deus celum et terram. ¶ Almus ē: ab alendo. Alit autē cōditor. i. creator de⁹ oia qd p dicit pseruationē. Sicut enī nulla res. pducit ad esse

Secundum vsum Sarum.

sine deo: quia sine ipso factum est nichil quod factum est: ita sine eius p̄seruatione nichil
 permaneret in esse: quapropter etiam virgilius dicit deus hoc modo omnia alere dicens
 Eneid. vi. Principio celi ac terras camposque liquentes. Lucetemque globos lune ti-
 taniacque astra Spiritus intus alit &c. Est ergo proprius epitheta. i. attributa et p̄p̄ia
 dei et alius. Siderum autem signanter conditor dicitur: primo virtute argumenti a ma-
 iore si est siderum conditor ergo et minorum atque inferiorum. unde exploditur here-
 sis eorum qui negant deum visibilibus et conditorem: et eorum qui sidera et planetas ado-
 rant aut observant: tanquam virtute aliquam a se et per se habeant: cum si sine deo creatu-
 re nichil possint: quippe per quem omnia facta sunt. Neque et ipse ipso factus putetur: cum non
 sit creatus nec factus sed genitus: dicitur: eterna lux credentium: per quem facta tangi-
 tur secundum beneficium dei: primum enim est formationis: secundum reformationis. Est
 enim ipso deus conditor siderum cum p̄ se et sanctosque: quia opera exteriora trinitatis sunt. Ibi
 uisa secundum Augustinum: et est lux increata: quia eterna: cum autem addit creditum tangit
 ut dixi beneficium reformationis per incarnationem. Quia erat lux vera quae illuminat omne
 hominem venientem in hunc mundum. Christus beatus a christmate. i.unctione: interpretatur & vn-
 ctus nec immerito cum sit illi regale sacerdotium. Redemptor beatus a redimendo: redimo
 autem beatus a re et emo sed interponitur de euphonia cum sicut redeo redhibeo: redamo. Is
 autem emit qui re sui iuris facit: redimit: qui est a suo iure alienatam in pristinum condi-
 tionem emendo constituit: ut qui suos a captivitate liberat: sumus autem dei per creatio-
 nem: diaboli quodammodo: sed et ille dei est per transgressionem: sumus rursus dei per
 redemptionem: magnus autem est beneficium imo secundum sanctum Augustinum summum in redem-
 ptione: si consideramus precium redemptionis: quia sanguinem suum effudit pro nobis: nec san-
 guinem habuisset nisi incarnatus fuisset: summa & dilectio est incarnari voluisse ut nos
 redimat. quia maiore dilectione nemo habuit quam ut vitam suam ponat pro amicis suis.
 Copiosa & est apud deum redemptio nostra: qui totum sanguinem suum effudit in redemptionem
 nostram. Quod autem beatus redemptor omnium: intelligendum est sicut beatus lux quae illuminat omnem
 hominem: hoc est quantum in ipso est: copiosa enim satis est ipsius redemptio ut multos
 infinitos redimat: sed peccatores occidunt lumini fores nec gratiam recipiunt. Ex-
 audire pro est & audire: quia audit deus orem: exaudit in nomine suo petentes: preces sup-
 plicum bene supplicum: quia deus humilibus dat gratiam. Supplices autem dicuntur qui se pro-
 cāt sub maiestate et dignitate alterius: supplicamus & corpore: oramus et precamur
 ore: adoramus: utroque: preces & pertinent ad omnia officia: supplicitas ad corporis et cordis
 obsequium. possem plura longe adducere: unde videlicet supplicia dicta sunt tormen-
 tarum preces: sed vereor nimis plura fieri: hec autem dixi ut ceterorum inquirendorum occasi-
 onem prebeam: ero enim in reliquis brevior.

Qui condolens interitum mortis perire seculum sal- uasti mundum languidum donans reis remedium.

¶ Construe. Qui condolens. i. qui eo nobiscum dolens perire. i. damnare seculum
 interitum mortis. i. pena infernali saluasti. i. liberaisti de potestate diaboli mundum
 languidum. i. in peccatis donans remedium id est redemptionem reis. i. peccatoribus.

¶ Discern. Qui condolens &c. Quid est. Dicitur qui condolens ubi non dices. i. qui est
 sed qui es. est enim euocatio qui condolens saluasti. Inter et per ideo significat
 consumptionem rerum quia inter significat medium citra terminum: hoc est usque ad
 finem. Cum iterum quod non usque ad finem sed usque ad finem perit: intercipit quod in medio sic capit ut
 non amplius extet: per autem significat consumptionem: et ita etiam interdum consumptum ut patet
 qui ita consummat iter ut non amplius eat et ita absumi intelligitur. Seculum a sta-
 cando dicitur eorum qui simul vivere possunt eius: quod quia centenarius fere est pro-
 centum annis accipi solet sed pro universo mundo accipi potest ut hic. Reus dicitur
 quicumque rem suam defendit in iudicio etiam si iniuste accusetur et innocens sit
 quia tamen contra reum presumptio est. accipitur sepe pro nocente: unde dicitur
 reus est mortis.

Uergente mundi vespere vti spōsus de thalamo: egressus honestissima virginis matris clausula.

¶ Cōstrue. Uergente mundi vespere. i. appropinquāte fine mūdi. et sic egressus vti id est sicut sponsus supple egredit de thalamo. egressus inquit de honestissima. i. de castissima clausula matris virginis. i. de vtero. s. marie.

¶ Ascē. Uergere. Uergere est quasi versus agere. i. ad aliquid tendere: sūt autem tria quibus vnū est supinū. vergo versi versum. verto verti versum. et verro verri vel versi versū. Vesper neutro gñe: tempus est quo vesper apparet noctu. i. serotini: et ita p extremo tempore et fine rerū ponit. Genere aut masculino est stella verneris vespereus. s. aut vespereus: Virgili⁹ in gebi. Denique quid vesper serus vehat et iterū. Solis ad occasum cū frigidus aera vesper. Erat aut vesper. i. vltimū enī mūdi. Unde apłs. Cū aut venit plenitudo tēpis misit deus filium suū. Sed secūddū Augustinū hec plenitudo tēpis nō erat fatalis s; voluntaria: tūc etiā venit plenitudo tēpis: et tunc venit hora christi qñ eā venire voluit ab eterno. Egressus clausula grammatice v: sicut et clausula. nā exeo et egredior qñ cōponitur cum extra scēm regunt: sed cum ex ablatiui. Virg. in buc. Quis multa meis exiret victima sepiis. Item eneiid. ij. Est vire egressis templi. et hora. i. sermoni. Egressus magna me cepit aricia roma. Significanter aut dicit clausula: qz de ea dictum est: mulier circū dabit virū: nec alia vnqz circū dedit saluis videlicet pudicitie virginalis claustris que vt circulus sic et circū datio salua eē debent: sed longior flo.

Cuius forti potentie genu curuantur omnia: celestia terrestria fatentur nutu subdita.

¶ Cōstrue. Et ideo quia egressus eo: vel qz saluasti mundū languidum forti potētie cuius scz christi omnia curuantur genu: scilz laudando ipsum. celestia. scz angelī. terrestria. i. homines fatent subdita. i. considentur illi subiecta nutu id est spōte scilz ad tuam voluntatem etc.

¶ Ascē. Cuius forti. etc. Genu curuant autyna est dicitio: aut si due eo modo dicitur quo singularis plus dicit q pluralis. nam qui mare nauiganit aut terrā ambulauit plus fecit q qui maria aut terras. Ille est totū elementū: hic plures eius p mensus est particulas. Genu aut ad corporis molē spectat: nutus ad caput qd dū inclināt submissionē etiā cordis denotat. Tractus est hic locus totus ex dno paulo dicente Ad philippēses. ij. Et dedit illi nomen qd est sup omne nomen: vt in nomine iesu oēs genu flectat celestia terrestria et inferna: et omis lingua confiteat: qz dñs iesus christus in gloria est dei patris.

Te deprecamur agie venture iudex seculi: cōserua nos in tempore hostis a telo perfidi.

¶ Construe. Te deprecamur. ergo quia ita est vt dictum est. deprecamur agie. i. o sancte ppe iudex venture. seculi. scz in extremo iudicio. conserua nos in tempore. i. in hac vita a telo id est suggestionē perfidi hostis id est diaboli (que sagitta ē.)

¶ Ascē. Te deprecamur. i. valde precamur. aliquando deprecor est contra id qd fiat precor: hoc est precor ne fiat. vt deprecor culpam: deprecor mortem. Qui. Sepe precor mortem: mortē quoqz deprecor idē. Agios sanctus dicitur latine: est autem vocabulū mere grecū. Iudex venture: qz christo pater dedit omne iudiciū. Paracletus etiā greca vox sed more quo ceteras grecas vertimus diceretur parade: morant saltem more greco penultima esset longa: et dicitur aduocatus aut acclamatus.

Laus honoz virt⁹ gloria deo patri et filio: sancto

Secundum vsum Sarum:

simul paraclyto in sempiterna secula:

Construe. Et qz deus misit filium sz xpm vt nos redimeret. ideo fit laus honor virtus gloria deo patri et filio simul. i. pariter paraclyto. i. spu sancto. in sempiterna secula. i. sine fine. Amen.

Tu lucis ante terminu rerum creator posci mus vt solita clementia sis presul ad cu stodiam.

Construe. Materia huius hymni est desu deprecari in inceptide noctis. vt sicut deprecamur desu in inceptide diei. vt. i. custodiat nos p tota diem: ita in inceptide noctis: vt nos custodiat p tota noctem desu deprecamur. **C**onstrue. O reru creator poscimus. i. poscimus te ante terminu lucis. i. anteq de mudo exeamus. vel anteq dies recedat vt sis presul. i. speculator: vel custos ad custodiā. vt sis presul ad custodiēda alaz. **A**scen. Te lucis ante terminu. Oido videt. O creator reru ante terminu lucis. i. qui fuisti anteq lux creata est lux increata nos poscimus te vt scis solita clementia presul ad custodiā. Qz in sequentia inuunt nos velle precari vt per xpm simus no cre sequere vsq ad lucē tui: videt ordo potior esse. O creator reru nos poscim⁹ te vo solita clementia. i. p soluta clementia nobis presul. i. pimus pōtifer et protector ad custodiā. i. custodiamur ante terminu lucis. i. pūsq finatur huius diei lux hoc est precamur in fine diei hui⁹ vt ptegas nos nocte sequente. presul bi q preest salus. hoc est pimus salior. Salu aut erant sacerdotes martis q saliendo portantesq ancilia maris: sacra ferebat: accipit aut a nobis p quonis epo aut preside.

Procul recedat somnia ⁊ noctiu fantasmata: ho steq nostrum cōprime ne polluantur corpora.

Construe. (Dico sis presul ad custodiā.) Procul recedant somnia. i. lōge sint a nobis. ⁊ remote illusiones demoni/ vel prauē delectationes carnis: ⁊ fantasma ta. i. occulte deceptiones vel suggestiones: vel apparitiones noctiu. i. malignoz spi ritui. **N**ox diuiditur in sex partes. i. sero: cōticiu: insepessu: gallicinu: crea pusculu: mane. Sero est qñ nox linet. Conticiu est hora qñ homines cubitum pgiunt. Insepessu est qñ homines nichil operant. Gallicinu est qñ galli emittit vo ces. ⁊ crepusculu est qñ dubiu est inter diē et noctem. Mane est qñ auroa apparet et cōprime nostrum hostē. i. diabolum: vel carnem nēstram. ne corpora nra polluat sz aliquo malo. vel corporali pollutione.

Ascen. Procul recedant somnia. i. insonis et pio. i. fantasmata noctiu. Ne pol luantur corpora nocturna. i. pollutione.

Tu verbum supernum prodiens a patre olim exiens: qui natus orbi subuenis cursu de cliui temporis.

Construe. Hic hymnus pmet memoriā huius q xps egressus est de vtero virginali sicut sponsus de thalamo suo. ⁊ ideo omnia ei humiliant. Et nō est miru: qz ipe descen dit de patre. i. de celo. **E**t hoc est responsio pira hereticos q dicebat xpm nō ve nisse de patre. quibus per hymnū istū respondendū est. **C**onstrue. O signū verbū id est dei filius pūiens. i. manifestans te ineffabiliter exiens. i. veniens. olim a pa tre. qñ scilz incarnatus fuit supplē qui eo natus sz a matre subuenis. i. succurris orbi id est mundo. cursu. i. plenitudine decliui temporis. i. promi vel declinātis ad finem seculi.

Illumina nunc pectora tuoqz amore pcrema. au

dito vt preconio sint pulsa tandem lubrica.

¶ Cōstrue. Et tu q es talis. Illumina nūc in pñt. s. tuo lumine: et pcrema. i. accen-
de nra pectora tuo amore. i. tua grā: vt audito preconio. i. predicatione apłoy. Ut
audito pconio pphetay lubrica. i. peccata sint pulsa. i. remota a nostris cordibus
tandem. i. in separatione anime a corpore.

**Iudexq3 cū aderis rimari facta pectoris: reddēs
vicem pro abditis: iustisq3 regnū pro bonis.**

¶ Cōstrue. Et o supñū verbū. i. o fili dei volēs rimari. i. experiri facta. i. pñtā pecto-
ris. i. cognitionis: vt cū aderis. i. cū affueris iudex post. i. in fine mñdi: sis reddēs
vicē. i. remunerationē p abditis. i. p occultis pñtis. et iustis. i. sanctis regnū. s. eter-
nū p bonis. s. opibus: que in presenti scō operati sunt.

**Non demū arcemur malis p qualitate criminis
sed cū beatis cōpotes simus perennes celibes.**

¶ Cōstrue. Et nō arcemur. i. nō constringamur demū. i. ad vltimā malis. i. pñtis:
p qualitate criminis id ē p magnitudine pñtōy: sed simus cōpotes. i. simul potē-
tes cū beatis. i. sanctis penes. i. ppetualiter: vel penes. i. habitatores celoy. celi-
bes. i. ad celestem vitam ducentes.

¶ Ascen. Verbū supñū. hymnus satis not⁹. Lubrica dicitur loca glabra et pinguis
quibus pes nō pōt figi: et sñt obscena et carnalia. Rimari. i. inquirere tractus a
porcis q rimant. i. inquirūt in rimis hoc ē fissuris terre glādē. Nō demū arcemur
aut arceamur aut potius arceamur legēdū est. Legēdū enā puto nō penes celi-
bes: s. penne. Nā vt hic et hec penne et hoc penne: vel h penne: hec penne: hoc pen-
ne. Quid. Anna penne vocor. Est aut penne qd durat p annū. vt annis toto anno
fluēs vt penne et accipit p iugi et ppetuo. Celibes sunt qcuq3 extra matrimoniu
viviūt siue casti siue nō: sed q sermōes expēdi sūt scōy materiā subiectā: in san-
ctis istis: celibes dicuntur quasi celestē vitam agētes: in qua neq nubent neq nubē-
tur sed erunt sicut angeli.

**Ex clara ecce intonat obscura queq3 in-
crepat pellantur eminus somnia ab ethe-
re christus promicat.**

¶ Materis hui⁹ hymni sñtis est sicut in predicto hymno. vbi dictū est q xps venit
olīm a patre. et iā ē sic. Ecce clara vox. i. iohēs baptista intonat. i. terribiliter predi-
cat: et increpat qd obscura. i. oīa vitia seu pñtā: et iō oīa sōnia. i. vana pñtā pellat. i.
remouent emin⁹. i. lōge. q xps iā pmicat. i. fulget ab ethere. i. a celo. **¶** Ascē. Emi-
nus ē qd ē emanib⁹ vt telū qd emin⁹ iacit et ita accipit qd p de longinquo.

**Mens iam resurgat turbida: q forde extat faucia
sydus refulget iam nouū vt tollat omne noxium**

¶ Construe. Et ideo. Mens nra turbida. i. maculata resurgat. s. a vitis. q. s. mens
extat faucia. i. manet vulnerata forde. i. pñtō: et bene dicit q surgat mens: qz sydus
id est xps refulget iā. i. respicndet p spm scñm nouū scz natū de virgine: vt tollat. i.
remoueat a nobis pñtōibus: oē noxiū. i. oē pñm. **¶** Dicitur iā orto. s. lucis si-
dere: qz vanū est vobis ante lucem surgere.

**E sursum agnus mittitur laxare gratis debitum
oēs p indulgentia vocē domus cū lachrymis.**

Secundum vsum Sarum.

¶ Construe. Agnus id est dei filius mittitur id est destinatur e sursum. i. de celis laxare. i. remediari debitum id est originale peccati. vel saltem penas peccati: gratia id est dono seu sponte sua et sine aliqua remuneratione: et ideo omnes demus scz deo vocem cum lachrymis. i. confessionem peccatorum cum contritione pro indulgentia id est pro remissione peccatorum.

Secundo vt cū fulserit mundūq; horroz cinxerit non p reatu puniat sed pius nos tunc protegat. Presta pater ꝛc.

¶ Construe. Bene dico demus vocetū lachrymis. vt cū ille agnus fulserit. i. fulgens aduenerit scdo aduentu. i. in iudicio. et horroz. i. pauor cinxerit. i. circūdederit mūdū. i. mūdano. vt non puniat. i. damnet p reatu. i. p peccato. sed pius scilz xps nos tunc protegat. i. defendat a potestate dyaboli.

¶ Eni redēptor gētū ostēde partū virginis miret oē scīm talis decet partus deum.

¶ Materia huius hymni est inuocatio ad deū: vt veniat ostendere nobis partum beate virginis marie non fuisse ex virili semine: sed diuino spū cooperante esse factū. et qualiter egressus est a patre. et regressus ad patrem. et qualiter est equalis patri. et loquitur de presenti tanq; de futuro. **¶** Construe. Xps qui es redemptor gentiū. i. oīm hominū veni. i. appropinqua mentibus nostris. et ostende. i. pādo nobis partū virginis. i. beate marie: i. dō oē seculū. i. totus mundus miretur id ē admiretur: q; talis partus decet. i. decens est deū. i. omnipotentē creatorem celi et terre: nasci sine virili semine. **¶** Unde decet hic est psonale sicut illuc. Te decet hymn^{us} de^{us} in fion. Non dices veni. i. accede mētibus. q; accedo actū regit. Eni. pmo. Accessio: copulos.

¶ Non ex virili semine sed mystico spiramine verbum dei factum caro fructusq; vētris floruit.

¶ Construe. Vere talis partus decet deū. q; Nō ex virili semine supple natus est dñs noster iesus xps. sed mystico spiramine. i. secreta et sancta operatōe ac dispo sitione spūs sancti. verbū dei. i. filius dei omnipotentis factū sup. est caro. i. homo et fructus ventris. i. beate marie floruit: sicut flos creuit: quia beata vīrgo Maria fuit ramus. et filius eius Iesus xps est flos.

¶ Alnus tumescit virgis claustra pudoris pmanēt vexilla virtutū micant versatur in templo deus.

¶ Construe. Et ecce. alnus virginis. i. venter beate marie tumescit id est crescit. et tamen claustra pudoris id est clausura virginittatis permanent scz integra et ille sa. quia virginitas in ea non est violata et vexilla virtutum. id est miracula sancta micant id est fulgent scilicet per totum mundum. Vel virtutum. quarum de us est vexillum id est custos. et ideo deus versatur in templo: quia receptus est a Symeone in templo. vel versatur in tēplo. id est in vtero beate Marie virginis.

¶ Procedens de thalamo suo pudoris aula regia gemie gygas substātie alacris vt currat viam.

¶ Construe. Christus pcedens. i. veniens de thalamo suo. i. de vtero matris. q; ipsa maris fuit eiectionis castitatis. scz de regia aula pudoris id est de palatio regali. et supple exiens gygas gemie substātie. i. diuinitatis et hūanitat. q; xps

est deus et homo. Et dicitur gegas eo quod inseparabiliter et irrevocabiliter ad vitam huius mundi nobis occurrat. Unde psalmista. Exultavit ut gegas etc. ut alacris. i. velocius currat viam id est transeat de hoc mundo ad patrem. Dicitur enim hic alacer. sed Terentius etiam alacris de masculo dixit.

Egressus eius a patre: regressus eius ad patrem: excursus usque ad inferos: recursus ad sedem dei.

Construe. Egressus eius a patre. supple fuit quando descendit in virginis uterum. regressus eius ad patrem. quando rediit in celum. Unde. A summo celo etc. et regressus eius usque ad summum eius. Unde evangelista. Ego veni a patre in mundum iterum relinquo mundum et vado ad patrem. excursus usque ad inferos. i. descendit ad inferna. recursus ad sedem dei. i. ascendit ad dexteram patris.

Equalis eterno patri carnis tropheo accingere in firma nostri corporis virtute firmans perpeti.

Construe. Et tu xpc. i. es equalis eterno patri (scdm divinitatem) accingere tropheo. i. victoria carnis. qd per carnem triumphavit dyabolus. et sup. tu xpc firmans. i. roborans perpeti. i. perpetue. virtute. i. cū virtute infirma corporis. i. vicia et fragilitates nostri corporis.

Presepe iam fulget tuum lumenque nox spirat novum quod nulla nox interpolet fideque iungi luceat.

Construe. Vere procedis de thalamo o tu xpc qd presepe tuum. i. ecclesia sancta iam fulget. i. splendet (supple virtutibus) et nox spirat. i. emittit novum lumen. i. filium natum sine peccato. quod. i. lumen nulla nox. i. nulla obscuritas hereticorum (qd plures heretici dicunt deum non accepisse carnem humanam) interpolet. i. obscuret. et luceat. i. lumen tuum iungi fide. i. assidua virtute.

Saluator mundi dñe qui nos salvasti hodie: i hac nocte nos ptege et salva omni tempore.

Construe. O dñe tu dico saluator. i. redemptor mundi. qui salvasti nos hodie ptege. i. defende nos. i. hōes in hac nocte. et. i. tu salva nos omni tempore. i. semper. dicetur aut in completorio.

Adesto nunc propitius et parce supplicatibus: tu dele nostra crimina tu tenebras illumina.

Construe. Tu dñe adesto. i. presens sis. propitius. i. mitis vel clemens. et tu parce. i. indulge. supplicatibus. i. rogantibus. et dele. i. absterge vel remoue. nostra crimina. sup. et illumina. i. clarifica. tenebras. i. nostras.

Ne mentem somnus opprimat nec hostis nos surripiat nec ullis caro petimus comaculetur sordibus

Construe. Nos petimus ne somnus opprimat. i. destruat. mentem supple nostram. nec hostis. i. dyabolus surripiat nos supple. et petimus. i. desideramus. nec p ne: ne caro comaculetur. i. vilescat ullis sordibus. i. aliquibus peccatis siue vitiis.

Tu reformator sensuum votis precamur cordium: ut puri castis mentibus surgamus a cubilibus.

Construe. O iesu reformator sensuum nos precamur. i. rogamus te. i. reformatorem

Secundū vsum Sarū.

sensu votis. i. desiderijs: cordis. i. cogitationis. vt. s. nos puri. i. Sinceri vel immaculati. surgamus a cubilibus. castis mentibus. i. cū castis cogitationibus.

ASolis ortus cardine ad vsqz terre limitem
xp̄m canamus principē natū maria virgie

¶ Illud metū est idem qđ in superiori. In hoc hymno agitur de incarnatione dñi
et de natiuitate eius. quod. s. puerpera enixa est illū qui vniuersa ex nihilo creauit: et
nō abhorruit iacere in p̄sepio. Et cōtinuat iste hymnus cū superiori. Dixi em̄ qđ ce-
lum terra et mare et oīa que in eis sunt cōstit deo: qđ ab ortu solis vsqz ad occasum
vniuersalis mundus laudat deū. Uel aliter dixi qđ eius p̄sepe iam fulget nouo lu-
mine: et ideo canamus natū de maria virgine. et hoc est qđ dicit. ¶ Construe. Nos
xp̄iani canamus. i. laudemus. a cardine ortus solis. i. ab origine mūdi. vel a cardī-
ne ortus solis. i. ab oriente mundi. vsqz ad limitē terre. i. ad occidentē. xp̄m p̄inci-
pem. i. regē. natū. i. genitū. maria virgine. i. ex vtero marie virginis. ¶ Seruauit au-
tem ordinē literarū etiā in sequenti sed confusus est postea.

**Beatus auctor seculi seruale corpus induit: vt car-
ne carnem liberans ne perderet quos condidit.**

¶ Construe. Beatus auctor dñi dico qđ debem⁹ deū laudare: qđ bñs auctor. i. factor. se-
culi. i. mūdi. iduit. i. assumpsit seruale corp⁹. i. humanā carnē: vt ip̄e liberās carnē. i.
nřas dñificat. carne. s. sua. ne p̄ vt nō p̄deret. s. hōies illos quos cōdidit. i. creauit

**Caste parentis viscera celestis intrat gratia: v̄ter
puelle baiulat secreta que non nouerat.**

¶ Construe. Caste parentis viscera. Et vere induit seruale corpus qđ celestis gra-
tia. s. sp̄s intrat viscera. i. vterū. caste parentis. s. virginis marie. et sic venter. i. vter⁹
puelle. s. marie. baiulat. i. portat. secreta. s. celestia. que. s. secreta nō nouerat. s. ante
conceptionem. Uel que quāta sunt perfecte nōsse non poterat.

**Domus pudici pectoris templū repente fit dei in-
tacta nesciens virum verbo concepit filium.**

¶ Et vere baiulat secreta qđ nō nouerat. idē p̄strue sic. Dom⁹. i. alu⁹. pudici pectoris. i.
puri cordis. s. marie. fit. i. efficit. rep̄te. i. cito. tēplū dei. i. hospitij. dom⁹ dico tracta.
i. incorrupta. nesciens virū (p̄ carnis cōmixtionē. cōcepit filiū. s. xp̄m. s̄bo. i. p̄ verbū qđ
ipsa dixerat ad gabrielē dicens. (Ecce ancilla dñi fiat mihi scōm s̄bō tuū) vel s̄bo. i.
per verbū qđ dixit gabriel ad ipsam. vnde dixit. (Ecce cōcipies et paries filium)

**Enixa est puerpera quē gabriel predixerat: quem
matris aluo gestiens clausus iohannes senserat.**

¶ Dico qđ cōcepit et verbo vere: qđ puerpera. i. maris paries puerū enixa est. sed pe-
perit filiū. quē filiū gabriel ille archangelus. predixerat nasciturū. et quē iohannes
baptista clausus. i. inclusus. aluo. i. in vtero matris sue Elizabeth. senserat. i. cogno-
uerat. gestiens. i. gaudens. et p̄e letitia exultans.

**Feno iacere pertulit p̄sepe nō abhorruit: paruoqz
lacte pastus est per quem nec ales esurit.**

¶ Construe. Et postqđ xp̄s natus est ex virgine maria. pertulit. i. passus est: iacere. i.
quiescere feno. i. in feno. et non abhorruit. i. nō refutauit p̄sepe. i. stabulū. et supple
christus pastus est. i. nutritus. paruo lacte virginis marie. per quem sup. xp̄m. nec
p̄o non: et ales. i. nutrit. s. maria a qđ a xp̄o nutriebat. non esurit. i. non passa est fa-
mem. qđ matres lactantes pueros magis esuriunt et sitiunt alijs hōibus: sed ma-

ria xpm lactabat et xps ipsam regebat. ideo non plus sitiuit nec esuriuit. **¶** Et elior intellectio est vt palite auctm intelligamus: qz diua virginez vt filiu sitiuisse et esurisse sepe notu est: versu vult dicere q qui volucres celi pascit vt dicitur Matthei. vi. et Lu. xi. Et qui dat iumentis esca ipsoru et pullis coruoru innocatibus est vt dicitur psalmo. cxlvi. hec est qui oia amantia nutrit voluit virginali lacte cotens esse. Et in telligat libentius de pullo coruoru et corui dicitur nidu negligere sed industria nature illic derelinquit vermes vnde pulli nutritur. Id aut fit ex prouidentia dei. Unde Job. xxxviii. Quis pparat coruo esca sua qn pulli eius clamant ad desu vagie tes eo q non habent cibos. q. d. non alius q deus. Dic ergo per que nec ales. i. ne ales quide. s. coruus esurit. i. esurire nimis patitur.

Gaudet chorus celestium et angeli canunt deo palamqz fit pastoribus pastor creator omnium.

¶ Construe. (Et qz xps natus est) Chorus. i. societas celestiu spirituu. gaudet. i. letatur. et angeli. i. throni et dinationes/principatus et potestates et sic de ceteris. canunt. i. cantant deo. s. glorioso. qz pro et pastor et creator oim. s. reru. fit palam id e manifestatur pastoribus. iuxta turrim Abnam: ad que lecti pastoreo sicut et modo pio consuetudine habebant vigilare super greges suos. et erat ibi planicies terre apta pastoribus illius regionis ad seruadu ibi vigilias noctis super greges suos.

Hostis herodes impie xpm venire qd times non eripit mortalia qui regna dat celestia.

¶ Materia huius hymni est cōclamatō quā facimus contra herodem qui audita xpi natiuitate amittere regnū timuit ideo multos pueros interfecit estimās se etiā xpm posse interficere. **¶** Intentio auctoris est tractare de tribus miraculis magnis que in die epyphanie facta sunt. Primo de triu magoru apparitione per stellam. De aque in vinu transmutatione. Et de xpi baptismo in iordane. Et etiam de pueris per herodem interfectis. **¶** Nota q hymnus iste cōtinuatur superiori ita: quia dixi q xps natus est et passus est iacere feno. vñ herodes de natiuitate ei turbat occidit multos pueros timens ne regnū suū amitteret: sed stulte fecit: qz ille qui est rex regū et dñs dominantū nō venit vt ei regnū auferret: sed vt totū mundū tantis criminib⁹ inuolutū a peccis liberaret. ideo dicit. **¶** Construe. O impie hostis herodes quid. i. cur times xpm venire: qz ipse nō eripit mortalia regna. q dat celestia regna.

Ibant magi quā viderāt stellā sequētes preuiam lumen requirunt lumine deum fatentur munere.

¶ Construe. Magi. i. reges ibant questu xpm et adozore eū sequentes stellam preuiam. i. pcedentem quā viderant. et requirūt lumen. s. xpm. lumine. i. eū stella. et fatentur deū munere. s. auro/thure/et myrrha.

Lauacra puri gurgitis celestis agnus attulit peccata que non detulit nos abluendo sustulit.

¶ Construe. celestis agn⁹. i. xps. attulit. i. suscepit lauacra. i. baptismū. puri gurgitis scilicet iordanis. et sustulit. i. abstulit a nobis abluēdo nos p baptismū peccā. i. crimina. q peccā nō detulit. i. secū nō portauit: qz mūdus erat ab oī peccōis actuali et originali.

Nouū genus potentie aque rubescunt hydrye: vñqz iussa fundere mutauit vnda originem.

¶ Construe. Nouū gen⁹. i. inauditū op⁹. potentie. s. miraculorū: qz aque infuse hydrye rubescit. i. rubescit. qz paret vnda. i. aqua infusa hydrye. iussa. i. pcepta fundere. i. effundere. vñ mutauit originē. i. naturā suā: qz ad verbū dñi aqua facta est vinū.

A patre vnigenitus: ad nos venit per virginem

Secundū vsum Sarum

baptisma cruce p̄secrans cūctos fideles generās

¶ Construe. vnigenitus (supple filius). i. xp̄s. venit. i. descendit a patre: supple i diuinis. ad nos supple hoīes. p̄ virginem sup. mariam. christus dico consecrans baptisma cruce generans cunctos fideles. i. christianos.

**De celo celsus prodiit accepit formā hoīs factū
ram morte redimens gaudia vite largiens.**

¶ Construe. Christus dico celsus. i. altus vel potens. prodiit. i. venit de celo. Christus dico accepit id est induit formam. i. similitudinem hominis. Christus dico redimens facturam. i. suam. i. hominem. morte. i. per mortem. Christus dico largiens id est dans gaudia vite. supple eterne.

**Hoc te redemptor quesumus illabere pp̄iti⁹ cla-
rūq; nostris sensibus lumen prebe fidelibus.**

¶ Construe. O redemptor. i. saluator nos quesumus. i. rogamus te. hoc. i. p̄pter hoc illabere propitius. q; pro et: et prebe. i. concede vel da nostris fidelibus mentibus clarum lumen.

**Dane nobiscum dñe noctem obscuram remoue
omne delictū abluē piām medelam tribue.**

¶ Construe. O dñe. i. xp̄e: mane nobiscū. et o dñe remoue obscuram noctem. et o dñe abluē. i. munda omne delictū. i. omne peccatū siue viciū. et supple o dñe tribue. i. cōcede vel da. piām medelam. i. piū remediū contra peccata.

**Quē iam venisse nouimus redire item credimus
scep̄trū tuū inclytū tuo defende clypeo. Gloria.**

¶ Construe. Quem. i. dñm nos nouimus. id est cognouimus venisse. id est q; venit item nos credimus supple eū redire. i. in die iudicij. tu dñe defende tuū inclytum scep̄trum. i. tuū gloriofum regnū christifidelium. tuo clypeo. i. tua cruce. ¶ Scribit autem scep̄trū non ceptū vt greci docent.

**Deus creator oīm poli⁹ rector vestiēis diē
decozo lumine noctem soporis gratia.**

¶ Materia huius hymni est deprecatio ad deū vt per diē et noctem simus ab illo adiuti et defensi a noctis. Tres versus primi sibi coherent: et ita cōmode legentur simul. primus versus exordij sumit a qualitatibus diei et noctis hoc modo. ¶ Construe. O deus creator omnīū rerū. q; pro et rector poli. i. celī. vestiēis. i. exornans. diē. i. artificialem. decozo lumine. i. clāro sole. et vestiēis noctem. i. tēpus nocturnū. gratia soporis. i. quiete dormitionis: et hoc in finem qui sequitur.

**Artus solutos vt quies laboris reddat vsui: men-
tesq; fessas alleuet luctusq; soluat anxios.**

¶ Construe. vt. i. quies. i. requies nocturna. reddat. i. restituat vsui. i. exercitio laboris. artus solutos. i. membra dissoluta et neruata. p̄ motus diurnos. q; pro et. alleuet. i. recreet mentes fessas. i. animos fatigatos per diē. q; pro et: et soluat. i. tollat anxios luctus. i. angustias: tristitias mentis (quasi diceret) Ad hoc vestit deus noctem gratia soporis: vt animalia fessa per labores diurnos intrinsece et extrinsece per requiem nocturnā reficerentur angustie quoq; omnes et tristitie in diē occurrentes per eandem requiem deponerentur ac obliuiscerentur.

Grates pacto iam die et noctis exortu preces votis reos ut adiuues hymnū canentes soluimus.

¶ Hic perficitur sententia versus precedentis. Et fit gratiarū exhibitio cū oratione in hunc modū. **¶** Construe. O deus creator omnium et nos canentes hymnū hoc ē can-
ticū laudis soluimus. i. reddimus tibi votis. i. desiderijs totis. grates. i. gratias.
die peracto. i. ad finem pducto. iam. i. nunc. hoc est feliciter diem p̄sentem transi-
mus (et supple soluimus) preces votis. i. omnibus. in exortu. i. in principio aduen-
tus noctis. ut adiuues. i. auxiliū des nos reos. i. criminosos homines. Et breuiter
ut ita custodias nos nocte futura sicut fecisti de quo gratias dicimus die p̄terito.

Te cordis ima concinant te vox canora cōcrepet te diligat castus amor te mens adoret sobria.

¶ Construe. Et ergo ima. i. intima cordis. concinant. i. laudent te. s. deū. et canora
vox. i. dulciter canens. concrepet te. i. cōcrepando laudet. et amor castus. i. pudicus
diligat te. et sobria mens. i. sobrie viuēs adoret te. quasi diceret) Ita adiuues o de-
us nos reos et qualificados serues omni tēpore ut ex totis viribus te laudare et hono-
rare possimus. et est modus excellentis laudis deo exhibende et finatus in finem
qui sequitur.

**Ut cum profunda clauserit diem caligo noctiū: si
des tenebras nesciat et nox fidei luceat.**

¶ Construe. Ut cū. i. quādo p̄funda caligo. i. densa obscuritas noctiū clauserit. i. si
merit diem nostrū extremū. fides nostra nesciat tenebras. i. hereses seu peccata quibus
obscuretur. et nox luceat fidei ita quod noctis tempore virtus fidei in nobis sem-
per eluceat.

**Dormire mentes ne sinas dormire culpa nouerit
castos fides refrigeret somni vaporem temperet.**

¶ Construe. Et ob hoc o deus ne sinas. i. non permittas mentē. i. cor nostrū dormi-
re. i. sopori intendere. quod tui seruitiū per hoc deficiat et negligatur. sed culpa. i. pec-
candi pronitas seu inclinatio. nouerit dormire. i. quiescere. fides refrigeret. i. tri-
gidus faciat castos. i. nos pudicos sic quod extinguat in nobis calores passionū noxia-
rū. et temperet. i. mitiget. vaporem. i. dulcedinē et delectationem somni ne indisposi-
ti siamus ad te laudandū omni tēpore.

**Exuta sensu lubrico te cordis alta somniēt ne ho-
stis inuidi dolo pavor quietos suscitet.**

¶ Hic declaratur latius versus p̄cedens sic. **¶** Construe. Alta. i. elevationes cogi-
tandi. cordis. i. nostri. exuta. i. denudata a lubrico sensu. i. immūdo conceptu. som-
nient te. i. habeant te pio materia somniantī. ne pavor. i. merus vel fragilitas hu-
mani corporis. suscitet. i. expergeficiat quietos. i. pacificos. sup. animo nostro. do-
lo. i. per dolum. inuidi hostis. i. dyaboli qui inuidet semper paci et tranquillitati ani-
mi nostri et laborat suggestionibus suis nos instigare ad prauos actus.

**Christum rogemus et patrē christi patrisq; spiritū
vnū potens per omnia foue precantes trinitas.**

¶ Hic est oratio ad sanctam trinitatem. **¶** Construe. Nos rogamus xpm. i. filium
dei. et patrem. i. in diuinis. et spiritū xpi patrisq;. hoc modo. O trinitas. i. existens
vnū. i. yna essentia potens per omnia in celo et in terra et foue. i. nutre iuuua et susci-

Secundū vsum Sarū.

peccantes. I. nos rogantes Amen.

Primo dierū omnīū quo mūdus extat conditus vel quo resurgens conditor nos morte vita liberet.

¶ Materia huius hymni est cōmendatio officii diei. et cōmendat eū p partes. de sunt partes q mūdus pditus fuit tali die quo xps resurrexit. Et p hāc cōmendatibz beatus Gregorius vult monere nos ad honore officii diei de lecto mane surgere. Officius hō diei merito et cū discretionē oīm dierū primus dicitur: qz dicitur pūm^o respectu oīm creaturā. Tertius etiam dicitur respectu resur: rectidus dicitur: qz xps tertia die resurrexit. Octavus etiam dicitur respectu octavi diei: qz in octava die oēs resurgere debemus ad eternā vitā. Et ideo qrenus in unico die quo xps resurrexit. vel in die iudicii q dicitur sacras: qz tunc bona bonis: et mala malis reddent. ¶ Descendendo q ad istam dico officium diem maiore esse oibus alijs diebus: qz tūc mūdus fuit cōditus. Et xps resurrexit eodē die. ergo hz primatū super oēs alios dies. q maior est alijs dieb^{us}. p locū a partibus enumerationis. vel a positione antecedentis. ¶ Construe. O fratres omnes surgamus in primo die dierū oīm. i. in officio die. ocyus. i. citi^o p in alijs teporib^{us}. quo scz officio die. mūd^{us} extat cōditus. i. factus. vel p q quo die cōditor. i. creator oīm creaturā: resurgens a morte nos liberauit ab inferno: vel a potestate dyaboli. ¶ Ocyus est adverbium cōparatiui carēs positino latino sed grece dicitur okys vel lox unde singl potest ocyster.

Pulsis procul torporibus surgamus oēs ocyus: et nocte queramus piū sicut pphetā nouimus.

¶ Construe. Surgamus dico a nostris torporib^{us}. i. peccis et vicis. et nō solummodo surgamus: s; qrenus p obseruationē mādator. piū. i. deū in hac nocte: sicut nouimus pphetā David qssuisse: sicut ipse ait. Media nocte surgebā ad pssendū nos tuo re. Et iterum dicit idē. Lauabo p singulas noctes lecti mei lachrymis meis stratum meū rigabo. Unde in Omelia beati Gregorius legit de quodā viro qui post aliquā tūlū soporis corpori suo dedisset: extra mediā noctē surgebat. et vigilans perorabat qui sūdiū hoc fecit donec facta est vox de celo a dño dicens. peccati tui dimissum est tibi: surge et nōli amodo peccare.

Nostros preces vt audiat suāq dextram porrigat vt expiatis sordibus reddat polozū sedibus.

¶ Construe. Surgamus inquit et queramus piū. i. deū: vt audiat nostras pces. i. nostras orationes (pro vitandis vicis et pro acquirendis virtutibus) et porrigat. i. donet. suam dextrā. i. suū auxiliū. sup. nobis. et expiatis. i. absolutos et purgatos a vicis vel a sordibus viciōz. reddat. i. concedat. sedibus polozū. i. celozū et angelorum id est ponat nos in regno celozū.

Et quicq sacratissimo huius diei tēpore horis qe tis psallimus donis beatīs muneret.

¶ Construe. Reddat inquit nos polozū sedibus vt mu neret. i. premiet nos. beatīs donis. i. donis celestib^{us}. quicq. i. quicqz psallim^{us}. i. canim^{us}. s. dño deo nostro. qetis horis. i. horis noctis in tpe sacratissimo. i. sanctissimo (quo xps resurrexit) hui^{us} diei scz officii. vel muneret in sacris pibus. i. in die iudicii (Qui dies ideo dicitur sacras: qz tūc bona bonis: et mala malis reddent. i. dabuntur) Sed quia superiora per nos habere nequimus: vertit se nunc ad xpm. et monet nos q deprecemur ipm quaten^{us} omnis libido et omnis macula remoueat^{ur} nobis.

**Jam nunc paterna claritas te postulam⁹ affatim
absit libido sordidans et omnis actus noxius.**

¶ Construe. Jam postulam⁹ te nunc. o paterna claritas. affatim. i. abundanter. vt li-
bido. i. luxuria et mala concupiscentia. libido dico sordidans corpora nostra. et omnis
actus noxius id est nocivus. et omne malum absit id est longe sit remotum. ne anima
cum corpore sordescat.

**Ne feda sit vel lubrica nostri compago corporis:
per q^o auerni ignibus ipsi crememur acrius.**

¶ Construe. Ideo te postulam⁹ ne feda sit. i. sordibus plena vel lubrica. i. labilis
ad luxuriam. compago. i. compages et consolidatio nostri corporis. Explicatio anime et cor-
poris (que tunc dicitur feda quia caro preest virtuti. et ratio est pulchra quia predominat corpori)
vel deprememur vt caro subeat menti per quam. s. paginem maleviam. crememur acri-
us. i. inferni. **¶ Auernus** dicitur ab a quod est sine: et veris quod est delectatio: quasi sine
vere. i. delectatione. Auernus autem est locus in inferno ubi semper est ignis in quo ipsi
cremabuntur qui in hac vita in peccatis et vanitatibus mundi delicate vixerunt. **¶ Com-
pago** dicitur in nobis vt compages sed rarissimi sunt obliqui a nostro compago. Auerni dicitur quod si-
ne quibus sit qui super eum lacus campanie italie volare nequibant ob gravitatem odo-
ris. Testis est Servius ad illud. vi. Enei. facilis descensus auerni.

**Ob hoc redemptor quesumus vt probra nostra di-
luas: vite perennis comoda nobis benigne pferas**

¶ Construe. (Et quia timemus vt ignibus crememur) O redemptor quesumus. i. cum
desiderio querimus et rogamus. ob hoc. i. propter hoc: vt diluas nostra probra. i. pec-
cata et mala que probant animam et corpus. benigne conferas. i. concedeas nobis comoda. s.
bona vtilia et perpetua. perennis vite. i. eterne glorie.

**Quo carnis actu exules effecti ipsi celibes: vt pre-
stolemur cernui melos canamus glorie.**

¶ Construe. Quo p. vt. exules. nos peregrini a celesti patria. actu. i. operatione car-
nis (quodammodo ipse qui est alienus a patria) dicitur exul et peregrinus. i. longe remotus
a patria. Sic et nos debemus esse remoti ab actu carnis per bona opera: vt sic cer-
nui. i. humiles. prestolemur. i. expectemur. (Unde prestolor expector: pisorolor q^o rere
dico) mereamur effecti celibes. i. caelestes et ad vitam eternam ducentes. Vel cernui scilicet
ti. et oculos sursum reidentes ad deum. canamus. i. pferamus. melos. i. dulce cantum ore
et corde. glorie. i. ad honorem tue laudis. Bene enim cantat qui a peccatis cessat etc.

**Presta pater piissime patriq³ compar vnice cum
spiritu paraclyto regnans per omne seculum.**

¶ Construe. O piissime (qui mundasti nos a viciis) pater. i. o creator et auctor om-
nium rerum. et o vnice. i. o ipse filius dei vivi. vnice dico compar. i. equalis secundum divinita-
tem. patri omnipotenti (in pugillo celi et terram continenti) tu. s. ipse regnans (sup-
ple eo) cum spiritu paraclyto. i. consolatore. per omne seculum. i. ante omnia secula. presta
i. dona seu concede nobis ea que supra diximus. s. vt a viciis abstinendo in virtuti-
bus perseverare valeamus. Amen. fiat.

**Terne rerum conditor nocte dieq³ qui regis et
temporum das tempora vt alleues fastidium**

Secundū vsum Sarum

Quatenus huius hymni est cōmendatio dñi diei *Eterne*. i. sine initio & sine. Et dñs
 fingit quid distat inter eternū / perpetuū / & temporale. Eternū est quod caret pñ-
 cipio & sine & deus. perpetuum habet principium cum tempore & habebit finem
 ut mūdus. Sempiternū est quod habet principium sub tempore nec habebit finem
 ut anima. Temporale est qđ incipit cū tempore et etiā habet finē ut corpus nostrū.
¶ Construe. Eterne rerū conditor. i. factor qui regis. i. disponis et gubernas noctē
 i. peccatorem vel dyabolū. & qui regis diem. i. deū vel iustū. & has tempora. i. diversita-
 tates temporū. i. spaciōsū huius vite. ut alleuet fastidiū. i. remoueat laborem no-
 strū. Eterni dei sapientia fuit ut hōis subleuaret fastidia temporū mira delectatio
 ne variatorū. Nam si semper nox esset homo deficeret et periret. & etiam si semper
 dies esset homo nimio laboris suū. & affectus periret et deficeret. Et ideo dñs de-
 misit est nostri diei & noctis spaciū cōuenienter ponendo terminū: & temporibus
 dēpota dedit cōueniētia. Et nota qđ quēdammodū annus cōstituitur ex quattuor tē-
 poribus. s. ex vere /estate /autūno / & hyeme. ita homo constat ex quattuor elementis
 s. ex aqua /terra /aere / & igne.

Preco diei iam sonat noctis pfunde peruigil: no-
 cturna lux viantibus a nocte noctem segregans.

¶ Construe. preco diei. i. iohānes baptista. vel preco diei. i. xps iam sonat. i. nūciat
 diem. i. xpm. preco dico peruigil noctis profunde. i. inferni profundi. nocturna lux
 i. iohānes qui ante lucem surrexit ut luceret hominibus qui erant in tenebris huius
 ius mundi. viantibus. i. volentibus ire ad xpm. segregans noctē a nocte. i. pecca-
 tū a peccatore: quos vult assumere: & quos vult in suo finit errore. preco. s. domi-
 nus noster p̄misit suis dilectis. diei. i. patris. sonat. i. manifestat euangelicā predi-
 cationē per p̄dicatores suos. Ipse vero peruigil. i. cognoscens noctis pfunde cul-
 pam. nocturna lux lucet viantibus. i. presens ecclesia que lucet in huius mundi te-
 nebris. Et vult deus omnes hōes saluos fieri non segregans aliquā animā peccā-
 tricem agens penitentiam de cōmissis peccatis a gratia sua.

Hoc excitat⁹ lucifer soluit polū caligine hoc oīs
 errorum chorus viam nocendi deserit.

¶ Construe. hoc excitatus lucifer. i. quo dño p̄dicante vel iohāne. lucifer. i. verus
 p̄dicator lucē diuine gracie ferens alijs. excitatus inquit soluit. i. absoluit. polū cal-
 igine. i. aliam fideliem ab omni nigredine viciōsū. & hoc oīs chorus errorū. i. exerci-
 tus maligni dyaboli. deserit. i. dimittit viā nocendi. i. offendendi. sup. iesu existēte
 peccator currit ad portū. i. ad dñm deū nostrū ubi requiescat et vires bone opera-
 tionis resumat & p̄cone canente oīs deceptio dyaboli vel exercitus eius. vel cho-
 rus. i. cōuenticulus. errorū. i. hereticorū. deserit viam suam. i. dimittit maledictam
 sententiā nocendi. i. faciendi alijs nocuentis seu impedimentum.

Hoc nauta vires colligit pontibqz mitescunt fre-
 ta hoc ipsa petra ecclesie canente culpam diluit.

¶ Construe. nauta p̄uenit nimio dolore ex maris tempestate fatigatus tendit ad portum
 ut ibi recolligat vires aliquantulū requiescens. sic aīa fatigata ex nimio labore vi-
 ciōsū et peccatorū tendit ad portū. i. ad xpm per confessionē ut ibi requiescat: & vi-
 res bone operationis recolligat. **¶ Construe.** Nauta. i. nauis ductor. colligit vires
 i. virtutes. hoc. s. deo p̄cone. i. xpo. freta. i. ebullitiones viciōsū pontis. i. hui⁹ mū-
 di. mitescunt. i. mansuescunt. & hoc. s. per xpm. ipsa petra ecclesie. i. petrus (qui est sua
 domus ecclesie) canendo. i. stendo et peritendo culpā. s. sine negotiationis (qđ
 ipse terne gavit est)

Surgamus ergo strenue gallus iacētes excitat

et somnolentos increpat gallus negantes arguit

¶ Construe. Et qz gallus .i. xps vel predicator excitat .i. euigilat nos ad bene agendum. surgamus .i. a peccatis. strenue .i. festinanter gallus excitat .i. admonet ad penitentiam. iacentes .i. in peccato permanentes. somnolentos .i. tardos in bonis operibus. increpat .i. redarguit. quia sicut ille qui dormit tardus est ad officii opus. sic oia in peccatis manens inanis efficitur. ideo arguit .i. reprehendit. negantes .i. nolentes surgere de peccatis.

Gallo canente spes redit egris salus refundit: mureo latronis conditur fletusq; culpa reuertitur.

¶ Construe. Gallo canente .i. predicatoris predicante. spes redit .i. fiducia recuperandi redditur. et salus .i. vita eterna. refundit .i. largitur p penitentiam. Egris .i. peccatoribus. mureo latronis conditur .i. insidie dyaboli (que vt mureo cedunt homines et cruciant aiam eternaliter: et sic gallo canente fides) reuertitur .i. renouatur. lapsus .i. peccatoribus.

¶ Legendu est fletusq; culpa reuertitur .i. commutatur in veniam. **Iesu labentes respice et nos videndo corrige: si respicis lapsi cadunt fletusq; culpa soluitur.**

¶ Construe. (Et qz gallo canente spes redit) O iesu saluator mundi respice .i. misere re. labentes .i. in peccatis. et nos videndo .i. miserando. corrige .i. castiga. si respicis .i. misereris. lapsi .i. labentes in peccatis a peccatis per gratiam dei resurgent. peccata cadunt .i. delentur. qz pro fletu culpa .i. peccati soluitur .i. purgatur. fletus .i. gemitu lachrymarum.

Tu lux refulge sensibus mentisq; somnu discute: te nostra vox primu sonet et ore psallamus tibi.

¶ Construe. (Et qz peccata cadunt si misereris .i. remittuntur. ideo) O tu lux .i. o tu xps qui es lux mundi illuminans nostras mentes discute .i. remoue. somnu mentis .i. peccati vel torporem nostru. et hoc ad honorem tuu .i. vt nostra vox sonet .i. laudet te .i. nomen tuu. o xpe pum .i. maxime. et psallamus .i. applaudamus. ore .i. voce et corde. tibi .i. ad honorem et gloriam tuam.

¶ **N**octe surgentes vigilemus omnes semper in psalmis meditemur atq; viribus totis: dño canamus dulciter hymnos.

¶ In hoc hymno nos hortando admonet beatus Gregorius vt qd in hoc mudo laboramus et nocui .i. peccato subditi sumus cu o studio pro executione et cōseruatione bonoru operu vigilare debeamus. qz si vigilia nostra soli deo intendendo fuerit p uida: ad aures omnipotentis dei procul dubio perueniet. **¶** Materia huius hymni est laudatio nois dei et ipsi totis viribus decantare laudes intentio. Et causa figurata est: vt nostrā vitam emendando surgamus a viciis et adheramus virtutibus. **¶** Distinguanus ergo sic. O fratres nos oēs surgentes nocte .i. de peccato. vigilemus .i. deuote perseveremus in laude dei. et hic semper et sine fine in psalmis id est in bonis operibus. meditemur .i. cogitemus et pseueremus vigilando. et canamus id est dicamus. dño .i. saluatori nostro dulciter .i. suauiter hymnos .i. laudes. totis viribus id est animo et corpore. vigilare esse debemus sine fine qz nescimus quando dñs veniet. an mane: an sero: an media nocte. Nocte eni dixit: qz de nocte venit dominus .i. in nubibus .i. velamine carnis que fuit quasi nox quando incarnatus fuit in beata virgine maria: quidē latebat in camo. et ideo in nocte .i. in hac presenti.

Secundū vsū Sarū. 343

vita vigilare debem⁹ ⁊ nō tota nocte dormire: q̃ in nocte veniet dñs. Unde in euāgelio. Vigilate q̃ nescitis dñi neq̃ horā. ⁊ ideo vigilemus in p̃speris: ⁊ etiā in aduerso non ocieimur: sed iugiter indefesse laboremus. vnde non qui inceperit: sed q̃ perseverauerit vlt̃ in finem hic saluus erit. Inchoata est virtus nō p̃dest nisi ad finem p̃ducatur. ¶ Genus hoc carminis est sapphici ab inuentrice dictū: ⁊ vocant dicolon. i. duorū membrorū q̃ habet tres versiculos eiusdē mensure qui sapphici sunt: ⁊ vnū adonici. Itē vocant tetrastrophon. i. faciens in quarto versiculo reuersionē ad primū genus carminis. vnde semper quattuor versiculi ponuntur simul quorū tres primū dicitur sapphici hendecasyllabi. i. xi. syllabarū. Constant enim quinq̃ pedibus Trocheo. spondeo. dactylo. trocheo ⁊ spondeo: sed in fine vltima syllaba est cōis. Trocheus constat ex longa ⁊ breui. spondeus ex duabus longis. dactylus ex longa ⁊ duabus breuibus. Quartus versus qui dicitur adonius ab inuentore constat ex dactylo ⁊ spondeo.

Ut pio regi pariter canētes cū suis sanctis mereamur aulā ingredi celi simul ⁊ beatā ducere vitam

¶ Construe. Canamus hymnos vt nos canentes. i. laudes p̃soluentes pio regi sc̃y x̃po pariter cū suis sanctis mereamur ingredi aulā celi. i. regnū eterne beatitudinis: ⁊ ducere. i. habere simul vitā eternā. vel beatam. i. puram. vel sanctam.

P̃estet hoc nobis deitas btā patris ac nati pariterq̃ sc̃i spūs cui⁹ reboat in oī glōria mūdo. Amē

¶ Dicit q̃ deus canere pio regi: vt mereamur celi ianuā ingredi. ¶ Construe. Et beata deitas. i. deus vnus. s. pater ⁊ filius ⁊ sp̃s sanctus. p̃estet. i. donet nobis oībus. hoc. i. ea que super oramus. glōria. i. laus. eius. s. deitatis. reboat. i. claret in omni muñdo. i. vbicq̃. vnde d̃r. Quicquid sit per ipsius fabricationem fit. s. dñi per quem ⁊ in quo sunt omnia. Omnis em̃ illi soli famulantur. Celi et terram ego implebo dicit dñs. ¶ Reboo. i. resono.

**Ece iam noctis tenuatur vmbra lucis auro
ra rutilans choruscet viribus totis rogitemus omnes cunctipotentem.**

¶ Materia huius hymni est miseratio x̃pi. ⁊ cōtinuat hymno dicto supra sic. q̃ surrexim⁹ nocte. i. de peccato. canēdo. Not deponit ⁊ ecce dies appropinquat. q̃ sicut ille surgit q̃ (gallo canente) in nocturnis horis iter disponit agere: sic ille qui in nocte huius mūdi ad celestia ire desiderat. gallo canente. i. p̃dicatore p̃dicante. surgit ⁊ iter incipit p̃ bonā operationē. ¶ Construe. Ece vmbra. i. ignorantia vel obscuritas. noctis. i. dyaboli. iam tennat. i. annihilat. auroa lucis. i. x̃ps filius dei patris. rutilans. i. splendorem emittens. choruscet. i. splendet. ¶ Nota q̃ sicut auroa pellit noctē: sic x̃ps deuicit dyabolū: q̃ ip̃s est princeps nostre humanitatis. auroa. i. x̃ps qui quasi aureū colorem habet. choruscet. i. splendet. ideo oēs rogitemus. i. deprecemur totis viribus. i. cū omnibus virtutibus anime ⁊ corporis. cunctipotentē q̃ omnia in manu sua sunt. ¶ Metū est sicut in superiore.

Ut deus noster miseratus omnem pellat angorē: tribuat salutem donet et nobis pietate patris regna polorum. Amen.

¶ Ut deus noster miseratus nostri. s. q̃ miserēdo nos redemit. pellat. i. remoueat oēs angorem. i. omne peccatū ⁊ pellendo peccatū tribuat salutē. i. vitā corporis ⁊

anime) qz p dei gratia nō ppter meritū vīta datur) donet ergo nobis pietate p̄fīs
i. misericordia ipsius. regna celorū i. celestem patriā. ¶ Non potest legi angustem
sed angorem i. angustiam vt versus docet.

In lucis orto sydere deum precemur sup-
plices vt in diurnis actibus nos seruet a no-
centibus.

¶ Materia huius hymni est deprecatio ad dñm: vt orto sydere i. xpo qui dignet nos
segregare a vicijs peccatorū: et induēdo virtutē repellat superbiam. et nos faciat hu-
miles. et qz vmbra noctis i. peccatū recessit a nobis: ideo lux vera i. xps habitat in
cordibus nostris. Vel sic. Sydere orto i. xpo nato. qui refulsit in mūdo: sicut sol in-
sticie. et suo sanguine eripuit nos de tenebris et vmbra mortis i. a pctō. et nos suppli-
ces i. humiles. precemur deū i. valde oremus apud deū: vt in diurnis actibus i. assī-
duis bonis operibus. seruet nos a nocentibus i. custodiat et p̄tegat nos a peccatō
et ab omnibus aduersis. ¶ Carmen est iambicū dimetrū aut tetrametrū: Iambicū
a p̄domināte pede qz ībus pōt in oībus locis poni: sed ponit frequēter in secūdo
et quarto hoc est in locis paribus: in locis aut īparibus i. primo et tertio pōt poni
spondens. Iambus cōstat ex breui et longa. Dimetrū dñ qz duas habet mensuras
numerant eū duo pedes simul propter celeritatē pedis. et possunt poni octo pedes
simul et dicitur tetrametrum.

Lingua refrenans tēperet ne litis horroz insonet
visum fouendo contegat ne vanitates hauriat.

¶ Construe. Dico vt nos seruet a nocētib⁹ grā xpi et refrenās i. p̄pescās linguam
temperet eā. ne horroz litis i. cōtentio vel seditio dyaboli insonet i. īteri⁹ in corde
sonet. et cōtegat visum fouēdo. et quare. ne hauriat vanitates i. ne videamus ea q̄
nō sunt vidēda. et nō solū visus oculorū sit mūdus sed etiā cor. vt pigri et segnes p
gaudiū vanitatis i. in delectationib⁹ et cōcupiscentijs non gaudemus. Unde ait
dñs. Nō mihi possūt viuere q̄ mortui nō sunt mūdo. Estimam⁹ eū temere si deo et
mūdo volumus p̄fui. Et alibi. Nō est cōuentio xpi aduersus belial. Dyabolus et
belial nō bene cōueniunt: nec in vna sede morantur. Et ait dñs in euangelio. Nemo
pōt duobus dñis seruire. s. deo et māmone i. pecunie male acquisite ac diuitijs.

¶ Nota qz inter amorē dei et hui⁹ mūdi hec est differētia: qz amor hui⁹ mūdi in p̄-
cipio dulcis esse videt⁹: sed finē habet amarū. Amor dei ab amaritudine incipit: sed
vltimo eius amor dulcedine plenus est. hec est salutaris mansio. s. deus. hec enim
sunt tabernacula iustorū in quibus vox leticie et exultationis sonat semp vbi beati
habitabunt. s. in ipso cuius decorem ppheta cōcupiuit cuius habitationē optauit
cuius desiderium flagrauit.

Sint pura cordis intima absistat et vecordia car-
nis terat superbiam cibi potusqz parcitas.

¶ Construe. Intima cordis sint pura i. mūda a mala cogitatōe. et vecordia i. multi-
cia q̄ facit hoīes vecordē esse) absistat i. absit a nobis. peul. qz p̄p̄citas i. abstinentia
vel sobrietas cibi et pot⁹ terat i. dep̄mat superbiam carnis i. pctm et stimulos ei⁹. q̄
nisi habeam⁹ parcitātē cibi et potus. oīa supradicta in cōtrariū nobis euenient. nec
poterimus refrenare linguā nostrā. nec nostra intima erunt pura sed sordida. et er-
ror in ea sociabitur: et sic per cetera non saluabimur.

Ut cū dies abscesserit nocteqz sores reduxerit mū-
di per abstinentiam ipsi canamus gloriam.

Construe. Ut cū dies accesserit. i. xpo recesserit a nobis per mala opa nostra. q. p. et foris. i. diuina dispensatio reduxerit noctē. i. mortē. Vel scdm aliquos sol p suam absentia reduxerit noctē. i. peccatū. q. dies nihil aliud est q. illuminatio solis p aerem. vel aer a sole percussus. noctē inquit. i. peccatū. nos per abstinentia victorū mudi. i. p. sentis seculi purificati. canamus gloriam. i. sempiternam. ipsi sup. xpo. et q. nos recessit et dies venit referamus gloriam deo. et hoc de iure.

Deo patri sit gloria eiusq. soli filio cū spiritu paraclito et nunc et imperpetuum.

Referramus gloriam deo et hoc de iure. dico. q. tot et tanta contulit nobis q. morte sua liberauit nos: et ad vltimū non in filios adoptauit. **C**onstrue. Gloria. i. laus sit deo patri q. pro et: et soli filio eius. i. iesu xpo. et hoc cū spiritu paraclito. i. consolatore. Spūs sanctus est consolator dī. i. aduocatus primus: ideo q. discipulorū corda que fuerant merta de morte xpi reddidit consolationi. et nūc. i. in p. senti: et imperpetuū id est sine fine. Amen.

Nunc sacte nobis spūs vnū patri cū filio dignare p. optus i. geri nostro p. fusus pectori.

Materia huius hymni est deificatio spūs sancti vt dignet in pectore nostro descendere. quā. i. deificationē facimus in hora tertia. In hora est tertia peccauit Adam p. thoplausus in paradiso ppter qd peccatū eiectus est: iō facimus hanc oratiōem vt sicut ab Adam p suggestionē dyaboli separatus est: ita p eius correctionē nostro pectori ing. i. dignet: vt sicut inflāmauit apostolos de spū sancto in hora tertia: sic dignet etiā ingeri in cordibus nostris vel infundi vt mereamur verū deū laudare et hoc est qd dicit. **C**onstrue. O tu sancte spūs. i. existens vnū. i. idem essentia. patri. i. deo cū filio. i. iesu xpo. dignare p. optus. i. paratus vel benignus. ingeri. i. infundi vel immitti in nobis sup. hostibus. nūc et in p. senti tpe. et hoc dico sup. tu sancte spūs existens p. fusus nostro pectori. i. vt infundas nobis spiritū sanctū. vt sim⁹ repleti spū sancto: vt psequamur remissionē p. cōp. p. cū qui est vn⁹ cū patre et filio in essentia vel in p. tate. Vnū est dī p quādam essentia trīs p. sonarū. vnū est p. tinet ad substantiā et non ad p. sonā. et hoc est qd dī. Vnū patri cū filio.

Os lingua mens sensus vigor confessionē p. sonet flāmescat igne caritas accendat ardor proximos.

Os et lingua p. tinent ad corpus. mens vero ad animam. et sensus ad vtrūq. p. tinet. Et sūt eodē modo spūs sanctus p. tinet ad vtrūq. i. patre et filiū. q. p. cedit ab vtroq. et tñ non sunt tres dī: sed vnus est deus scdm Athanasii in simbolo. **E**t nota q. in sole tria sunt. i. sphaera/claritas/et calor ipsius. sicut est sphaera solis naturaliter splendens est. et calens: sic sumus pater naturaliter sapiens et amans est. Et sicut sphaera solis et splendor et calor nō sunt tres soles sed vnus sol. sic sumus pater et sapientia et amor ei⁹ nō sunt tres dī: sed vnus deus. In sphaera solis ignea patres intelligere debemus. in splendore filiū. in calore spiritū sanctus. **C**onstrue. Os lingua. i. corpus. et mens. i. anima. sensus. i. vtrūq. i. tam corpus q. anima. vigor. i. virt⁹. p. sonet. i. credat vel p. fiteat. p. fessionē. i. trinitatē. i. patre et filiū et spū sanctū (esse vnū deū) amor (dei et p. rimi) flāmescat. i. ardeat in nobis igne. i. spū sancto. ardor sue caritatis accendat. i. illuminet spūali amore. primos. i. amorem dei desiderantes.

Rector potens verax deus qui temperas rerum vices splendore mane instruis et ignibus meridiem.

Materia huius hymni sumitur contra qualitates aeris .ex hoc scy q maximus calor solet esse aliquando in meridie. Et quandoq solet nocere corpori. Unde desi rogare debemus vt in nobis extinguat flamas vitiorum nostrorum et tribuat nobis suam charitatem in cordibus nris. et non solum in hora tertia desi rogare debemus. sed etiam in sexta hora. in qua adam electus fuit de paradyso per superbiam suam. vt unde per transgressionem fuit electus. illuc redeamus per bonam operationem xpo annuente. qui eade hora in cruce passus fuit: mortem pro nobis passus. Et hoc inuit Gregorius cu dicit. **C**onstrue. O tu rector. i. o deus qui regis ola potens. i. qui potes omnia facere que velis: quia manus tua. i. potentia. quia in ea omnis potestas et fortitudo verax deus qui nusq mentiris. qz tu ipse es veritas. et verax es in verbis et promissis tuis que nunq fallit. qui temperas. i. moderas vires. i. vicissitudines rerum. et tu instruis id est decoras mane. i. homines incipientes bona opera facere splendore solis. i. lumine xpi qui es verus sol iusticie. et instruis meridiem. i. homines qui in bonis operibus perseverant ignibus id est charitate inflammata.

Extingue flammam litium aufer calorem noxiu confer salutem corporum veramq pacem cordiu.

Construe. Extingue. i. remoue flamas. i. calores et estuaciones litiu. i. mundanarum tentationu. Vel extingue flamas. i. mortifica in nobis ardores litiu. i. libidinis et concupiscentie. Vel litium. i. odior et discordiaru aufer calorem noxiu. i. remoue in nobis amorem et appetitum noxiarum reru: quia tu bonus calor existens et sol vite eterne confer. i. dona nobis salutem corporum. qz p et confer veram pacem. i. secutam tranquillitatem cordium. i. animarum.

Berum deus tenax vigor imotus in te pma nens lucis diurne tempora successibus determinans.

Materia huius hymni est. q non solum in hora sexta deprecandus et laudandus est deus. sed etiam in nona hora. in qua christus postea animam suam patri commendauerat spiritum emittens migravit de hoc mundo. vt possimus transire de vitio ad virtutes et bonas operationes. **C**onstrue. O deus tenax. i. teneo. nens. nere. qui creando omnia tenes sub potestate tua et pietate. i. vigor. i. virtus rerum pmanens in te immotus. i. non variabilis. quia nunq in seipso mouetur determinans id est diuidens tempora lucis diurne id est quotidiane successibus. i. quibus libet distinctionibus.

Largire clarum vespere quo vita nuscq decadat: sed premiu mortis sacre perennis instet gloria.

Construe. (Et q hoc facis) Largire. i. coce. de claru vespere. i. finem nostre vite. et exitum. quo. i. put nostra vita nuscq decadat. i. non cadat in aliquo graui peccato sed penius gloria. i. illa que est sine peccato. i. premiu mortis sacre instet q remissionem peccatorum nostrorum.

Lucis creator optime lucem dierum profrens primordiis lucis noue mundi parans originem.

Materia huius hymni est inuocatio qua facit beatus Gregorius ad dnm. vt sicut precepit mane iunctis vespere vocari dnm. ita expandat pces nras et commende

Secundum vsum Sarum.

dat diem dñicum p opus quod in eo factū est ⁊ in eodem die fecit lucem q̄ causat diem: ⁊ ideo dicit. fiat lux: et facta est lux. ¶ Construe. O optime creator lucis. id est filiū tuū vel angelorū. pferens. i. tribuens lucē. i. filiū tuū dñum. i. ap̄lorū tuorū (qui dies vocant) parīs originē. s. q̄ dixisti: fiat lux. i. in nōne lucis p̄mordis mundi. i. ap̄li (qui lux interpretant) vñ dñ. Nos estis lux in ista vita: illustrates oīa: Nos estis sal terre cōdicēs morū temperantē. Ip̄si estis ap̄li pastores sunt popu-
lorum omnia conseruantes. |

**Qui mane iunctum vesperi: diē vocari precipis:
tetrū cabos illabatur: audi preces cum fletibus.**

¶ Construe. Et q̄ tu precipis mane iunctum vesperi vocari diem. i. diem et noctē. (qui est dies naturalis) Unde dicitur Gen. primo. Factum est vespere et mane di-
es vnus. Vel aliter. Tu qui precipis mane iunctū vesperi vocari diem. i. dietam (i-
ctam carni nostre (que obscura est) vel vespere vocari diem id est christum (q̄ est
verus dies) tetrū chaos. i. nox et peccatum. et obscuritas vitiorum illabatur. i. ca-
dit in nos: et ideo audi preces n̄ras cum fletibus. i. cum desiderijs lachrymarū.

**Ne mens grauata crimie vite sit exul munere: dñ
nil penne cogitat seseq̄ culpis illigat.**

¶ Dico audi preces nostras ⁊ quare. Ne mens. i. anima n̄ra sit grauata. i. ponde-
rata crimie. i. reatu vitiorū: sit exul. i. p̄nata munere. i. dono eterne beatitudinis vi-
te. i. xp̄i (qui est vera vita oīi hominū) dñ nil penne cogitat. i. p̄petuū. q̄ p ⁊ illigat
id est illaqueat sese culpis. i. peccatis.

**Celozūm pulset intimū vitale tollat premiū: vite
mus omne noxiū purgemus omne pessimū.**

¶ Ergo ⁊ nos debemus accipere xp̄m vel eternam beatitudinem. ⁊ vt hoc fiat.
¶ Construe. Mens pulset. i. inquirat intimū celozū. i. xp̄m vitale premiū. i. eternam
beatitudinem: ergo vitemus omne noxiū. i. omne p̄c̄m (quātū ad corpus) et pur-
gemus. i. emendemus omne pessimū. i. omne peccatum (quātū ad animā.)
¶ Quia latine non dicitur omne pessimū: sed pessimū quicq̄. omne enim non iun-
gitur sup̄latiuo: ideo quidā legunt omen noxiū ⁊ omen pessimū.

**Andrea pie sanctorū piūssime obtine nostris
erratib⁹ veniā vt q̄ grauamur sarcina pec-
caminū subleua tuis intercessionibus.**

¶ Construe. O andrea pie. scilicet apostole christi mitissime sanctorum. id est mi-
tis et benigne super omnes sanctos: obtine id est impetra veniā id est indul-
gentiam nostris erratibus id est delictis sine peccatis. vt pio ⁊ subleua id est sursum-
leua (erigendo mentem nostram ad christum) tuis intercessionibus. i. est oratio-
nibus: qui grauamur id est deprimimur sarcina id est pondere peccaminū id est
peccatorum seu vitiorum.

**Thoma christi perlustrator lateris p̄ illa sancta
te rogamus vulnera que mūdi cuncta diluerunt
crimina nostros reatus terge tuis precibus.**

¶ Construe. O sancte thoma apostole perlustrator. i. inquisitor lateris. i. vulneris
xp̄i. nos rogamus. i. deprecamur te. s. Thomā: p̄ illa sancta vulnera. que. s. vulne-
ra diluerunt. i. deposuerunt cuncta crimina mundi. i. mundanorū terge. i. absterge

vel munda n'os reat us. i. n'as culpas tuis precibus. i. orationibus.

¶ Jam bone pastor petre &c. q're in aurea luce.

¶ Mathia iuste duodeno solio residēs sorte: nos a cunctis sordib' solue peccati: noue lucis gaudiis quo perfruamur tuis sanctis precibus.

¶ Construe. O mathia iuste apostole domini tu residens id est sedens sorte id est per sortem duodeno solio id est duodecima sede apostolorum. solue id est absolue nos: scilicet homines a cunctis sordibus id est omnibus peccatis. quo pro ut ut perfruamur tuis sanctis precibus. i. per tuas sanctas preces gaudiis. i. leticijs noue lucis. i. eterne vite.

¶ Bartholomee celi sydus aureū: millies supra celi iubar radians: erige mentes nostras celo turbidas egrasq; nostras sana conscientias.

¶ Construe. O bartholomee apostole aureū sydus. i. predicator fulgens p predicationē celi. i. celestis regiōis. tu radians. i. splendēs millies supra iubar. i. claritatem celi: erige. i. subleua n'as turbidas mentes. i. vitiosas siue vepatas celo. i. ad celum et sana. i. mūda n'as egras p'scientias. i. infirmas p peccata.

¶ Mathee sancte bino pollens munere sedulis Jesum interpella questibus: ut nos in mūdi gubernet turbinibus: ne post eternus sorbeat interitus

¶ Construe. O sancte mathee. tu dico pollens. i. splendēs bino munere. i. q' fuisse ap'ls & euangelista interpella. i. deprecare iesum. i. xpm dñm nrm sedulis. i. deuotis questibus. i. oratiōibus ut. i. iesus gubernet. i. regat nos. i. christianos in turbinibus. i. vocationibus mundi. i. huius. ne p ut non eternus interitus. i. infernus sorbeat. i. strangulet nos post. i. mortem.

¶ Bina celestis aule luminaria iacobe necnō iohannes theologe: poscite nobis veniam rogantibus quam venit gratis christus dare miseris.

¶ Construe. O iacobe apostole dei. necnō. i. insup iohānes apostole theologe. i. predicator verbi dei. vos dico bina luminaria id est bine claritates celestis aule poscite id est optando obtinete nobis rogantibus. i. deprecantibus veniam. i. indulgentiam peccatorum. quā veniam christus venit e celo in mundum dare gratis id est ex gratia miseris peccatoribus.

¶ Beate symon et thadee iclyte cernite nostros gemitus cū lachrymis quicq; p lapsum meruimus baratru: p vos celorum mereamur aditum.

¶ Construe. O beate symon apostole. et o thadee iclyte id est nobilis apostole cernite id est considerate nostros gemitus id est lamentationes cum lachrymis. ip' pro et nos qui meruimus baratrum id est infernum: per lapsum id est per peccatum. nos mereamur id est valeamus habere per vos: scilicet apostolos aditū id est introitum celorum.

Sancte dei preciose protomartyr stephane
qui in virtute charitatis circūfultus vndi-
q3 dñm pro inimico exorasti populo.

Construe. O sancte stephane preciose ptomartyr. i. primus martyr dei: qui. s. ste-
phanus circūfultus vndiq3. i. oī tpe. i. in corpore et anima virtute charitatis. i. dñi
in amotis. tu exorasti. i. deprecatus fuisti dñm iesum xpm. p populo inimico. s. ho-
minibus te lapidantibus. dicēs (dñe ne statuas illis hoc peccatum)

Funde preces p deuoto tibi nunc collegio vt tuo
propitiatus interuentu dñs nos purgatos a pec-
catis iunget celi ciuib3.

Construe. O tu stephane funde preces. i. oratiōes deo p collegio. i. societate vel
congregatione deuoto. i. simplici tibi. s. stephane. nsc. i. in isto tpe seu mōdo. vt p q
dñs iesus xps ppiciatus. i. misericordis motus tpo interuentu. i. auxilio iungat. i.
iungere velit: vel associare nos. s. purgatos. i. mundatos a peccatis. i. vitis ciuib3
celi. i. spiritibus celestibus.

Et corone qua nitescis almus sacri nominis nos
qui tibi famulamur fac consortes fieri: et exptes
dire mōrtis in die iudicii.

Construe. Et tu existēs almus. i. sanctus: fac nos. s. homines deuotos tibi. q3 fa-
mulamur. inseruimus cū deuotiōe fieri psortes. i. participes corone sacri nominis
qua. s. corona nitescis. i. splēdes: et fac nos fieri exptes. i. nō participes dire. i. cru-
delis mōrtis. s. eterne in die iudicii. i. in extremo iudicio.

Gloria et honor deo vsq3quo altissimo: vna patri
filioq3 incito paraclyto: cui laus est et potestas
per eterna secula:

Construe. Gloria et honor sint vsq3quo. i. vndiq3 altissimo deo: vna. i. pariter pa-
tri. s. in diuinis. q3 p r filio. i. nato incito paraclyto. i. spū sancto. cui laus est et po-
testas per eterna secula. i. eternaliter Amen.

Christe redemptor omnium: ex patre pa-
tris vnice: solus ante pñcipium natus in-
effabiliter.

Construe. O christe redemptor id est saluator omnī. o vnice. i. fili patris natus
id est procedens ex patre. i. a patre solus ineffabiliter ante pñcipium. i. sine pñci-
pio. quia eternus.

**Tu lumen tu splendor patris: tu spes pennīs om-
nium: intende quas fundunt preces tui per or-
bem famuli.**

Construe. Tu tpe es lumen mundi. et tu es splendor. i. glia pñs. et es pennia
spes. s. eterna omnī. s. xpi fideiū. intende. i. exaudi preces id est orationes quas

tui satuli. i. deuoti fundunt. i. emittunt vel orant per orbem. i. p totum mundū.

**Memento salutis auctor q̄ nostri quodā corpore
ex illibata virgine nascēdo formā sumpseris:**

¶ Construe. O auctor. i. factor salutis memento. i. recordare. q̄ p q̄ tu sumpseris
id est assumpsisti quodam. i. olim formā. i. figuram nri corporis. s. humani. et hoc
dico nascendo. i. procedendo ex illibata. i. incorrupta virgine. s. maria.

**Hic presens testatur dies currens p̄ anni circulū:
q̄ solus a sede patris mūdi salus adueneris.**

¶ Construe. hic presens dies testatur. i. testimoniū p̄hibet. dies dico currens. id est
transcurrens p̄ circuli. i. reuolutionem anni. q̄ p q̄ tu solus. i. cū nullo alio adue
neris. i. aduenisti a sede patris in diuinis: salus mundi scilicet huius.

**Hunc celum terra hunc mare: hunc omne quod
in eis est auctorem aduentus tui laudat exultās
cántico.**

¶ Construe. Celi. i. sp̄s celestes laudat hūc auctore terra sup. laudat hūc. mare. s.
laudat hunc omē qd est. i. existit in eis (celo et terra et mari) laudat auctorem. om
ne. s. exultans. i. gaudens canticō tui aduentus. i. tue laudis.

**Hos quoq̄ qui sc̄tō tuo redēpti sumus sanguine:
ob diem natalis tui hymnū nouū cōcinamus.**

¶ Construe. Quos p̄ et nos q̄ sumus redempti. i. liberati tuo sancto sanguine
cōcinamus. i. simul cantamus nouū hymnū. i. nouū canticū laudis ob diem. i. pro
pter diem tui natalis. i. tue natiuitatis.

**Somno reffectis artubus: sp̄reto cubili sur
gamus: nobis pater canentibus: adesse te
deposcimus.**

¶ Construe. huius hymni est q̄ debemus surgere de lecto. i. peccato: et deprecari de
um ut dimittat nobis peccata. s. presentia / preterita et futura. faciendo invocatio
nem ad deum sic. **¶ Construe.** O deus pater reffectis artubus. i. sensibus nris re
pletis. somno. i. mādāna cogitatione. surgamus sp̄reto cubili. i. ipsa delectatione: q̄
postq̄ fuerint mēbra nostra refocillata somno et reparata virtute debemus ad dei
seruitiū festinare. et tunc deus aderit nobis deposcimus. i. deprecamur adesse. scilicet
presentem nobis canentibus. i. laudantibus.

**Te lingua primū cōcinat: te mentis ardoz ambi
at: vt actū sequētium tu sc̄tē sis exordium.**

¶ Construe. Et ideo non solum corde sed etiā lingua te deprecamur. o dñe. et hoc lin
gua nra cōcinat. i. laudet te primū. i. maxime sup omnia ardoz. i. amor mēis no
stre ambiat. i. desideret te (ad quid) vt tu sc̄tē pater sis exordium. i. principium nror
actū sequētis: vt ois nostra actio a te incipiat semper et p te finiat.

**Cedāt tenebre lumini et nox diurno syderi: vt cul
pa quam nox intulit: lucis labefcat munere.**

¶ Construe. Tenebre. i. peccā cedāt. i. locū dent syderi. i. sp̄s et nox. i. sordes peccōrum

Secundum vsum Sarum:

supple cedat diurno syderi. s. p. vt culpa. i. peccatū quā intulit nobis. s. diaboli
labefcat. i. euascat munere. i. gratis lucis. i. xpi vel spūs sancti facis repetitionem.
¶ Melius et verius legatur vt culpa quā nos intulit. q. quā nobis.

Precamur idem supplices nos ut oēs ampu
tes et ore te canentiū lauderis imperpetuum.

¶ Nos supplices. i. humiles scamur idē. i. illud vt amputes. i. auferas oēs nos
id est peccatū: vt lauderis imperpetuū ore canentiū. i. laudentium te.

Splendor paterne glorie de luce lucem pro
ferens lux lucis et fons luminis: dies diez
illuminans.

¶ Materia huius hymni est patris et filii et spiritus sancti credulitas: et q. tantū pa
ter sit in filio: et filius in patre: et spiritus sanctus pcedens ab utroq. Et per istam
credulitatem rogamus ipm vt pfirmet. i. cōcedat nobis grām: et vt sit nobis citius
et potius in celesti patria. ¶ Construe. O xpe qui es splendor paterne glorie. i. p. p. s.
tui celestis. (q. xpe p. patrē suū glorificatur) pferens lucem. i. spiritus sancti de luce. i.
de patre: vel pferens. i. manifestans lucem. i. teipm eternā lucem venientem in hōc
mūdum de luce paterna. O lux. i. filii lucis. i. patris. et fons. i. origo luminis. s. spi
ritus sancti. et. s. tu es dies illuminans diem id est illos quos predicatione aposto
locum vis illuminari.

Tu usq. sol illabere micans nitore perpeti: iubar
q. sancti spiritus infunde nostris sensibus.

¶ Construe. Et tu o xpe qui es verus sol illabere. i. descende micans nitore ppeti.
id est ppetuo lumine virtutū: et infunde. i. imitte iubar. i. splēdorem spūs sancti no
stris sensibus. i. mentibus: vt nō solum vocemus te filium: sed patrem.

Votis vocemus et patrē patrē pennis glorie: pa
trem potentis gratie: culpam releget lubricam.

¶ Construe. Et non solum dicimus te filium: sed votis vocemus. i. cognoscām te
patrē pennis glorie. i. ppetue. q. infinita erit. Et q. vocemus te: vt pater potentis
glorie. releget. i. mittat in exilium. culpam lubricam. i. libidinem: que facit hōiem
cito labi de bono ad malum.

¶ Ascen. Non dicimus te chrisse patrem: quia filius non est pater: itaq. legemus
votis vocemus et patrem: patrem. i. c. vt sit patrē in quā pēnis glorie et ita bis poni
debet actus patrē vt richm. enā docet. Releget autem non est recolligat q. est pū
me cōiugationis.

Informet actus strenuos: dentē retūdat inuidi: ca
sus fecundet asperos: donet gerēdi gratiam.

¶ Construe. Dicit vt innoceremus vt pater informet. i. componat actus strenuos. id
est honestos. s. bonas operationes. et reundat. i. frangat dentē id est fortitudinem
inuidi. i. diaboli. Et quē admodū aliquis mordet escam: ita diabolus mordet et se
ducit chrisianos insigando eos ad mala opera et fecundet id est faciat prosperos
casus nros asperos. s. castigando nos sepiissime faciat fecundare. xpus donet
nobis gratiam gerendi. i. patiendi eosdem casus asperos.

Dentem gubernet et regat castam fideli corpor

re fides calore ferueat fraudis venena nesciat.

¶ Construe. modo querit se ad fideles (quasi diceret) merito filius dei infundit nobis iubar sancti spiritus. qz ille multis utilis est nobis: vt gubernet. i. regat et disponat mētē. i. animā nram: eam castam cōseruando et in fide catholica fidei corpore. i. sancte ecclesie. vt fides nostra ferueat. i. ardeat in calore. s. charitatis. vel amore spūs sancti: et nesciat. i. ignoret venena. i. hereses fraudis. i. maligni spiritus.

Christusq; nobis sit cib⁹: potusq; noster sit fides: leti bibamus sobriam ebrietatem spiritus.

¶ Mens sit nescia fraudis. xps sit nobis cibus. i. predicatio dei: q̄ satiat nos in charitate et in dilectione primi: vt cibus satiet corpus: et hactenus comestione. i. predicatione habeamus pot⁹. i. fidem. **¶ Construe.** fides est charitas predicationis qz p et xps sit cibus celestis: et fides. s. catholica sit noster potus. leti. i. alacres vbi lares bibamus sobriam ebrietatem. s. infusionē spūs sancti: vt nos seruet a peccato Ebrietas est spūs est sobria. i. modesta et tēperata: qz hoies inflāmat amore dei: et reseruat a peccato. qz sicut ille q ebrius est vino: oia tradit obliuioni: nec recordat quicq. sic q plenus est spūs sancto vel gratia spūs sancti oia mundana obliuiscitur.

Letus dies hic transeat: pudor sit vt diluculū: fides velut meridiēs crepusculum mens nesciat.

¶ Construe. hic dies id est p̄sens vita letus transeat id est exterminetur: quis letus dies. s. xps veniet ad nos: et pudor. i. castitas seu verecūdia sit: **¶** diluculum id ē auroa luceat: fides sit velut meridiēs. i. ferueat amore spūs sancti: qz meridiēs feruet: et mens crepusculū nesciat. i. peccatū ignoret. (quis crepusculum est inter diem et noctem.

Amor cursus prouehit auroa totus prodeat: in patre totus filius et totus in verbo pater.

¶ Construe. Amor. i. pater prouehit cursus id est ducit filium suum ad ista inferiora: auroa prodeat. i. manifestet totus. s. in substantia deitatis: qz fili⁹ in substantia deitatis totus est in patre: et pater totus est in verbo. i. in filio: qz totus vn⁹ est de⁹.

¶ Ascē. Alij legunt Auroa cursus prouehat. alij Amor recursus prouehat vt sit amor id est sancti spūs prouehat id est promoueat recursus nostros ad deum et filius p̄deat totus in auroa: et pater prodeat totus in auroa: filius in quā exiēns totus in patre: et pater existens totus in verbo. i. filio. quia hi tres vnū sunt.

In mense celi conditor qui mixta ne cōfunderet aque fluenta diuidens celum dedisti līmitē.

¶ Materia huius hymni est. vt hoies diuidant se a malis operibus: et adhereant bonis. qz quēdamodū xps aquas ab aquis in secūda feria separauit partem i terrā relinquendo. et partē in celo attrahendo. ppter nimietatem aque. et hoc ideo: qz terra pfusa erat et vt calor solis dissiparet res mundanas. ita intendit diuidere mētē nostras a malis operibus. **¶** Sed querit cur partē attulit ad celū. Dicit qz propter elementū ignis: qz nisi autor nature interposuisset aliquod elementū: terra nō ita leuiter posset inhabitari. Et si queratur qualiter aque manēt sup ignē bescōm Aug. qz fortitudo ignis aquā coagulat et coartat. Et queritur. si celū mobile est rotādo quō ad manēt sursum. dic. scōz Ambf. qz mltā corpa exteri⁹ sūt rotāda: qz līti⁹.

Secundum vsum Sarum.

sunt quadrata. et sic forte potest et celum. Celestes namque nature ignee sunt. vnde spiritus beatus purus ether: quia rogatus. id est ignis nisi videretur superior et inferior temperaret totam terram incenderet et ruptam in puluere dissiparet. ¶ Construe. O christe immen- se. id est sine men- sura conditor celi qui es diuidens fluentia aque. id est aquarum cursus: ne mixta. id est confusa co- funderet. id est destrueret super faciem terre. id est confusionem faceret: celi dedisti limitem id est terminum inter aquas superiores et inferiores.

Firmans locum celestibus simulque terre rivulis:
ut vnda flamas temperet terre solum ne dissipet.

¶ Construe. Tu es firmans locum. id est inter aquas celestes et inter aquas terrestres celestibus. id est angelis; aquis et simul rivulis terre. id est fluminibus vel peccatoribus ut vnda. id est aqua temperet. id est moderet flamas. id est ignem firmamenti: ne flama dissipet so- lum terre. id est soliditatem terre.

Infunde nunc piissime donum pennis gratie: frau-
dis noue ne calibus nos error atterat vetus.

¶ Construe. O piissime pater infunde nunc. id est in presenti vita donum pennis gratie. id est spiritus sancti. ne error vetus. id est ydolatrie vel originale peccatum atterat. id est conterat nos calibus noue fraudis. id est herese diaboli. Noui de originale: quia primum erat peccatum.

Luce fides inueniat sic luminis iubar ferat: hec
vana cuncta terreat hanc falsa nulla comprimant.

¶ Construe. fides nostra inueniat lucem. id est tuam. o tu christe: et inueniendo ferat iu- bar. id est splendorem spiritus sancti luminis. id est christi: et ferendo iubar tribuat se no- bis. hec. id est fides terreat cuncta vana. id est cunctam prauitatem hereticam. nulla falsa comprimant. id est deprimant hanc. id est fidem.

Consores paterni luminis: lux ipse lucis et di-
es noctem canendo rumpimus assiste po-
stulantibus.

¶ Materia huius hymni est surrectio noctis: quia sicut nos surgendo rumpimus no- ctem: ita deus noster iesus christus surgendo rupit mortem. id est vicit peccatum. vel sicut de- es adueniens noctis umbras effugasti: sic etiam adueniens vero lumine. id est christo. victo- rum. id est peccatorum tenebras compulsi. et sic totum mundum illuminasti. ¶ Construe. O christe consores. id est equalis vel conscius eius nature: quia es pater: quia vnum est lu- men patris et filii et spiritus sancti paterni luminis. O tu christe tu es lux. id est alius lucis. id est dei patris: et dies dierum omnium luminis rumpimus noctem. id est deleuimus peccatum ca- nendo id est psallendo vel laudando: et ideo assiste. id est subueni postulantis id est petentibus te cum precibus.

Aufer tenebras mentium: fuga cateruas demo-
num expelle somnolentiam: ne pigritantes obzuet.

¶ Construe. O domine iesu christe aufer id est remoue tenebras. id est ignorantias me- tum. id est avarum: fuga cateruas demonum. id est acies malignorum spirituum expelle id est re- dde somnolentiam. id est anime pigritiam. ne illa somnolentia. id est peritiam dormitio obzuet. id est precipiet pigritantes id est in peccatis permanentes.

Sic christe nobis omnibus indulgeas credentibus
et precibus exorantibus quod precinantes psallimus.

Construe. Sic. i. taliter o xpe indulgeas. i. miserereis omnibus credentibus nobis. vt quod precinentes. i. laudantes psallimus. i. laudamus scy oie r corde p'ste exorantibus id est prosciat nobis deprecantibus.

Ales diei nuncius: lucem propinquam precipit: nos excitator mentium: iam christus ad vitam vocat.

Materia huius hymni est exhortatio xpi ad nos: vt surgamus a vitiis r adherreamus virtutibus r premittit exempli de gallo. Sicut eni gallicantus nos excitat vel vocat in nocte die: sic xps excitat mentes nras et vocat nos p scripturas sacras: p'ensciens qd est venturus iudicare super iustos et iniustos. Unde bene be. Surgite et vigilate: quia nescitis diem neqz horam etc. **C**onstrue. Ales. i. gallicus nuncius diei precipit id est p'dicit lucem id est diem nobis propinquam: christus excitator mentium scilicet nostrarum vocat nos iam ad vitam id est nunc vocat nos ad se.

Auferte clamat lectulos egros sopore desides: castiqz recti ac sobrii: vigilate iam sum primus.

Construe. Christus clamat. i. vocat et precipit nobis auferte. i. relinquit lectulos: o desides: o p'gni (sup. relinquit) lectulos egros. i. carnalitates sopore. i. peccato: r vigilate casti. i. nō petulantes recti. i. nō tortuosi: sobrii. i. nō ebrii. (r merito hec facere debetis: qz. i. ego xps) nō sum primus vobis. i. propinquus. Vel secundum aliam litteram. O casti. i. anima et corpore: et o recti verbo et opere: et o sobrii. i. s'perati cibo et potu: vigilate: quia iam sum propinquus.

Iesum ciamus vocibus flentes precatos sobrie: intenta supplicatio dormire cor mundū vetat.

Construe. (Et qz christus est propinquus) o fratres ciamus. i. cognoscamus iesu scy flentes. i. tristantes et precatos illi sobrie. i. sine omni feditate: qz intenta supplicatio. i. assidua deprecatio vetat cor mundū dormire. i. pmanere in peccato.

Ascen. Legendum est ciamus id est vocemus / non sciamus.

Tu christe somnum discute: tu rumpe noctis vincula: tu solve peccatum vetus: nouumqz lumeningere.

Construe. O tu christe discute id est dissipa vel diuide somnum id est peccatum seu diabolus ne nos decipiat: et tu rumpe id est diuide vincula noctis id est laqueos diaboli vel penas inferni (que dicuntur noctes) vt nos non decipiant. o homo tu solve peccatum vetus id est originale. r ingere id est immitte. nouum lumen. id est spiritū sanctū (qui merito dicitur nouum lumen: qz eiciēdo vetera a nobis nos renouat nouis).

Telluris ingens conditor: mundi soluz qui eruens: pulsas atqz molestis: terram dedisti immobilem.

Materia huius hymni est deprecatio quā facimus ad deum: quia sicut deus pater fecit celū et terram r diuise superiora ab inferioribus ita sua pietate nostra peccata dimittat. Et sicut dedit terram immobilem qd daret fructū gratum ita faciat mē

bus nostra acceptabiles ad fructificandū et fruendū sibi. ¶ **Cōstrue.** O ingens id est magne conditoris telluris. i. factor totius orbis: qui eruens. i. diuidens solum mūdū. i. terrā ab eis. i. ab inferioribus et superioribus: atq; p̄ et pedisti terram inus mobilem. i. terrā stabilem: hoc pulsis molestis. i. elementis. (que valde molestis erant dum inuicem confusio. i. simul mixtis.)

**Est germen aptum proferens fuluis decora flori-
bus: secunda fructu sisteret: pastumq; gratum
redderet.**

¶ **Cōstrue.** Supple terra p̄ferens. i. p̄ducens germen aptum. i. fructum cōgruū hominibus. et vt susteret. i. p̄maneret secunda. i. fructuosa fructu. i. acceptabili. sup. ab la terra decora. i. speciosa est fuluis flouibus. i. rubris et albis flouibus. q; p̄ et gra tum pastum. i. cibū seu nutrimentū acceptabile redderet. i. cōcederet tā hominib; q; pecudib;. Et q; ois hō tenet summa diligentia ad laudandū deū.

**Adentis peruste vulnera mūda vigoris gratia vt
facta fletu diluat: motusq; prauos atterat.**

¶ **Cōstrue.** O quiste mūda. i. purga vulnera. i. p̄cā peruste mēis. i. hominis maculati seu viciati. et hoc dico grans vigoris. i. mediāte grā spiritūs sancti: vt diluat id est emundet facta. i. malefacta et p̄cā p̄missa fletu. i. cordis gemitu: et atterat. i. auer tat et refrēnet prauos motus. i. malas inclinaciones ab oī actu illicito.

**Iussis tuis obtēperet: nullis malis approximet:
bonis repleti gaudeat: et mortis actū nesciat.**

¶ **Cōstrue.** Supple iniquis p̄ccator obtēperet. i. a p̄cātē et obediat iussis tuis. i. mandatis vel p̄ceptis tuis: et (supple aliq; homo) nullis malis. i. nō ullis. s. opib; malis approximet. i. accedat sed gaudeat. i. letetur repleti. i. adimpleri bonis. i. operibus et nesciat. i. nō cognoscat actū mortis. i. mortale p̄cātē a quo vnusquisq; abstinere tenetur.

**Verū creator optime: rectorq; noster aspice
Bnos a quiete noxia mersos sopore libera.**

¶ **Matéria hui; huius est invocatio auxili; diuini: vt de; dignet criminib; nostris ignoscere: vt sicut surgimus delecto et rapin; nocte. sic xpo r̄spat p̄cā nostra et c.**

¶ **Cōstrue.** O optime creator oīm rerū: et o rector noster aspice nos et libera nos mersos a quiete noxia. i. mala (q; q; carnē delectat mala sūt sūt anime) et supple libera nos mersos sopore. i. p̄cātē: q; peccando miser sumus.

**Te sancte cōfite poscimus ignosce tu criminib;
ad confitendum surgimus: morasq; noctis rū-
pinus.**

¶ **Cōstrue.** Ideo poscimus. i. deprecamur te scilicet xpe: ignosce. i. parce criminibus id est cibis p̄cātē. et ergo q; peccauimus surgimus scy de virtute in virtute: et ad cō- fiteandū sup. tibi p̄cā r̄pinus moras. i. impedimenta noctis. i. diaboli.

**Mentes manusq; tollimus: propbetam sicut no-
uim; nobis gerēdū p̄cipit: paulusq; gestis cēsuit.**

¶ **Cōstrue.** Nos tollimus. i. subleuamus mentes. i. cogitationes: et manus id est

operationes sicut nouimus prophetam .s. dauid precipit .i. iubet nobis gerendum
id est faciendum et surgendum noctibus dicens. Media nocte etc. paulus censuit .i.
in scripturis suis iudicauit dicens (hora est iam nos de somno surgere) gestis .i. fa-
ctis suis .q. paulus de nocte laborabat: et in die predicabat etc. Et nota q. paulus
plus laborabat ceteris apostolis: q. in nocte copiosius faciebat unde virtualia
habuit: q. superat pauperibus erogabat.

**Times malum quod gessimus: occulta nostra pa-
dimus preces gementes fundimus: dimitte qd
peccauimus.**

¶ Construe. (Et qui es creator omni rex Times mali qd gessimus .i. fecimus: et gra-
des: ideo pa dimus occulta nra .i. manifestamus peccata .s. p. p. fessionem gemetes .i.
suspirantes fundimus tibi preces .i. orationes: et ideo dimitte .i. dona nobis veniam
de hoc quod peccauimus .i. commisimus.

**Deus et tenebre et nubila confusa mundi et
turbida hic intrat albescit polus christus
venit discedite.**

¶ Materia huius hymni est exclamatio qua facimus contra diabolum: et imploratio
auxilij dei: ut diuersitas peccatorum et enormitas a nobis recedant. Et nota
q. non multis modis accipitur. Aliqui p. ira: alii p. sperantia: alii p. obsequium. alii
pro diabolo. Et nota q. ideo nola ista .s. nora tenebre et nubila posuit ad terrendum
quia tenebrarum terrores voluit pilla exprimere. et ideo. ¶ Construe. O nora .i. o dia-
bole: o tenebre .i. peccata et nubila .i. discordia hereticorum: et turbida mundi .i. turbatio-
nes et seditiones confusa .i. p. mixta discedite .i. recedite: q. sicut nora diem et sicut
colubus accipitrem fugit. sic peccatum sufficiat: et diabolus xpm fugit. Recedite in
qua et operamini: q. lux .i. xps intrat .s. mentes fidelium polus .i. corpus albescit
id est nitescit scilicet bonis operibus: et sic bene et sancte viuendo christus intrat
corda nostra.

**Caligo terre scinditur percussa solis radio: rebus
q. iam calor redit vultu nitenti syderis.**

¶ Construe. O caligo terre .i. obscuritas nostra vel secretum hereticorum scindit .i. diui-
ditur. et hoc dico percussa radio solis .i. diuino verbo: et calor .i. vigor spissant: q. s.
recessit ppter p. sionem tenebrarum. id redit id est reuersus est rebus .i. corporibus et ani-
mabus nris vultu nitenti syderis .i. splendore spissant qui est verus sol.

¶ Aliter. Legendum est color non calor redit iuxta vergilianum. Et rebus nora abstulit
atra colorem. noctem enim non est discretio colorum sed omnia videntur subnigra: ovis
autem luce redit color rebus.

**Te christe solum nouimus te mente pura et sim-
plici flendo et canendo quesumus: intende no-
stris sensibus.**

¶ Construe. O christe nouimus te solum .s. redemptorem et illuminatorem: ergo
te et non alium pura mente et simplici .i. sine hypocrisi: quesumus flendo scz pec-
cata nostra. et canendo id est laudando te de beneficijs tuis: intende id est prebe
assensum nostris sensibus .i. intentionibus.

Sunt multa fuscis illita: q. luce purgentur tua: tu

lux eoi syderis: vultu sereno illumina.

¶ Construe. Dulcis & multe virtutes sunt illa nobis id est iuncta vel yuncta fuscia id est nigris coloribus (fuscus color dicitur falsus color & mixtus inter alios colores obfuscat nos) que sup. mala purgant sua luce. i. mo splendore. (bene dico) tua luce. qz tu xps es lux eoi syderis. i. orientalis. s. patris: et ideo nos illumina sereno vultu id est claritate spiritus sancti.

¶ **Eli deus sanctissime qui lucidum centrum poli candore pingis igneo: auge decoro lumine.**

¶ Materia huius hymni est laus qua obsona voce. s. corde et opere tenemur deo p. solvere: qz ad utilitatem nram ois p. dunt. s. celi et terram & multa alia. Nam p. mo fecit celi & terram: postea mare. deinde solis et lunam &c. Rogamus s. vt ad bras. nri sue remunerationis ois dimittere p. nri ad sui amoris gratiam faciat p. venire. **¶** Construe. O sanctissime deus celi: qui pingis id est decoras lucidū poli centrū. i. specū vel punctū poli seu zodiaci p. que signa decurrūt. **¶** Item zodi. es animal interpretat. Celi vero est medietas sphere. Sed hic posuit centrū pro toto celo. igneo candore. i. splendore augens decoro lumine. s. pictura planetarum et diuersarum stellarum.

¶ **Quarto die qui flammeam solis rotam consti-
tuens: lune ministrans ordinem: vagos recur-
sus syderum.**

¶ Construe. Supple tu qui es constitues rotā solis flammē. i. ardente quarto die **¶** Notanda qz p. quattuor dies mūdus sine sole pmanit: qz p. mo die facta est angelica creatura. Secūda die factū est celū et aer. Tertia die facta est terra et aqua. Quarta die factus est sol et luna. Quinta est die facti sunt pisces et aues. Sexta vero die facti sunt animalia et homines. Et tu supple es ministrans. i. tribuens or. dīnem lune & vagos syderū recursus. i. varios cursus. qz stelle nō semp currūt eodē cursu. vel de spū ad planetas. nam planetarū vagus est cursus: qz aliū est cur. sus solis. aliū lunæ. aliū syderum.

¶ **Et noctibus vel lumini direptionis terminū: p.ri-
mordiis et mensium signum daret notissimum.**

¶ Construe. (Et quare fecit de' p. dicta. Ut luna daret terminū direptionis. i. sepa-
ratis seu diuisionis noctibus: vel lumini. i. diei vt daret notissimū. i. certissimum
signū p. mordiū. i. p. mordiū mēsis: qz mēsis h. triginta dies parū plus v. min' &c.

¶ **Illumina cor hominū: absterge sordes mentium
resolue culpis vinculum euertere moles criminum**

¶ Construe. (Et qz tu fecisti hec oia.) Illumina cor homin. et absterge. i. mēda sor-
des. i. p. rano cogitationes mentium sex nostrarū. et resolue vinculū culpis. i. pec-
catū: et euertere moles criminū. i. magnitudines peccatorum.

¶ **Dei atra rerum contegit terre calores om-
nium nos cōfidentes poscimus te iuste in-
dex cordium.**

Materia huius hymni est rogare deū vt ipse caliginē mentis et corporis a nobis expellat. Rogamus etiā in hoc hymno clementiā dei omnipotentis: vt nos defendat ab annuo hoste. s. dyabolo. et expellat intrinsecā obscuritatē mentis et corporis. et vt dignetur nobis sui luminis claritatem cōcedere: seruando nos mundos ab omnibus peccatis. **C**onstrue. **A**tra nox. i. dyabolus vel peccatū. cōtegit. i. obtenebrat. calores. i. illuminationes oīm rerū terre. Nam ob hoc nō necesse est nec etiā vtile sibi morari vbi sanus q̄ noctis obscuritas oīa cōtegit. calores herbarū et ceterarū rerū in suis p̄fundis tenebris obducit et sepelit. Sed cum hoc q̄ nunc lucem syderis habemus in mente. et hoc in medio noctibus. i. cū mundus sedet in tenebris et plus crescunt incendia carnis. tunc surgāmus confitentes deū. s. iudicem cordis nostri. Rogamus ergo iudicem vt auferat a nobis caliginem peccatorū: et det nobis sue gratie dulcedinem. et ideo nos tibi confitentes peccata nostra. poscimus te id est rogamus ea que sunt in te. s. misericordiam.

Tu auferas piacula sordesq̄ mentis abluas donesq̄ x̄pe gratiam vt arceantur crimina.

Construe. **O** iuste iudex cordis. i. animarū nostrarū. auferas. i. deleas. piacula. i. graua peccata. et abluas. i. purges. sordes. i. suggestiones dyabolicas que pungūt nos. q̄ pro te. o x̄pe dones. i. tribuas gratiā sp̄s sancti (ad quid) vt crimina. i. peccata. arceantur. i. expellantur a nobis.

Adens ecce torpet impia quā culpa mordet noxia obscura gestit tollere et te redemptor querere.

Construe. **I**dico q̄ expellant crimina. et quare) q̄ ecce impia mens. i. aīa peccatrix. torpet. i. pigrescit. quā. i. mentem. culpa noxia. i. mala. mordet. i. pungit. et mēs gestit. i. cupit tollere. i. depellere a se. obscura. i. peccata. et gestit. i. cupit querere te. s. x̄pm. o redemptor. i. saluator.

Repelle tu caliginez intrinsecus q̄ maxime: vt in beato gaudeat se collocari lumine.

Construe. **E**t quis mens gestit te querere) tu repelle id est remoue. Intrinsecus. i. ex aīa. caliginem. i. cecitatē peccatō. q̄ maxime. i. sc̄ipue. vt ipsa mens gaudeat se collocari in beato lumine. i. in eterna beatitudine. i. regno celorum.

Lux ecce surgit aurea pallens fatiscat cecitas: que nosmetipsos in preceps diu errore traxit deuio.

Iste hymnus continet in superiori hymno. sed intentio versus est. ne. s. oculi peccent. hic ponit anapestus p̄ spondeo: et spondeus secūdo loco p̄ iambo. **N**ox v̄sq̄ modo tēp̄t colores terre sed modo discedit (q̄ ecce) lux aurea. i. euāgelica p̄dicatio surgit in corda nostra. et ideo omnis cecitas pallens. i. dyabolus. fatiscat. i. euanesceat. que cecitas traxit. i. duxit nosmetipsos in preceps. i. in ruinam vel sc̄ipitium. diu. i. multum deuio errore.

Hec lux serenū cōferat purosq̄ nos p̄stet sibi: nihil loquamur subdolum voluamus obscurū nihil.

Construe. **H**ec lux serenū. i. donet nobis serenū. i. virtutem sp̄s sancti. et p̄stet nos puros. i. mundos ab omni peccato. sibi. i. ad honorē suū. et hoc sic. loquamur nihil subdolum. i. deceptū. et nihil voluamus obscurū. i. nullum cogitemus peccatum.

Sic tota decurrat dies nec lingua mēdax nec manus oculi nec peccēt lubrici nec noxa corp⁹ inquinēt

¶ Cōstrue. Tota dies .i. totū tēp⁹ vite nre decurrat sic scz nō loquēdo subdoli: nec lingua mēdax sit .i. nō dicat falsum: nec manus peccēt .i. non faciant aliqd mali: nec oculi lubrici peccent .i. vidēdo illicita: nec noxa .i. culpa corruptionis inquinēt vel polluat corpus scz nostrum.

Speculator astat desup qui nos diebus omnib⁹ actusq; nostros pspiciat a luce vsq; in vesp̄erum.

¶ Cōstrue. Et nolite peccare qz speculator .i. dñs. astat .i. pspicit nos. desup .i. de celo. oib⁹ diebus .i. quotidie. qz pro t: et pspicit .i. a longe videt. nostros actus .i. nra opera. a luce prima .i. a nascititate. et vsq; in vesp̄erū .i. in finem vite nre.

Quēdigne deus potētie qui ex aquis ortū gen⁹ partim remittis gurgiti partim leuas i aera.

¶ In hoc hymno cōtinet opus qd deus fecit in quinto die: qz tunc creauit pisces et aues ex qua et ipsorū que ex aqua fecit misit partem gurgiti .i. mari. .i. pisces. et partē leuauit in aera .i. aues. Creauit quoq; cete grandia/benedixitq; eis dicens. Crescite et multiplicamini et replete aquas maris. auesq; multiplicent sup terrā: et sic pisces et aues orti sunt ex aqua. sed qz aues non comeduntur omni tēp⁹ sicut pisces qd ideo fit qz aues p coitū generantur sicut et nos: qd nō est in piscibus. vel qz aues sunt cali diouis nature qd pisces. Intendit etiā auros rogare des⁹ vt nos qui sumus abluti et mundati in sacro baptismo ob originali crimine: sic seruet nos vt nesciamus lapsus criminū: et vt dyabolus nō depuimat nos per criminalia pctā. **¶ Cōstrue. O deus magne potētie .i. potētatis. qui remittis genus .i. pisces et aues. genus dico ortū ex aquis baptismatis. partim gurgiti .i. mari. .i. inferno. vt pisces .i. malos homines. leuas .i. subleuas partim in aere .i. in regnū celost. vt aues .i. bonos hoīes. quasi diceret sicut in aere aues collocasti: ita in celo homines sanctos posuisti.**

¶ Sunt qui hunc hymnū argutius interpretantur. dicens a Beda aut alio quouis angliā visitare solito: in qua vel eius cōsilio dicuntur arbores esse ad littora maris quarū fruct⁹ in aquā decidēs pisciū capismat urā: in terrā vero aui. qui g gen⁹ ortū ex aquis: et quibus arbores nutritur partim remittis gurgiti .i. in gurgitem maris (et est rapinosis) et leuas partim in aera.

Diuersa lymphis imprimens subuecta collo irrogans ut stirpe vna prodita diuersa capiant loca.

¶ Cōstrue. O tu deus imprimens .i. submergens. diuersa .i. deorsum mersa vt pisces .i. malos hoīes. lymphis .i. aquis infernalibus. et irrogas .i. subleuas. subuecta .i. sursum vecta vt aues .i. bonos hoīes. collo .i. capite. prodita .i. orta. vna stirpe .i. vno baptismo renati. rapiant .i. accipiant. diuersa loca .i. distinctas mansiones .i. aerē et aquā .i. vitā eternā vel dñationē eternā. Vel diuersa loca .i. varia habitacula in celis: qz mansiones multe sunt in regno celost iuxta distinctos gradus beatorū: qz quilibet sanctorū hoīū specialē habet locū vel gradū leticie in celo iuxta opera sua que fecit in hoc mundo. **¶ Cōfouniter ad pcedentia dicam⁹** sic imprimens lymphis .i. aquis. diuersa .i. que remittis gurgiti etc.

Largire cūctis seruulis quos mūdāt vnda sanguinis nescire lapsus crīminū nec ferre mortis tediū.

¶ Construe. (Et tu qui omnia fecisti) largire. id est tribue. cunctis seruulis. i. omni-
bus famulis tuis. nescire. i. non sentire. lapsus criminis. i. casus peccatoris que di-
missa sunt in baptismo. quos seruulos ynda. id est effusio. sanguinis tui. mūdāt id
est lauat a peccatis. nec pro et non. et largire seruulos tuos nō scire. i. non pati. reditū
mortis. i. penam dyaboli.

**¶ Et culpa nullū deprimat nullū leuet iactantia: eli-
sa mens nec cōcidat eleuata mens nec corruat.**

¶ Construe. (Ad hoc largire) vt culpa. i. graue peccatū non deprimat. i. nō aggrauet
vel arguat. vltū. s. xpianū. et iactantia. i. superbia. de bonis nō leuet. i. nō extollat vltū
et mens. i. asa. elisa. i. lesa a peccō. non cōcidat. i. nō incidat in desperationē. nec. p. vt
et non. mens eleuata. i. inflata p. superbiā. corruat. i. cadat. sup. in eternā dānatōē.

¶ Legitur elata aut leuata nō eleuata: qz syllaba abūdet rithmo.

**¶ T trinitatis vnitas orbē potēter q̄ regis: at-
tende laudū cātica q̄ excubātes psallimus**

¶ In hoc hymno hortamur de somno surgere. et medelam viciōrū diligēter q̄rere.
Intendit etiā in hoc hymno ipsam trinitatē laudare et inuocare per quā mundus
regit vt impleat nos suo lumine: vt quicquid peccauim⁹ fraude demonū ipse iesus
xps abstergat celitus. i. de celo. **¶ Construe.** O vnitas. i. o sancte spiritus qui proce-
dens a patre et filio. trinitatis. s. personarū. qui regis. i. gubernas. potenter. i. potē-
tia tua. orbem. i. mundū. attende cantica laudū. i. hymnōrū. que. s. cantica. nos ex-
cubantes. i. vigilantes. psallimus. i. cantamus.

**¶ Jam lectulo consurgimus noctis quieto tēpore:
vt flagitemus vulnerū a te medelam oīni.**

¶ Construe. Nos cōsurgimus iam lectulo. i. ex desidia. Lectus est dñs ab electis et
mollibus herbis quibus antiqui requiescebant. quieto tpe noctis. (et ad quid) vt fla-
gitemus. i. rogemus a te medelā oīm vulnerū. i. peccatorum.

**¶ Quo fraude q̄cquid demonū in noctibus delinq̄-
mus abstergat illud celitus tue potestas glorie.**

¶ Construe. Quo pro vt et vt potestas glorie tue. i. tue laudis. abstergat. i. abluat
vel purget celitus. i. diuinis. illud supple peccatū. quicquid. s. viciōrū. delinquim⁹
mus. i. committimus. fraude. i. deceptione. demonū. i. dyabolōrū. in noctibus. id est
in tenebris viciōrum.

**¶ Nec corpus assit sordidū nec torpor instet cordiū
nec criminis contagio tepescat ardor spiritus.**

¶ Construe. Nec corpus nostrū assit. i. nō sit sordidū. i. pollutū. nec torpor. i. pigris
vel malicia. cordiū. s. nostrorū instet nobis. et cōtagio. i. macula criminis. nō assit. et
ardor. i. amor seu grātia spiritus. s. sancti. nō tepescat. id est nō deficiat in nobis.
**¶ Dicitur hec contagio et hec cōtages: et hoc contagii: sed in vsu est hec cōtagio in
singulari: et hec cōtagia gloriā in plurali. Dic tñ videt ablatiuus rectus a tepescat.**

**¶ Ob hoc redeptor q̄sumus reple nos tuo lumine:
per quod dierum circulis nullis ruamus actibus**

¶ Construe. (Ut amor spiritus nō deficiat in nobis) ob hoc. i. ppter hoc o redeptor
que unius. i. rogamus te. reple nos pccōes tuo lumine. i. splendore: qd lumē non
ruamus. i. cademus nullis actibus. i. pccōis circulis. i. reuolutionibus dierum.

Eterna celi gloria beata spes mortaliū celsi
tonantis vnice casteq3 proles virginis.

¶ Materia huius hymni est inuocatio ad xpm filium virginis vt dignetur nobis sua
misericordia tribuere: dexterā porrigere: vt mereamur corroboracionē fidei et chari-
tatis obtinere. **¶** Construe. O xpe tu exis eterna gloria. s. angelorū et beatorū holm
vel q: pater tuus celestis per te glorificatur. et o beata spes mortaliū. i. xpianorum
holm. et o vnice celsi tonantis. i. celestis patris scōm diuinitatem. q3 pro et. et ples. i.
filii. caste virginis. s. marie: scōm humanitatem.

**Da dexterā surgentib⁹ exurgat et mens sobria: fla-
gransq3 in laudem dei grates rependat debitas.**

¶ Construe. O tu xpe da dexteram. i. auxiliū tuū nobis surgentibus. s. a victis. et in
mens nostra. i. ala nostra. sobria. i. abstine. exurgat. s. ad laudem tuā. q3 pro ex sup
ple mens flagrans id est ardens. in laudem id est honorem dei omnipotentis. re-
pendat id est persoluat. debitas grates id est gratiarū actiones. in hymnis et canti-
cis deo omnipotenti.

**Flatus refulget lucifer sparsamq3 lucē nūciat: ca-
dit caligo noctiū lux sancta nos illuminet.**

¶ Construe. Lucifer. i. stella matutina. natus. i. xps. refulget. i. splendet mundo. q3
per et. et nūciat. s. mūdo. sparsam lucem. i. nātū. vere nūciat q3 caligo noctiū. i. obscuri-
tas dyaboli. cadit. s. in mundo. et ideo lux sancta. i. xps sua sanctificatione nos illu-
minet. i. corda nostra illustret lumine spūsancti.

**Manesq3 nostris sensib⁹ noctem repellat seculi
omniq3 fine diei purgata seruet pectora.**

¶ Construe. At ipse lux manens nostris sensibus. i. in nobis habentibus quicq3 sens-
us corporeos. repellat a nobis noctē. i. dyaboli. seculi. i. mūdi. et illa lux seruet pec-
tora nostra purgata. s. a victis. omni fine diei. i. omni tempore vite nostre.

**Quæsitā iā primū fides radice nostris sensib⁹: se-
cūda spes cōgaudeat qua maior extat charitas.**

¶ Construe. Fides quesita a nobis. s. in baptismo. i. primitiua. i. cito. ideo dicit pri-
mū: q3 fides est prima inter omnes virtutes: vt ibi. fides spes et charitas. radice. i.
ponat radices. sensib⁹ nris. i. in mēte nostra. et secūda spes. s. a fide p quam. s. spera-
mus vitā. cōgaudeat. que. s. fide charitas. i. talis virtus. extat maior. i. virtuosior.
Iuxta illud. Maior nris hosti est charitas **¶** Legitur etiam iam pridem: et secūda. i.
fecunda spes que est cū meritis bonorū operum.

Quasiator bois de⁹ q cūcta solus ordinās
humū iubes pducere reptātis et fere gen⁹.

¶ In hoc hymno cognoscitur illud q3 fecit deus in septa die. Nā creatis oib⁹ repti-
libus: piscibus: et avibus: et alijs bestijs quā die. Sexta die formauit deus hominem
ad imaginē suā. et precepit oibus animalibus dictis. Crescite et multiplicamini et replete
terrā. Et dixit homini. Domini piscib⁹ maris: et volatilib⁹ celi: et vniuersis q3 viuunt sup
terrā. Postuq3 eū in paradiso delicias. vt oparet et custodiret illū. Intēdit itaq3 autos
rogare deū vt sicut deus fecit hominem superiorē cūctis animalib⁹: sic dignet nos custo-
dire vniū efficiamur inferiores frutibus animalibus ppter peccā nra. Cur h̄ homines crea-
uit quos futuros psciebat malos. id q3 sicut puidit qd mali eūm facuri. sic etiā pui-

debat quid boni essent facturi. Vel dñ. Quis nouit sensum dñi. aut quis fuit consiliarius eius. (Ad Roma. xi.) ¶ Construe. O deus plasmator. i. creator hominis. s. Ade qui solus ordinans cuncta. i. disponens oia. iubet. i. permittit producere hominē. i. ecclesiam. s. bonos et malos homines. et genus reptans. i. serpentis. fere. i. bestie.

Qui magna rerū corpora dictu iubētis uiuida: vt seruiant per ordinem subdens dedisti homini.

¶ Construe. O tu deus qui fecisti dictu iubentis. i. verbo filij tui. magna corpora. i. iumenta. pecora. bestias. oim. s. rerū diuersarū. uiuida. i. alata. et subdens. i. supponens illa alalia. dedisti homini vt seruiant. s. per ordinem. s. vniquodq; animal seruiat homini in illo ad quod ordinatum est a natura. vt oues. lepores. porcos ad comedendum etc.

Repelle seruis a tuis qcquid p imundiciā aut moribus se suggerit aut actibus se interferit.

¶ Construe. (Et o deus) repelle. i. remoue a tuis seruis qcquid suggerit. i. infert se p imundiciā. i. p aliquā superfluitatem vel p sordam comestionez aut morib⁹. s. malis. qui. s. ex consuetudine peccandi se abstinere non possunt a peccatis. aut interferit. i. miscet se actibus. s. peruersis.

Da gaudiorū premia: da gratiarū munera: dissolue litis vincula astringe pacis federa.

¶ Construe. O deus da premia. i. remunerationē. gaudiorū. s. eternorū. da munera gratiarū. i. dona spissancti. dissolue vincula litis. i. peccata odij. et astringe. i. cōiunge federa pacis. i. concordiam salutis.

Summe de⁹ clementie mūdīq; factor machine vnus potentialiter trinusq; personaliter

¶ Materia huius hymni est cognitionez habere trinitatis in vnitatis. et vnitatis in trinitate. Intendit auctor rogare deū vt cingat lumbos nostros cingulo castitatis et adurat. i. inflāmet vel repleat corda nostra igne spissancti: vt casto corpore et mūdo corde seruire deo possimus. ¶ Construe. O deus summe potentie. i. alte pietatis. factor. i. creator mundi. s. vniuersi. q; pro et machine sanctorū. sup. qui es potentialiter vnus. i. in potentia scdm diuinitatem et trinus personaliter. s. in personis.

Nostros pius cum cāticiis fletus benigne suscipe: quo corde puro sordibus te perfruamur largius.

¶ Construe. Et tu pius (pro pie) suscipe benigne nostros fletus. i. lachrymas cū cāticiis. i. cū hymnis vel laudibus. quo pro vt perfruamur te largi⁹. i. amplius. et hoc corde puro. i. mundo. sordibus. i. a vicia.

Lumbos securq; morbidū: adure igne congruo: accincti vt sint perpetim luxu remoto pessimo.

¶ Construe. O deus adure. i. accende. igne congruo. i. spiritu sancto. lumbos nostros. et secur. i. lepar. (Et nota q; hec tria. s. iecur / cerebrū / et lumbi / cogunt homines peccare) vt sint accincti id est vt lumbi sint casti contra libidinem perpetim. i. semp pessimo luxu remoto. i. deposita luxuria (q; multos propter dolor ducit ad gehēnam)

Et quīq; horas noctiū nunc cōcinendo rūpinus

donis beatis patrie dicemur omnes affatim.

¶ *Construe.* Ut quicq. i. quicq. concinendo. i. psallendo. rumpimus. i. per vigiliam dividimus horas noctis: q. tunc bonū & quietū est orare. vt dicemur. i. diuites efficiamur. affatim. i. obudanter. beatis donis patrie. id est beatitudine patrie celestis (Ad quam xpo dignetur nos perducere. Amen)

**Auroa iam spargit polū terris dies illabit
lucis resultat speculū discedat oē lubricū.**

¶ *Inter hūmū cōtinuatur superie: q. nos rumpimus horas noctis: vt nos oēs dicemur et diuites efficiamur in xpo. Et ecce auroa id est xpo. iam spargit polū. i. illuminat corda hor. inū. hortatur etiam nos vt sic nos viuamus in hoc seculo vt illud verbum lete audire mereamur. f. Venite benedicti patri mei &c. nam finito mundi termino peccatores perpetuis tradentur tenebris. fideles vero & iustos nō non noctem sed in lucē ponet. Et hoc est quod scamur. ¶ Construe. Auroa. i. xpo illabatur. i. emergit terris. & Auroa. i. xpo spargit polū. i. illuminat mentes vel ecclesiam. & speculū. i. pulchritudo vel aspectus. lucis. i. claritatis. resultat. i. gaudet & ideo omne lubricū. i. peccatū discedat. f. a nobis.*

**fantasma noctis decidat mentis reatus subruat
qcquid tenebris horridū nox attulit culpe cadat.**

¶ *Construe. Fantasma. i. fantasia vel illusio noctis. i. dyaboli. decidat. i. recedat a nobis. & reatus. i. culpa mentis. subruat. i. cadat a nobis. & qcquid horridū. i. deformē. nox. i. dyabolus. vel nocturna cogitatio attulit nobis tenebris. f. obscuritatē cadat. i. recedat a nobis.*

**Ut mane illud vltimū quod p̄stolamur cernui: in
lucem nobis effluat dum hec canore concrepat.**

¶ *Construe.* Ut mane illud vltimū. i. iudiciū futurū. vel aduentus xpi in iudiciū. q. p̄stolamur. i. expectamus / speramus cernui. i. p̄spiciunt. effluat. i. eueniat nobis in lucem. dum hec. i. nox. concrepat. i. resonat. canore. i. cantu seu laude.

**Ex more docti mystico seruem⁹ hoc ieiuniū
deno dierū circulo ducto quater notissimo.**

¶ *Wateria huius hūmni est emendatio ieiunij. & hortamur ieiunare & deo seruire & hoc xpe ieiunij in orationibus & bonis operibus plus q. in alijs dieb⁹ vt inde habeamus vitam eternam. ¶ Construe. O fratres seruem⁹ hoc ieiuniū in quo modo sumus. f. caste & honeste nos docti. i. instructi ex mystico more. i. figurata consuetudine. & hoc deno circulo. i. numero denario. dierū quadraginta. notissimo. i. manifestissimo. ducto. i. multiplicato. quater. i. per quattuor.*

**Lex et pphete primum hoc ptulerūt postmodū
xps sacrauit oīm rex factor atq. temporum.**

¶ *Construe. Lex data p̄ moysen & pphete. f. helias & alij. ptulerunt hoc ieiuniū. primum. i. primo. & xpo rex oīm hoīm. atq. p̄ & factor. i. creator temporū sacrauit id est sancitū illud postmodū. i. post moysen & pphetas. q. ieiunauit per quadraginta dies donans nobis exemplū vt p̄ eandem ieiunemus.*

**Utemur ergo parcius verbis cibis & potib⁹: som
no iocis et arctius perstemus in custodia.**

¶ Construe. Et q̄ pphete ⁊ postea xps cōsecrauerunt hoc ieiunium. Utamur parci⁹
i. sperantius. verbis inutilibus. cibis ⁊ potib⁹. i. a superfluitate comestionis ⁊ ab
ebrietate. q̄ crapula nos labimur in peius. ⁊ yēter mero effus⁹ de facili spumescat
in libidine. ⁊ non solū istis vitamur parcius: sed etiā somno nimio ⁊ iocis illicitis.
⁊ perstemus. i. perseueremus. in custodia anime nostre. arctius. i. strictius.

**Vitemus ante pessima queq; subruunt mentes
vagas: nullumq; demus callido hosti locum ty-
rannidis.**

¶ Construe. Dico q̄ relictis vicijs perstemus in custodia virtutū ⁊ vitemus. id ē
abiciam⁹ a nobis. ante. i. prius. pessima. i. peccata vel praua opera. queq; subruunt
id est opprimunt. mentes vagas id est ad malum pronas. q̄ pro et. nullū pro nō et
yllū. et non demus callido hosti. id est dyabolo. yllū locū. i. aliquam occasionem ty-
rannidis. in nobis.

**Dicamus omnes cernui clamemus atq; singuli:
ploremus ante iudicem flectamus irā vindicem.**

¶ Construe. postq̄ abieciimus a nobis peccata per contritionem immediate. offis
nos cernui. i. humiles. dicamus. i. nostra praua opera per cōfessionem. atq; pro et.
et nos singuli. i. omnes nos simul. vel singuli. i. separatim (quilibet pro se) clame-
mus. id est vociferemus. ⁊ ploremus. id est desicemus. ante iudicem. id est ante do-
minū iuste iudicantem. vt per fletū flectamus. i. mitigemus. iram vin- dicem. i. iuste
vindicantem si non emendemus.

**Prostris malis offendimus tuā deus clementiam
effunde nobis desuper remissor indulgentiam.**

¶ Construe. Et quis peccatores offendimus id est te nobis iratum vel irasci feci-
mus: nō o deus qui es misericordia plenus. deus dico remissor. i. venie dator. effun-
de. i. emitte nobis. i. peccatoribus. desuper. i. de celo indulgentiam. id est peccato-
rum veniam.

**Memento q̄ sumus tui licz caduci plasmatis: ne
des honorem nominis tui precamur alteri.**

¶ Construe. O deus memento. i. memor esto q̄ nos sumus tui scz per creationem
quis sumus alieni p peccati pperationem. ⁊ licet sumus caduci. i. crebro cadētis
plasmatis. i. nature vel fragilis materie. nō supple nos precamur. ne p vt ⁊ nō: vt nō
des alteri q̄ nobis honorem. i. laudem tui nominis. sup. gloriosi (q̄ ad hoc nos ex
bonitate tua deus plasmasti.)

**Laxa malū qđ gessimus auge bonū qđ poscim⁹
placere quo tandem tibi possimus hic ⁊ perpetim**

¶ Construe. Et q̄ nos precamur vt nos precetis te honoremus. ideo o deus laxa
i. solue malū. i. peccatū. qđ. i. nos gessimus. i. fecimus. ⁊ auge. i. multiplica bonū.
qđ nos poscimus. i. petimus. quo pro vt. vt possimus. i. valeamus placere tandem
id est in fine. tibi. i. a te. hic. i. in p̄sent. ⁊ perpetim. i. in futuro.

**Presta btā trinitas cōcede simplex vnitas vt fru-
ctuosa sint tuis ieiuniorū munera. Amen.**

¶ Construe. Quibus solutis ⁊ peccatis. o beata trinitas. supple personarum. et o
simplex vnitas. id est o deus qui es vnus per essentiam. presta. id est prebe. et con-
cede. id est largire. vt munera. id est dona que proueniunt non de nostris meritis

Secundū vsum Sarum

sed ex tua gratia. ieiuniorū. i. abstinentiarū. sint tuis sup. famulis. fructuosa id est fructu plena. Amen.

Quoniam tu qui lux es et dies noctis tenebras de regis lucisq; lumen crederis lumen beatorū predicans.

Cōstrue. Materiam huius hymni est q; deſcari debemus deū vt det nobis quietam noctem et vt defendat nos a perfido hoſte. oculi ſic ſomnū capiunt q; cor ſemper ad deū vigilet. Ideo. **Cōſtrue.** O xpe quia lux angelorū et illuminator oīm ſanctorū. Unde ipſe dicit. Ego ſum lux mūdi. i. xpe qui illuminat oīm diem et parat omnem lucem. Cum aut mīrabile ſit: q; ſicut pater eſt lux et filius ſit lux: non ſunt tres lucēs ſed pater filius et ſpūs ſanctus vna et inſeparabilis eſt lux. ſicut in hac dictione lux ſunt tres littere et vnus ſonus: cui ad ſignificationē ipſius ſenſus aliquid addi vel minui non pōt. ſic quoq; tres perſone ſunt: vna aut deitas eſt naturaliter. cui addi vel minui non pōt. non eſt deus tres lucēs eſt. q; ſi eſſent diuerſe eſſentie vna lux non eſſet. quia quicquid corporaliter diuidi potest in illa ſubſtancia que diuiſione non patitur non potest dici. de regis. i. aperis tenebras. i. verſutias noctis. i. dyabolū. et crederis lumen lucis. i. patris. ſupple. tu p̄dicans. i. promittens apoſtoliſ beatorū lumen. i. ſpūs ſanctum.

Precamur ſancte dñe defende nos in hac nocte ſit nobis in te requies quietam noctem tribue.

Cōſtrue. O ſancte dñe p̄camur. i. rogamus. defende nos a vicijs et ab inſidiatoribus noſtris. ſ. demonibus (qui tanq; leones rugientes circueunt querentes quē deuorent) in hac nocte. i. in p̄ſenti vita. et requies ſit nobis in te. i. vt tecū requieſcamus in celeſti patria. et tribue. i. concede quietam noctem. i. tranquillam.

Ne grauis ſomn⁹ irruat nec hoſtis nos ſurripiat: nec caro illi conſentiens nos tibi reos ſtatuat.

Cōſtrue. Ne grauis ſomnus. i. ne graue peccatū vel delectatio peccatū. irruat. ſ. opprimat nos. nec hoſtis. i. dyabolus. ſurripiat nos. i. fraudulenter decipiat. nec caro noſtra conſentiens illi. ſ. dyabolo in peccatīs. ſtatuat nos reos. i. culpabiles et peccatores tibi.

Oculi ſomnū capiāt cor ad te ſemp vigilet dextera tua protegat ſamulos qui te diligunt.

Quia dico q; grauis ſomnus nō irruat: tñ non dico q; oculi ſomnū non capiāt immo aliquantū capiāt. **Cōſtrue.** Oculi capiāt ſomnū. ſ. moderate. et cor id eſt mens noſtra vigilet ſemper ad te. et dextera tua. i. miſericordia tua. protegat ſamulos tuos qui te diligunt.

Defenſor noſter aſpice inſidiātes reprime guberna tuos ſamulos quos ſanguine mercatus es.

Cōſtrue. O defenſor noſter aſpice nos. et reprime inſidiātes. i. demones q; ſemp diāt nobis. et nos id petim⁹ vt de⁹ eos reprimat et reſtrigat ne tñ nocere valeāt qđ volūt. **Ad** q; maligni ſpūs tres hāc habitaculōs. ſ. in ſerno. i. terra. et i. aere. Illi q; in terra manēt i. duas p̄tes diuiditur. et vocant lare et lares. lare in nocte ledit: et lares in die. guberna tuos ſamulos quos mercatus es. i. redemiſti ſanguine tuo.

Memento noſtri dñe in graui iſto corpore q; es de

sensor anime adesto nobis domine:

¶ Et q̄ redempti sumus sanguine xpi ideo debemus voluntati eius satisfacere: et preceptis suis p̄ salute nostra nosmetipsos onerare et iugiter applicare. unde Dauid. Preceptis dñi lucida illuminans oculos. ¶ Construe. O dñe memento nostri in isto graui corpore. s. corruptibili. o dñe adesto nobis. s. ad defensionē nostrā. qui es defensor anime.

Summi largitor p̄mii spes qui es vnica mūdi preces intende seruoꝝ ad te deuote clamantū.

¶ Hic hymnus seruit pro tempore quadragesimali in quo auctor rogat deū vt dignetur suos deuotos famulos exaudire: p̄scientias nostras mūdare ieiunū quoq̄ nostrū acceptare: vt eo mediāte digne capiamus paschalia sacramenta. ¶ Construe. O largitor. i. dator. summi p̄mii. i. eterne beatitudinis. qui es vnica spes mūdi. i. in quē solus mūdus debet sperare. ipse est solus dñs a quo omne bonū descendit: et alij sancti pro nobis intercedere possunt apud dñm vt obtinere possim⁹ rogata nostra: sed largire nobis principaliter non possunt. Etiaꝫ sua incarnatione et passione necnō et morte p̄cipue redempti sumus et non passionibus alioꝝ scōꝝ. quare merito dñs vnica spes mūdi intende. i. attende et suscipe preces seruoꝝ. s. tu oꝝ clamantū deuote. i. humiliter. ad te. i. ad tuam misericordiam.

Nostra te conscientia graue se offendisse mōstrat: quā emunda supplicamus ab omnibus piaculis.

¶ Hic more patientis et infirmi detegit primo vulnus. i. defectū suū et exinde opem medicantis implorat. ¶ Construe. Nostrea conscientia. i. ratio discretiua. mōstrat. i. indicat et fatetur se offendisse. i. ad iracundiam prouocasse et cōmouisse te. graue. id est grauius. quam conscientia nos supplicamus o xpe emūda. i. purga. ab omnib⁹ piaculis. i. mendis et maculis peccatoꝝ.

Si renuis quis tribuet indulge q̄ potēs es: si corde rogamus mundo certe debes ex promisso.

¶ Disputat bono modo cū dño. ¶ Construe. Quia si renuis. i. negas vel recusas preces nostras exaudire et conscientia nostrā purgare a criminibus. quis tribuet (quasi diceret nullus) q̄ tu solus peccata dimittis. ergo indulge. i. peccata dimitte. adhibe medellā et condescende nobis ad subueniendū: q̄ tu potēs es. i. tu solus ex oī potentia tua habes. Tibi est propitiū est misereri et parcere. quare q̄ maius est si nos rogamus mundo corde. i. puro cōtrito et cōfesso corde. tu debes. i. teneris. certe. i. veraciter. ex promisso. i. ex promissione. Dixisti est ad petrū q̄ dimitteret peccata non sōlū septies sed septuagies septies. Et alibi dñs. In quacūq̄ hora ingemuerit peccator: iniquitatis eius non recordabor. Et sic q̄. p̄misisti o deus quasi ex debito obligaris.

Ergo accepta hoc nostrū qui sacraſti ieiunū quo mystice paschalia capiamus sacramenta.

¶ Concludit cum oratione. Ergo q̄ tu potens es et teneris p̄o modo ex promisso tu qui sacraſti ieiunū. personaliter ieiunando. accepta. i. suscipe vel gratum habe hoc nostrū ieiunū q̄ facimus. quo mediāte vt capiamus. i. accipiamus paschalia sacramenta. s. cōmunionem corporis et sanguinis tui. mystice. i. sacramentaliter. digne cum effectu.

Secundum vsum Sarum.

Summa nobis hoc cōferat in deitate trīnitas: in qua gloriatur vn⁹ ⁊ regnat per secla deus. Amen.

¶ Construe. Summa trinitas personarū in deitate cōferat nobis. i. tribuat vel conferre dignetur hoc qđ statū rogatū est. in qua trinitate vnus deus p essentia gloriatur. i. letatur. ⁊ regnat per cuncta secla. i. eternaliter.

Aldi benigne p̄ditor n̄ras p̄ces cū fletibus in hoc sacro ieiunio fusas quadragenario.

¶ Materia huius hymni est cōmendatio ieiunij ⁊ hortatur nos ieiunare ⁊ deo seruire: ⁊ in hoc tempore ieiunij in orationibus plus qđ in alijs tēporibus insistere debemus vt in die iudicij vitam habeamus eternam. **¶ Construe.** O benigne conditor. i. creator oīm rerū. audi preces nostras cū fletibus. i. cū plorantibus. preces discussas. i. effusas. in hoc sacro quadragenario ieiunio. i. in numero quadraginta dierum in quibus ieiunare debemus.

Scrutator alme cordiū infirma tu scis viriū: ad te reuersis exhibe remissionis gratiam.

¶ Construe. Et qđ fundimus preces o alme scrutator. i. inquisitor cordiū nostrorū. bene dico scrutator: qđ tu scis. i. cognoscis infirma viriū ideo exhibe. i. dona. reuersis ad te. i. penitentibus. remissionis gratiam.

Multū quidem peccauimus sed parce confitenti bus ad laudem tui noīs cōfer medelā languidis.

¶ Construe. Nos peccauimus quidem multum: sed parce confitentibus peccata sua. ⁊ confer languidis id est peccatoribus. medelam. i. remissionem. ad laudem tui nominis.

Sic corpus extra conteri dona per abstinentiam ieiunet vt mens sobria a labe prorsus criminum.

¶ Construe. Et conferendo medicinā dona corpus cōteri id est castigari extra per abstinentiā. ⁊ dona vt sobria mens ieiunet. prorsus id est omnino. a labe criminū id est peccatorum.

Ecce tēpus idoneū medicina peccaminū: qđ bus deū offendimus corde verbis operib⁹.

¶ In hoc hymno hortamur vt ab omni peccato abstineamus: ⁊ rogemus deū cuius lacrymas ⁊ precibus vt ipse remittat nobis peccata nostra ⁊ nos mūdet ab omni vicio in tēpe huius ieiunij. qđ xps pius est ⁊ misericors. **¶ Construe.** O fratres ecce tempus idoneū. i. congruū ad peccata remittendū. qđ tēpus est medicina peccaminū id est peccatorū. quibus. s. peccatis offendimus deū. corde. i. vana cogitatione. verbis. s. iniquis turpiloquijs. ⁊ operibus. s. prauis actibus.

Qui pius et propicius nobis pepercit hacten⁹: ne nos cū nostris perderet tantis iniquitatibus.

¶ Construe. Dico qđ verbo ⁊ opere deū offendim⁹ qui. s. de⁹ exhs pi⁹ ⁊ ppi⁹. i. misericors pepercit nobis hacten⁹. i. hucusq. ne scdm mala opera nra nos pariter cū nostris tantis iniquitatibus pderet. i. pderaret. Sed ita pepercit nobis vt mediāte pater no auxilio ad xpm veniamus ⁊ p modo in bonis operibus perseueremus.

**Hunc igitur ieiunium cum precibus et lachrymis:
multisq; bonis aliis placemus deuotissime.**

¶ Construe. (Et q; pepercit nobis misericorditer. ergo) placemus. i. placati nobis faciamus. hunc. s. dei. ieiunij. i. cū abstinentia cibi et potus. et cū scilicet. i. cū orationibus assiduīs. q; ipse ait. penite et accipietis. Iterum. Amen amē dico vobis quicquid orantes petitis credite et fiet vobis.

Et nos a cunctis sordibus purgans ornet virtutibus: angelicis et ceteribus nos iungat in celestibus

¶ Construe. (Dixi q; placemus cū deuotissime) vt ipse purgans nos a cunctis sordibus. i. peccatis. ornet nos virtutibus: et faciat nos perseuerare in eis: et q; iungat nos angelicis ceteribus. in celestibus. i. in regno celorum.

Sit benedictus genitor eiusq; vnigenitus: cū spiritu paraclyto in sempiterna secula. Amen.

¶ Construe. Genitor. i. deus pater sit benedictus et eius vnigenitus. i. xps (qui est filius dei) cū spiritu paraclyto. i. consolatore. in sempiterna secula. Amen.

**Clarū decus ieiunii monstrat orbi celit⁹: qd
xps auctor oim cibis dicauit abstinens.**

¶ In hoc hymno hortat et admonet nos auctor ieiuniorū humilitatē et inde auctoritatē habere et a xpo efficaciam: vt antiqui patres (moyses et helyas) cōsecuti sunt vitam eternā ita et nos cōsequamur. ¶ Construe. Clarū decus. i. cōmendabile ieiunium monstrat. i. datur orbi. i. mūdo. celitus. i. de celo. qd ieiunium xps (supple existens) auctor. i. creator oim. s. rerū. dicauit. i. sanctificauit. abstinens cibis. i. a cibis.

**Hoc moyses charus deo legisq; lator factus est:
hoc helyam per aera curru leuauit igneo.**

¶ Construe. Moyses factus est charus. i. dilectus deo. hoc. s. ieiunio. i. per hoc ieiunium. q; pro et moyses factus est legislator. i. dator legis diuine. hoc. i. per hoc ieiunium. et hoc. s. ieiunium leuauit. i. vexit helyam. s. prophetam. igneo curru. i. quadriga ignea. per aera id est per aerem. q; cum helyas transgressus esset iordanem cum discipulo suo heliseo fugiens persecutiones Jezabel: raptus est helyas in curru igneo in paradysum terrestrem: pallio suo dimisso. heliseus autē pallio leuato reuersus est ad iordanem. et percussit aquam cum pallio: cessit aqua iordanis: et transiit propheta sicco pede.

**Hinc daniel mysteria victor leonū viderat: p hoc
amicus intimus sponsi iohannes claruit.**

¶ Construe. Daniel propheta existens victor leonū. quia leones non nocuerunt ei viderat per spiritū sanctū mysteria. i. secreta (que nemo alius scire potuit) hinc. i. p hoc ieiunio. et iohannes baptista claruit. i. factus est. intimus amicus sponsi. i. xpi. per hoc. s. ieiunium.

**Hec nos sequi dona deus per exempla parsimonia:
nietu robur auge mentium dans spiritale gaudiū.**

¶ Construe. (Et quis isti facti sunt sancti per hoc ieiunium) o deus dona id est concede nobis christianis. vt possimus sequi id est imitari. hec. s. ieiunia. per exempla

Secundū vsum Sarum

parfimonie .i. abstinentie cibi et potus. et tu augetur .i. fortitudinem. mentis .i. cordis. dans .i. donans. spiritale gaudium .i. iucundiam spiritus.

Presta pater per filiū: presta per almū spiritū: cū
his per eum: triplici vnus deus cognomine.

Construe. O pater pater .i. dona nobis hoc q̄ supra petimus. p̄ filiū tuū vnigenitū
et p̄ almū sp̄m. tu dico exis vn̄ deus in essentia cū his .i. cū filio et sp̄s sancto. tri
plici cognomine .i. sub tribus distinctis nobis. p̄ eū .i. eternaliter. vel impetū:

Iesu quadragenarie dicatoz abstinentie: q̄ ob
salutem mentū hoc sanxeras ieiunium.

Este hymnus est de recommendatōe ieiunij. Dirigatur oratio ad iesum xpm dei
omnipotentis filiū tanq̄ ad causam efficientē ieiunij et instituentē primitus ad finē. vt
in littera. primi tres versus cōdependent vt patet. prim⁹ versus sic **C**onstrue.
O iesu dicatoz .i. sanctificatoz et cōfirmatoz quadragenarie abstinentie .i. quadra
genarie ieiunij. (Quadragenarius: quinquagenarius notū numerū collectiū di
cunt. sed quadragesimus / quinquagesimus dicitur dīstapāt vltimū ex numero) qui
sanxeras .i. institueras et sanctificaueras. dum adhuc in terris conuersabaris qua
draginta dies continuo ieiunans nobis in exemplū hoc ieiunij quod seruandum
singulis annis ecclesia deposi ordinauit. ob salutem .i. propter redemptionē et vti
litatem. impetū. Landmari nostrarū. (ut sequitur.)

Quo paradiso redderes seruata parfimonia: quos
inde gastrimargie huc depulit illecebra.

Construe. Quo .i. vt tu. redderes .i. restitueres paradiso celesti. et hoc dico parf
monia obseruata .i. abstinentia voluntaria cibi et potus custodita et obseruata (sup
ple illos holes) quos illecebra .i. illicita actio vel peccati gastrimargie .i. callitatem
mergentis .i. gulositatis et inordinate sumptionis cibi et potus. vnde eadē in iei
uentis. cū a contrario. (Sine cerere et baccho frigeat Venus) depulit .i. expulit. inde
id est a paradiso. huc id est in hunc mundū. .i. vallem lachrymarū et miserie

Ascen. Gastrimargia merū est grecū. diciturq̄ gulostitas et gastrimargos gulo
tus. vt errit q̄ latina dāt etymologiā quasi sit callitatem mergens. Non est scribi
tur casti sed gastrī nec mergia sed margia.

Adesto nunc ecclesie: adesto penitētie qua p̄ suis
excessibus orat profusis fletibus.

Construe. Adesto nunc ecclesie. .i. tue militati cōtra ho
siles suos. adesto penitētie. vt te adiūuante p̄scias. qua penitētia sup. ecclesia orat p̄
suis excessibus .i. peccatis. et hoc dico fletib⁹ .i. lachrymis p̄fusus .i. effusus.

Tu retroacta crimina tua remitte gratia et a futu
ris adhibe custodiam mitissime.

Construe. O iesu tu remitte .i. dimitte crimina .i. peccā
nostra. retroacta .i. prius facta. tua gratia .i. p̄ tuā benignitatē. et o mitissime iesu ad
hibe custodiā .i. cōcede nobis gratiā cauendi a futuris criminib⁹. et ne recidiuem⁹
in prius cōmissa confessa et iam remissa in finem sequentem.

Et expiati annuis ieiuniorū victimis: tendamus
ad paschalia digne colenda gaudia.

Construe. Ut nos expiati .i. mundati a peccatis nris annuis victimis id est sacrificiis singulis annis fieri solent in commemorationem actionis xpi ieiuniorum tendamus .i. procedamus: et pueniamus melius dispositi: ad gaudia paschalia .i. paschales solennitates colenda .i. agenda et exercenda digne .i. debite laudabiliter et deceter. Ille est etiam vna causa institutionis ieiunij inter alias quod plures: vt per ipsum fiamus idonei ad celebrandum pascha: et ad capiendum paschalia sacramenta: sicut tetigit hymnus precedens in quarto versu.

Aerilla regis prodeunt: fulget crucis mysterium: quo carne carnis conditor: suspensus est patibulo.

Construe. Materia huius hymni est (teste ambrosio) quod passio domini venit. Dicit ergo quod vexilla regis .i. xpi iam prodeunt. Aerilla xpi sunt baptismus / eucharistia / et alia ecclesie sacramenta. **C**onstrue. Aerilla .i. parua vela vt bellica signa regis .i. xpi prodeunt. id est apparent mysterijs .i. sacrificijs crucis: fulget .i. claret. quod expugnauit diabolus. quo scilicet mysterio conditor id est creator carnis scilicet humane est suspensus carne. scilicet propria patibulo id est cruce.

Confixa clauis viscera: tendens manus vestigia: redemptionis gratia: hinc imolata est hostia.

Construe. Ego dixi quod xps suspensus est patibulo .i. cruce. ideo xps est hostia imolata. Vel sic. (scilicet in ara crucis) gratia redemptionis .i. saluatio generis humani tendens id est extendens manus. scilicet suas in cruce: et tendens vestigia sanguinis ipsius. Et per hoc notat quod sanguis fluxerat per totum eius corpus: tendens dico viscera innumera. quod intantum fuit extensus xps in cruce quod omnia membra eius poterant numerari confixa .i. perforata clauis. sunt enim clauis positi in manibus et pedibus suis. et lancea in latere suo et inde exiuit sanguis et aqua. exinde dico manauit sanguis redemptionis nostre: et aqua baptismatis. ex quibus nos regeneramur in fonte et in sacro baptismo.

Quo vulnerat in super mucrone dire lancee: vt nos lauaret crimine manauit vnda sanguine.

Construe. Ecce mysterijs crucis fulget per totum mundum. quod per crucem habemus altare. per corpus xpi hostiam. per sanguinem vinum: et per sudorem aquam. ex quibus sacrificijs facimus singulariter. quod ex immolatione crucis sibi fit altare. et ideo per crucem habemus altare in quo sacrificamus. quo .i. in quo patibulo xps fuit vulneratus. in super .i. super vulnerationem clauorum mucrone .i. acumine dire lancee .i. crudelis cuspidis: et hoc vt xps lauaret nos a crimine .i. a peccatis. vnda .i. aqua manauit .i. effluxit sanguine .i. cum sanguine.

Impleta sunt que concinit: dauid fidelis carmine: dicendo nationibus: regnauit a ligno deus.

Construe. Et eo tempore perpetrata sunt que scripta sunt de xpo per prophetas. Unde ipse summo accersit in cruce cum sponsa dixit. Consumatus est. **C**onstrue. Illa sunt impleta. Impleta in xpo: que dauid propheta existens fidelis concinit .i. prophetauit carmine id est psalterio dicendo .i. prophetando nationibus .i. omnibus gentibus deus regnauit a ligno. scilicet cruce. quod post passionem et mortem suam amarissimam resurrexit regnatur eternum. Aliter. Legendum est que cecinit: quod per psalterium a domino diceret et cecinit.

Arbor decoza et fulgida ornata regis purpura:

Secundū ysum Sars.

electa digno stipite: tam sancta membra tāgere.

¶ Et qz pepēdit in cruce possumus pferre voel admiratiōis. **¶** Construe. O qz de cota et fulgida arbor ornata. i. fulcita purpura. i. sanguine regio. i. xpi. arbor dico electa stipite. i. potare tam scilicet mēbra. i. xpi digno stipite. i. sancta cruce.

Beata cuius brachiis: seculi pependit precium: statera facta corporis: predam que tulit tartari.

¶ Construe. Clere bēa fuit arbor vel crux in cuius brachijs. i. cornibus precium seculi. i. mōdi pepēdit. arbor dico facta statera. i. trutina corporis. i. xpi. q. i. statera tulit. i. abstulit pda. i. spoliū tartari. i. inferni: vel tartaris. i. ex inferno (qz xps descēdit ad inferna liberā s alia scōg. **¶** Itā oīo dirigit ad crucē hyperdulia.

O crux aue spes vnica: hoc passionis tempore: auge pīs iusticiam: reisqz dona veniam.

¶ Construe. (Et quia statera es facta) O crux aue. i. salve tu vnica spes nra auge. id est multiplica pīs iusticiam. i. pietatem hoc tempore passionis: et dona reis. i. peccatoribus veniam. i. remissionem.

Te summa deus trinitas: collaudet omnis spiritus quos per crucis mysterium: saluas rege per secula.

¶ Construe. (Et qz deus nos redemit suo sanguine. adeo) O summa trinitas. i. deus omnipotens: oīs spīs collaudat te: et quos. i. homines saluas qz mysteriū crucis id est passiōem. rege per secula. Amen.

Altior dei memento: te fontis et lauacri rorem subiisse sanctū te chrisimate innouatū.

¶ Autor presentis hymni ē prudētius. et solet cantari ab ecclia in quadragesima. In quo hymno alloquitur quilibet chysmicolā. vt sit memoi beneficiōrū dei cū cōfiliō: vt iturus ad quietem nocturnam signet se sancta cruce. Cuius rationē subdit. et deinde exclamatiōem facit cōtra segniciē somnior atqz versutias diaboli apostrophando ad eū dē: vt patet in processu. **¶** Construe. O cultor dei. i. o chysmicola memento. i. recordare te subiisse. i. intrasse sanctū rorem fontis et lauacri. i. mūdātū esse spiritali lotionē in baptismore et per hoc purgatum ab originali peccato Et o cultor dei memento te innouatū. i. regeneratū chysmate. i. oleo scō. (ac p hoc pectū et armatū ptra impugnationes diaboli. Ecce duo magna beneficia collata homini xpīcole a deo. prīmū qz baptisat⁹ sit ptra pccm originale. Secūdū qz sit chysmate vinctus ptra impugnationes diaboli. Cui rei etiam aliud cōsiliū subligit circa quietem nocturnā in versu sequenti.

Fac cum vocante somno castum petis cubile frōtem locūqz cordis crucis figura signet.

¶ Construe. (O cultor dei) fac cū pio quando petis. i. accedis castum cubile. i. mūdum et tātū locum nocturne quietis somno vocante id est sopore id exigente et in cūctante. qz figura id est signum sancte crucis signet frōtem locūqz cordis. i. pccatū ppter mysteriū passiōis dñice. qd p signū representatur: et effectum operatur sequentem.

Cruz pellit omne crimen fugiūt crucē tenebre ta

li dicata signo mens fluctuare nescit.

¶ Construe. Cruc. i. signū crucis vel passio domini pellit. i. remouet vel fugat omne crimē. i. peccatū seu malū: et tenebrē. i. pericula tenebrarū. siue miserie nocturne. fugiūt crucē. nō est amica predonibus. i. diabolis nocturno tpe hōiem inuadētibz: et cōtra illos facit signū crucis. nō solū q̄tum ad corpus sed etiā q̄tū ad aliam: q̄ mēs. i. ala dicata. i. signata vel p̄firmata tali signo. s. scē crucis: nescit fluctuare. i. dubitare de fide: et errare a p̄ficiētia intentōis: virtuose p̄pter pigrinē et portēta siue apparitiones vanas somniorū (p̄tra q̄ exclamat versus sequens) vel p̄pter suggestiones diaboli de quibus sunt versus alij deinde sequentes.

**Procul o procul vagantum portenta somniorū
procul esto peruicaci prestigator astu.**

¶ Exclamat p̄tra somnia et p̄tra inuictorē siue presentatorē somniorū portenta. i. signa somniorū vagantū. i. apparitionū vagarū in somnis. sint. p̄cul. i. longe v̄t re mote. o procul resumit cā maiora vehemētie: et o tu prestigator. i. deceptor et illu sor sensus humanorū. diable. p̄uicaci astu. i. p̄seueranti violenta et importuna siue p̄terua ac improba calliditate decipiendi. esto. i. sis p̄cul. i. longe. **¶** Itē p̄stigiū est spēs magice artis q̄ ludificat et decipit oclū hōim: v̄t. s. appareat qd nō est.

**O tortuose serpens qui mille p̄ meandros frau
desq̄ flexuosas agitas quietā corda.**

¶ Apostrophat ad eūdē prestigatorē diaboli obtestās v̄t recedat a nobis. Et legantur duo versus simul hoc modo. **¶** Construe. O tortuose serpens. i. maliciose demon qui agitas. i. turbas et cōmoues quietā corda. i. pacificas mentes per mille meandros. i. p̄ varios modos decipiendi. Meander p̄ flexuositate anni ponit. hic metaphoice stat p̄ obliquis et indirectis circuitionibus diaboli ad decipiendū. q̄ p̄ flexuosas fraudes et intrincatas deceptiones. flexuosum d̄ q̄ plures flexuras. i. curuaturas et inuolutiones habet. v̄t serpens cū se inuoluit. hic autē metaphoice ponit. q̄ est defraudare intēdit: recta via nō p̄cedit s̄ obliq̄ et flexuose. **¶** Meander fluius est cui⁹ ripe plurimos h̄nt reflexus et ita multos recursum v̄t diabolus nos tentans.

**Discede christus hic est: hic christus est liquece
signū qd ipse nosti: damnat tuam cateruam.**

¶ Construe. O tortuose serpens discede. i. fuge recede: q̄ x̄ps est h̄. i. adest nobis. et liquece. i. euanesce (metaphora) sicut est cera q̄ liquece a calore solis: q̄ x̄ps est h̄ ad defensionē n̄ram. (Resumit illa clausula: x̄ps est h̄: ad exp̄mēdū vehemētiā idignatōis p̄tra diaboli: et ad icutiēdū illi maiore terrore) Imo signū. s. crucis: qd tui ipse nosti. i. nouisti dānat. i. destruit tuā cateruam. i. societatem.

**Corpus licet fatiscēs iaceat recline paululū: chri
stum tamen sub ipso meditabitur sopore.**

¶ Respondet ad id qd diabolus obficere posset de torpore et imbecillitate corporis dormientis: ne sibi in illa re cōsidere debeat diabolus credens sup illā libert̄ inuadere posse hominem quiescentem. **¶** Construe. Quia licet. i. quia corpus fatiscens. i. fatigatum ex laboribus diurnis iaceat paululū. i. modicū recline id est bassum pro requie capiēda: tamen nichilominus meditabitur christum id est cogitabit de christo sub ipso sopore. i. tempore somni et dormitionis sue: iuxta illud. Media nocte surgebā ad cōfitendū tibi. **¶** Enī potest sic subintelligi. Quis nūc

Secundum vsu[m] Saru[m].

fragiliter declinet homo a mandato dei. statim tamen diuina gra cooperante co-
gnitionem dei et emendationem vite debet respicere et reuerri.

**Gloria eterno patri: et christo vero regi: paracly-
to q[ue] sancto: et nunc et imp[er]petuū. Amen.**

¶ Dicitur laus trinitati. Expositio patet.

Pange lingua gloriosi prelium certaminis:
et super crucis tropheum dic triumphum
nobilem: qualiter redemptor orbis immolatus
vicerit.

¶ Hic hymnus continuat superioru[m]. Dixerat eni[m] q[uo]d d[omi]n[u]s positus fuit in cruce: et la-
tus eius p[ro]foratum. et sic deprecamur eū q[uo]d sicut mortuus est. i. sicut corpus assu[m]-
ptum ex virgine in cruce dimisit. et ad inferna descendit: et eū diabolo pugnavit: et
eū superavit: sic faciat nos vincere cuncta nobis aduersantia. s. diabolū et mun-
dū eū p[er]cupiscētis suis: et domesticū inimicū. i. carnē n[ost]ram. de qua etiā sic b[ea]t[us]. Quā-
to famosior tanto p[er]iculosior. *¶* Construe. O lingua pange. i. manifesta preliū certa-
minis gloriosi id est victoriam quam victoriam x[ristus] obtinuit secū dū carnem: quā-
do vicit mortem sua morte. (Unde. O mors ero mors tua etc.) et sup[er] troph[eu]m. i. de vi-
ctoria sancte crucis: dic triumphū nobilem de inimicis fugatis: qualiter redem-
ptor id est liberator totius mundi immolatus in ara crucis vicerit. s. diabolū.

¶ Et nota q[uo]d ante passionē x[risti] duas manus. i. p[ar]tes. s. in corpore et in anima ho-
minis habuit: q[uia] quosdā in corpore et anima: et quosdā tantū in anima post mor-
tem t[em]p[or]alit[er] trahebat ad se. Sed modo post passionē iesu x[risti] vnam istū habet de
duabus potestatibus et amittit vnam.

**De parentis prothoplasti fraude facta condolēs
quando pomi noxialis morfu morte corruit: ipse
lignū tunc notavit: dāna ligni vt solueret.**

¶ In hoc loco apostrophat se autor. si aliquis forte diceret. quare fuit x[ristus] imola-
tus. Respondet sic. Q[uia] condoluit de deceptione primi parentis. s. Ade. *¶* Construe
Christus condolens fraude facta fraudulenti parentis nostri Ade prothoplasti. i.
primi formati quando corruit primus parens morte. i. in mortē. et hoc morfu po-
mi. s. venti noxialis. i. nociui. ipse x[ristus] tūc notavit. i. p[re]ordinando signavit lignū
sue crucis: vt solueret. i. recuperaret damna ligni. s. que venerāt per lignū. i. pomi
venitū. *¶* Bene dicit prothoplasti non p[ro]toplasti.

**Hoc op[us] nostre salutis ordo depoposcerat. mul-
tiformis proditoris ars vt artem falleret: et me-
delam ferret inde hostis vnde leserat.**

¶ Bene dico q[uo]d x[ristus] tūc notavit lignū vt solueret dāna ligni: q[uia] nullo alio mō pote-
ramus recuperari: ideo. *¶* Construe. Ordo salutis n[ost]re depoposcerat hoc op[us] (vt
deus carnē sumeret: et patibulū crucis subiret p[er] lignū: vt dāna ligni solueret) vt
ars. i. deus q[ui] est artifex o[mn]iū rerū falleret. i. destrueret artem multiformis prodito-
ris. i. diaboli: vt illa res ferret medellā. i. salutē o[mn]iū gentiū inde. i. ex illa re. s. a ligno
vnde. i. de quo ligno hostis. s. antiquus leserat. i. nocuerat.

Quādo venit ergo sacri plenitudo tēporis: mis-

**sus est ab arce patris natus orbis conditor: atq3
ventre virginali caro factus prodiit.**

¶ Construe. (Ergo) quādo .i. post plenitudo temporis .i. qñ vltima etas venit .i. quando deus sacrificauit filium: conditor orbis .i. christus natus missus est ab arce patris in mūdū: atq3 factus caro vel carnalis: prodiit .i. exiuit de ventre virginali. **¶ Et nota q3** sicut flos sine macula pulcher et olens ac suauis nascitur: ita xpus sine semine et sine crimine de vtero virginis Marie prodiit.

**Vagit infans inter arcta positus p̄sepia: mēbra
pannis inuoluta virgo mater alligat: pedes ma-
nusq3 crura stricta cingit fascia.**

¶ Construe. Infans .i. xps positus inter arcta .i. angusta p̄sepia vagit .i. plangit (et est vagire p̄puli puerorū) virgo .i. maria mater sua alligat membris sua inuoluta pannis et fascia .i. vitella cingit pedes/manus/et crura.

**Gloria et honor deo vsq3quo altissimo: vna patri
filioq3 in dīto paracito: cui laus est et potestas ī
sempiterna secula.**

¶ Construe. Gloria et honor vsq3quo sit deo altissimo vna .i. equaliter patri et filio: et in dīto paracito .i. glorioso spūs sancto .i. tribus p̄sonis: cui .i. s. vni deo soli est laus et potestas per eterna secula. Amen.

I**lustra sex qui iam peracta tempus implēs
corporis se volente natus ad hoc passioni
deditus: agnus in cruce leuatur immolandus
stipite.**

¶ Iste hymnus cōtinuatur sic. Xps erat triginta annorū cū esset passioni deditus. et est lustrū spatii quinq3 annorū. et sic a lustrando. eo q3 romani lustrabant p̄ spatii quinq3 annorū in capite totā romā. et nos similiter p̄ quinq3 etates debem⁹ lustrare totā romā .i. ecclesiam vincēte inimicos. Et possunt legi ablatiui casus. (Lustris iam pactis) melius tñ in accusatiuis casibus vt sic. **¶ Construe.** Christus q̄ est implet ip̄s .i. etatem corporis .i. humani. p̄ sex lustra iam pacta. natus: se volente .i. sua sponte natus ad hoc vt pateret agnus .i. xps deditus passioni leuatur in cruce: a iudeis immolandus .i. sacrificandus stipite .i. in ligno.

**Hic aceto fel arundo sputa clauis lācea: mīte cor-
pus p̄foratur sanguis vnda p̄fluit: terra pontus
astra mundus quo lauantur flumine.**

¶ Construe. hic. in cruce dederunt ei fel mixtū cū aceto. arūdo .i. calam⁹ tradit ei in signū derisionis p̄ scepro. et p̄ter hec. sputa adhibita sunt ei. mīte .i. suauē corpus p̄forat cū clauis et lancea. et inde sanguis et vnda. p̄fluit .i. exiuit de corpore eius. quo flumine .i. p̄ qua effusione sanguinis. terra .i. humiles pōth⁹ .i. fluctuantes vicio astra .i. iusti: et mūdus .i. mundani lauant .i. purgant. (p̄ aquā debem⁹ intelligere baptisimū: p̄ sanguinē christi). Et dicit quidā q3 āgeli boni purgati sunt de labe quā habuerūt de illis q̄ ceciderūt. vt Luc. 17. et p̄plices ei⁹. id dicit astra.

Qux fidelis inter omnes arbor vna nobis
lis: nulla sylua talem profert fronde flore
germine: dulce lignum dulces clauos dulce pon-
dus sustinet.

*¶ Et quia redemit nos in cruce/ oēs debemus clamare. ¶ O crux fidelis arbor in-
ter oēs: es vna. i. sola nobilis. q. nulla sylua pferit talē arborē frōde. i. ptectione
flore. i. decore germine. i. radice. Mel flore. i. xpc (qui vocatus est flos a pphetis: qz
sicut flos perdit sine feditate vel aliqua putredine. ita xps ex vtero virginis pro-
cessit sine aliquo peccato.) dulce lignū fuit illud qd sustinet dulces clauos xp̃isti.
dulce pondus id est xp̃istum.*

**Flecte ramos arbor alta tensa lara viscera: et ri-
gor lentescat ille quem dedit natiuitas: vt supni
membra regis mihi tendas stipite.**

*¶ Cōstrue. (Et qz pccis mūdi pendunt in te) ideo. O arbor alta flecte. i. hūilla ra-
mos. i. crucis. et lara. i. relata viscera xp̃i. tensa id est extensa in te. et ille rigor. i. du-
ritia lentescat. i. mollescat. quem rigorem natiuitas. i. natura dedit tibi vt tendas
stipite. i. in cruce mihi. i. hūilli membra superni regis.*

**Sola digna tu fuisti ferre seculi precium: atqz por-
tū preparare nauta mundo naufrago quem sacer
crucor perunxit fufus agni corpore.**

*¶ Cōstrue. Tu sola fuisti digna. i. ferre pccis seculi. i. sustinere illū qd fuit appreeia-
tus triginta argenteis atqz preparare portum quasi nauta: mūdo naufrago peri-
clitato. i. oībus periclitantibus. quē mūdi sacer crucor. i. sanctus sanguis pūxit. i.
mundauit. ille dico fufus de corpore agni.*

Gloria et honor deo vsqzquo altissimo. vt supra.

Quorū noue hierusalem: nouam meli dul-
cedinem promat colēs cum sobriis pascha-
le festum gaudiis.

*¶ Vnde est Ambrosius. Materia hymni est militare ad laudem fe-
sti paschalis. cū militauerimus p̃ra diabolum. Vnde ergo chorus etc. ¶ Nota qz
hierusalem p̃mo vocabat̃ Iebus. sc̃bo Iebusalem. seruo Salem. quarto Ierusa-
lem. Per quā s̃g̃tur multiplex hominis status. Iebus est interpretatur concule-
tamen. et hoc est qn aliquis in a dolescentia intonsus efficitur. Iebusalem interpre-
tatur pax concultationis. et hoc est qn aliquis habitat et delectat in predicatione. Sa-
lem interpretatur pax. et hoc est qn aliquis est reuersus a vitio. Ierusalem est inter-
pretatur visio pacis: et hoc est qn aliquis fruit̃ celesti gaudio. Vnde hoc nōm hierusale
quatinus modis accipitur. quo ad litteram Ierusalem est illa ciuitas palestine.
Tropologicē est typus id est figura anime fidelis. Allegorice figura ecclesie militantis
Imaginicē hierusalem interpretatur ecclesia trisphana. i. chorus ecclesie patrie. vt s̃.
¶ Cōstrue. Chorus noue hierusalem. i. noue anime. i. culuslibet hominis dñi in
nouam et purgat̃ a vitio. promat nouū dulcedinem meli. i. dulce melos. ¶ Vnde
los dñi meli: qz sicut mel fit ex f̃uersis generibus rerū: ita et melos est qd fit ex ṽ-*

uersis notulis noui. **¶** *Ubi dicitur. Cantate dño canticū nouū. Mel est dicitur a miscendo. Unde prohibetur in lege qd nemo in sacrificio poneret mel: sed semp sal. Mel enī sit ex diuersis generibus rerum. homo est non debet esse diuersus: sed vniformis in bono. Unde. Vniū et siceram nō bibit. Et sumit vniū hic in mala signone: qz vniū in se est bonū: sed abutentibus vino nociū est tam in corpore q̄ in anima. Si cera sit ex diuersis generibus rerum: q̄ simul mixta vniū corrūpit aliud. Ut de ceruisia: aut grandū corrūpit aquam: aut aqua granum. Ille ergo bibit siceram qui facit aliquid quod videtur esse de genere bonorum cum non sit. Ergo sobrie iuste et pie viuam⁹ in hoc seculo. iuste q̄ ad proximū. pie q̄ ad deū. sobrie quo ad nosmetipsos. **¶** *Ubi dicitur. Melos grecum est: nec a mel dicitur.**

Quo xps inuictus leo drachone surgens obruto dum voce viua psonet a morte functos excitat.

¶ *Construe. Quo. s. festo paschali xps inuictus leo (teste phylologo) sicut leo rugitu suo resuscitat carulum post tridū. Ita pater in diuinis suis filiū. quare dictus est leo surgens. I. resurgens obruto drachone. diabolo lapsorū: dū viua voce psonet vt genimina vīptay quis docuit vos fugere a ventura ira. Mel generaliter potest legi de angelis qui viua voce resuscitabunt mortuos ad iudiciū. et sic excitat functos. i. defunctos a morte. i. a peccato mortali (scdm primā lectionem) vel a morte. scz quam omnis homo habebit.*

Quā deuorarat improbus predam refudit tartarus captiuata te libera iesum sequūtur agmina:

¶ *Construe. Ipse. s. deus refudit. i. retrofudit predā. i. rapinā quā tartarus. i. infernus improbus. i. insatiabilis deuorarat. I. deglutauerat captiuata agmina. i. animę sanctorū detente libera. i. liberata sequitur te. s. christum. **¶** *Ubi dicitur. Captiuata te libera legitur: nō captiuata te et.**

Ip̄m canēdo supplices regem precemur milites vt in suo clarissimo nos ordinet palatio.

¶ *Construe. Nos supplices milites. i. humiles precemur ip̄m regem. i. rogamus ip̄m: vt ordinet nos. i. disponat nos in suo clarissimo palatio. i. in celo inter sc̄os. Unde euangelista. In domo patris mei multe mansiones sunt et c.*

Per secla mete nescia: patri supremo gloria: honorq; sit cū filio et spiritu paraclyto. Amen.

¶ *Cōstrue. Gloria sit patri supremo. i. excelso. p secla. i. p secula (p syncopā) gloria dico nescia mente. i. incomprehensibilis mente humana. quia deus incomprehensibilis est. et honor sit ei. s. patri in diuinis cū filio. s. Iesu christo et spiritu paraclyto id est sancto. Amen. **¶** *Lege p secla mete. i. finis nescia.**

Iesu saluator seculi: verbum patris altissimi mi lux lucis inuisibilis custos tuorū puigil.

¶ *Materia huius hymni est oratio ad Iesum. vt corpora nra laboribus diurnis fatigata nocturna quiete velit recreare: et ab hoste diabolo nos defendere et libera re. ac ne ita caro dormiat q̄ mēs in sopore pnciosum incidat. **¶** *Primi dno ih̄sus le gent simul. Et ponit plura attributa iesu laudatiua et beniuolēte captiua. **¶** *Cōstrue. O iesu xpe saluator. i. redēptor seculi. i. mūdi. verbū. i. filius altissimi patris scz dei. (Et ista generatio difficulter capi potest. qz dicit Esaias. Generationem ei⁹ quis enarrabit) lux inuisibilis lucis. s. p̄ncipina: hoc est claritatis glorie celestis.***

Secundum vsum Sarum.

(que videri non potest carnalibus oculis: sed diuinis et glorificationis actibus.) Vel lat. i. n. lino inuisibilis lucis. i. dei patris. (q. n. linter videri non potest ab oculis carnalibus. Juxta illud. Non videbit me homo et viuet.) quigil custos. i. diligens obseruator et tutor tuorum scilicet fidelium.

Tu fabricator omnium: discretor atq; temporum: fessa labore corpora noctis quiete recrea.

¶ Construe. Tu fabricator. i. creator omnium. i. rerum atq; discretor id est distinctor et dispositor temporum p. motu celi (que tu solus gubernas) tu recrea. i. refoue et refocilla corpora. i. nostra fessa. i. fatigata labore. i. diurno quiete noctis. i. p. dormitio nem nocturnam vt scilicet spiritus depressi in nobis vigilantibus per labores reparentur et restaurentur per somnum.

Te deprecamur supplices vt nos ab hoste liberes ne valeat seducere tuo redemptos sanguine.

¶ Construe. (Ista est principalis deprecatio in hoc hymno) Nos supplices. i. deuoti et deprecamur. i. rogamus te (et sic illa spoliatio de/augere aliquid: et quicquid diminuit. vt apud Quidam. Sepe precor mortem: mortem quoq; deprecor id est. i. minime precor. Immo vt mors non veniat precor.) vt liberes nos ab hoste. i. diabolo. ne. i. vt non ipse valeat. i. possit aut sufficiat seducere. i. defraudare et illaqueare redemptos. i. nos tuo sanguine effuso p. nobis tempore passionis tue. (Etiam in finem qui sequitur ordinatur dicta predicatio.)

Ut dum graui in corpore: breui manemus tempore: sic caro nostra dormiat: vt mens soporem nesciat.

¶ Construe. Ut dum. i. quidam et donec manemus. i. perseueramus breui tempore q. hic viuimus. Tempus est vite nostre breue dicitur comparative ad vitam celestem: q. mille anni non sunt momentu respectu vite celestis: vt dicit psalmista. Quoniam mille anni ante oculos tuos tanq. dies hesterni que preterit. Et vix potest homo hodie centum attingere. q. in potentatibus. i. in bene complexionatis octoginta anni sunt: et amplius cor. vita est labor et dolor. in graui corpore. q. mole carnis subiectum multis passionibus et miserijs grauatum redditur et impotens ad resistendum hosti diabolo et torpidu ad seruendum deo. et hoc tangit Aristoteli. pmo metaphisice dicens q. humana natura multipliciter est ancilla. vel corpore graui peccato mole criminu. Et ergo ne succubamus qualitercunq; vel in miserijs vel in criminibus caro nra. i. sensualitas dormiat. i. quiescat/ viuat et gerat se. sic vt q. mens. i. ratio nra siue sps nesciat soporem. i. pigritiam inordinatam somni ex qua redditur ipsa inbecillitas ad operandum bona/et leuandu se a sordibus peccatorum. Quinimo quigil/ custos Iesus xps sic carnem nram dormire permittat. vt anima nichilominus agilis et vigilans permaneat ad sibi seruendum: et hosti maligno fortiter per fugam peccatorum resistendum.

Auroa lucis rutilat: celum laudibus innat: mundus exultans iubilat: gemens infernus ululat.

¶ Construe. Materia presentis hymni est laudare omnipotentem deum et extirpare vitia et adhibere bonis operibus et virtutibus. Et nota q. sancta ecclesia ideo auroa dicitur. q. sicut auroa expellit tenebras. ita ecclesia sancta extirpat singula vitia et peccata. **¶ Construe**

Aurore lucis rutilat. i. splendet. s. qñ aurore pullulat et incipit diescere celi. i. celestis creatura intonat. i. resonat laudibus. mundus exultans. i. gaudens inbilat. i. letatur seu glorificatur: quia homines credentes in deum cantant laudes deo: infernus gemens. i. diabolus lugens ululat. i. plangit et lamentatur: quia dolet de amissione eorum quos tenebat mortuos. s. Adam / Abrahā / ysaac: et alios sanctos quos deus traxit ad requiem eternam.

Cum rex ille fortissimus mortis cōfractis virib⁹ pede cōculcans tartara: soluit a pena miseros.

¶ Construe. (Dico q celi tunc intonat laudibus) Cum. i. qñ rex ille fortissimus. s. dñs Iesus xps (supple fuit) cōculcans pede. i. pietate sua tartara. i. inferna soluit id est liberavit miseros. s. homines a pena. s. diaboli cōfractis viribus mortis id est inferni seu diaboli.

Ille qui clausus lapide custoditur sub milite: triūphans pompa nobili victor surgit de funere.

¶ Construe. Vere ille rex (cōfractis virtutibus mortis. i. diaboli) soluit a pena miseros homines: quia ille qui clausus est lapide. i. monumento custoditur. i. vigilat sub milite. i. sub militibus (p figuram synecdochē) triumphans id est vincēs: pōpa nobili id est victoria (quia tunc animas extraxit ab inferis) et surgit id est sursum erigit de funere. i. de morte.

Solutis iam gemitibus: et inferni doloribus: quia surrexit dñs: resplendēs clamat angelus.

¶ Construe. (Christus erat victor) solutis. i. fractis iam gemitibus. et inferni doloribus. i. angustiis: angelus resplendēs. i. valde nitēs clamat. i. dicit. supple mulieribus. (Item dicite discipulis etc.) qñ surrexit dñs (a morte.)

Tristes erant apostoli de nece sui dñi: quem pena mortis crudeli: serui damnarant impij.

¶ Construe. (Ita dixerunt angeli mulieribus) et apostoli erant tristes de nece. i. de morte dñi sui. quē. s. dñm impij serui. s. iudei damnarant. i. damnauerant crudeli pena mortis. s. crucis.

Sermone blando angelus predixit mulierib⁹: in galilea dñs: vidēdus est quātotius.

¶ Construe. (Quia tristes erant de nece domini) angelus predixit mulierib⁹ blando id est suavi sermone dominus videndus est (a vobis) in galilea quātotius id est subito.

Ille dū pergunt cōcite apostolis hoc dicere videntes eū viuere osculantur pedes dñi.

¶ Construe. Ille scz mulieres. dum pro quando pergunt concite id est sollicite dicere id est manifestare hoc scilicet apostolis videntes id est respicientes eum scilicet christum viuere id est vitam habere: et osculantur pedes domini id est loca ubi posuerunt eum.

Quo agnito discipuli: in galileā ppere pergunt videre faciem desideratam dñi.

¶ Cōstrue. Quo agnito .i. quo cognito vel audito .s. q̄ surrexit dñs. discipuli .i. apō
stoli p̄gunt .i. viam p̄gunt p̄pere .i. festinanter in galileam videre faciem dñi desi-
deratam .i. concupitam ab eis.

**Claro paschali gaudio: sol mundo nítet radio cū
xpm iam apostoli: visu cernūt corpozeo.**

Continuare. Soli nati i splendet radio suo mundo in paschali gaudio claro, cum id est quando spirituli cernunt iam xpm visu corporeo.

Offensa sibi vulnera: in xpi carne fulgida: resur-
rexisse dñm voce fatentur publica.

Diximus q̄ quis tunc apparuit discipulis: tamen quidam eor. s. Thomas nō credidit. Unde dñs ostendit ei vulnera et ait. Noli esse incredulus sed fidelis.

¶ Nota q̄ quoties de causis cicatrices vulneris ostendit dñs. s. vt esset signum v̄
 et̄ie. vt deinceps de resurrectione non dubitarent: qui crediderunt illū fantas-
 cum corpus accepisse: vt esset ad patrem intercessio. ¶ Cōstrue. Ostensa sibi vulne-
 ra. i. ostensio vulneribus sibi. s. apostolis in fulgida xpi carne illi apostoli farent. i.
 predicant voce publica dñm resurrexisse.

**Rex xpe clemētissime: tu corda nostra posside: vt
tibi laudes debitas reddamus omni tempore.**

¶ Confiteor. O quæſte rex clementiſſime: tu poſſide. i. guberna noſtra corda. i. men
tes ſimul cunctoſque: vt reddamus. i. poſolvamus ad honorem tuum omni tem
pore laudes tibi debitas.

di fermone blando cc.

¶ Hic hymnus totus iam expositus est.

Ad cenā agnī prouidi z stolis albis candidi
post transitum maris rubri: christo cana-
mus principi.

¶ De cœnâ huius tymini est innocatio ad cenâ agni paschalis .i. xpi : qui tollit pec-
cata mundi. sicut ad cœionē corporis et sanguinis eius: de quo supra. Qui mādū-
cat aut bibit indigne reus erit et c. q̄ vero digne/viuit in eternū. Nos vero positi ad
cenâ om̄i .i. ad accipiendū corpus et sanguinē xpi: vel ad vltimū p̄ceptū xpi: q̄ si
aut post cenâ nullū restat p̄ditiū: ita post nouū testamētū nullū restat p̄ceptum.

Et Costrue. Ad censu ogni puidi .i. paschalis: et caddi albis stolis .i. virtutibus: et
namu e principi .i. xpo .i. laudemus eum de resurrectione post transum marie na
bi .i. baptismum: vel post gloriam resurrectionis.

**Cuius corpus sanctissimū: in ara crucis torriduz
cruore eius roseo: gustando viuimus deo.**

q. Cōstrue. Sanctissimū corpus eu⁹. i. xpi. totidū. i. crematū. q. passus in ara cru-
cis gustando. i. suscipiendo cū roseo cruore vivimus deo &c.

Profecti paiche vespere a deuaftate angelo: ere-
pti de durissimo pharaonis imperio.

¶ Construe. (Idico qd vivimus deo) pecti .i. defensi vel servati: vespe pasche .i. vlti-
ma etate ab angelo benastante .i. pcutienti primogenita egypti crepti .i. liberati: de
durissimo imperio pharaonis .i. diaboli.

**Iam pascha nostrum xps est qui imolatus agn⁹
est sinceritatis azima: caro eius oblata est.**

¶ Construe. Christus est iam nostru pascha .i. transitus de vitio ad virtutes . qz
xps est agnus .i. patiens: imolatus p. oibus nobis. Vel sic: qz xps imolat⁹ p nobis
est agnus sinceritatis .i. puritatis. caro eius oblata .i. sacrificata est azima .i. sine
fermento vt sine amaritudine. Azima bt ab a qd est sine: z zima qd est fermentu / vel
amaru. Inde azima. quasi sine amaritudine.

**O vere digna hostia p qua fracta sunt tartara: re-
dempta plebs captiuata: redit ad vite premia.**

¶ Construe. O vere digna hostia .i. sacra: p qua hostiam tartara sunt fracta: et per
qua plebs captiuata .i. anime scdoz sunt redempte. z p qua premia vite eterne sua
reddita in vita eterna.

**Eū surgit xps tumulto: victor redit de baratro: ty-
rannū trudēs vinculo: z referans paradysum.**

¶ Construe. Cum .i. qd xps surrexit tumulto .i. de sepulchro victor redit de bara-
tro .i. de fouea inferni: trudēs .i. claudens tyrannū .i. diaboli est vinculo .i. est potesta-
te sua: et referans paradysum fidelibus suis. qz tua misericordia hoc fecisti etc.

¶ Quesumus auctor omnium etc.

**Eterne rex altissime redemptor et fidelium
quo mors soluta deperit: datur triūphus
gratie.**

¶ Construe. Eterne rex altissime et redemptor fidelium quo .i. p que mors solu-
ta deperit .i. destructa extitit: perit in qua mors eterna .i. descensus ad inferna: qz
sancti illic modo non descendunt: vt ante christi passionem) triūphus id est vi-
ctoria gratie datur iam glorificatis in anima et corpore: glorificandis in resur-
rectione.

**Scandens tribunal dextere patris potestas om-
niū: collata est iesu celitus: q non erat humanitus**

¶ Construe. Tu es scandens id est ascendens tribunal dextere patris .i. equali
potem patris. potestas omnium rerum est collata .i. attributa .s. xpo. et hoc celitus
id est diuinitus. possumus dicere q solus est ad dexteram patris. ceteri ordines
sanctorum ad sinistram respectu claritatis filij: que potestas nō erat ei collata hu-
manitus .i. p diu vel quando erat in mundo.

**Ut trina rerū machina: celestiu terrestriu inferno
rūq cōdita: flectant genu iam subdita.**

¶ Construe. Ut trina rerū machina .s. celestium terrestriu et infernorum. p dita ad
te flectant genu iam subdita .i. flectentes genua celestes terreni et infernales sunt
subdita .i. humiliata tibi .i. ad honorem tui.

Tremūt videntes angeli versa vice mortaliū: cul

pat caro pur gat caro regnat deus dei caro.

¶ Construe. Angeli vidētes (humanā formā) tremūt. i. mirant. s. qz videbāt huma-
nā naturā. i. p xpm (ad dexterā patris collocatam & exaltatā) & hoc vice versa mor-
talitū: qz tenebāt et mirabant. Nota qz añ natiuitatē xpi angeli ab hoib⁹ se adorari
pangebant: sed nō postea. sicut legimus de scō iohāne. qz cū vellet angelū adorare
inquit angelus ad iohāne. Noli me adorare/seruus em tuus ego sum et fratrum
tuorū: caro. s. ade. culpat. s. nos. i. p adam in culpā cadimus: caro xpi purgat nos. i.
p xpm de vitis purgati surgim⁹: caro dei. i. de⁹ regnat (qz xps de⁹ & homo est.)

**Tu esto nostrum gaudiū: manens olympto predi-
tum mundi qui regis fabricam mundana vincēs
gaudia.**

¶ Construe. O pte tu esto nostrum gaudiū manens preditum. i. nobis paratū ho-
noratum vel sublimatū olympto. i. in celo. tu qui regis. i. gubernas fabricā mun-
di vincens mundana gaudia.

**Hinc te precantes quesumus ignosce culpis om-
nibus: et corda sursuz subleua ad te supna gratia**

¶ Quasi dicat (desperisti gaudia mundi): hinc nos precātes quesumus. i. depre-
cantur te ignosce culpis oib⁹. i. dimitte nobis pctā nra: & subleua. i. sursum leua
ad te supna gratia. i. p summa misericordia.

**Ut cū rubēte ceperis clarere nube iudicis penas
repellas debitas: reddas coronas perditas.**

¶ Construe. Nos qsumus te. vt cū. i. qñ nubes iudicis xpi ceperit clarere repente.
(Vel scōm aliam lram) Ut cū. i. qñ ceperis clarere. i. fulgere nube iudicis. i. xpi ru-
bēte. i. clarescēte deo ipso audiente a nobis repellas penas debitas p adam: et red-
das. i. tribuas (per grām) coronas pditas p culpā & inuētas et collatas scōm meri-
tū p gratiā: qz nō necessitate cogēte s; voluntate. i. grā a morte liberauit & saluauit.

**Gloria tibi dñe: qui scandis sup sydera cū patre &
sancto spīritu in sempiterna sc̃la. Amen.**

¶ Construe. O dñe iesu xpe q scādis sup sidera. i. sup oēs celos gloria. i. laus et ho-
nor sit tibi cū pte et sancto spū in sempiterna sc̃la. Amen. i. sine defectu.

**I Eius nostra redemptio amor et desiderium
de⁹ creator oim: homo in fine temporum.**

**¶ O iesu amator et desiderū nostrū. i. amor desiderabilis. deus creator omnium
qui es in fine tēporū factus homo. Unde deus et homo. et hoc tamen vltima etate.**

**Que te vicit clementia: vt ferres nostra crimina:
crudelem mortē patiēns: vt nos a morte tolleres**

¶ Construe. Que. i. quāta clementia. i. pietas vicit. i. cōpulit te. vt ferres. i. porta-
res vel deleres nra crimina. s. pctā tanq; pāssus crudelē mortē crucis p peccis nos
lris. et quare vt tolleres. i. liberares nos a morte. i. diabolo.

**Inferni claustra penetrans: tuos captiuos redi-
mēs victor triūpho nobli ad dextrā prīs residēs.**

Construe. Tu penetrans .i. frangens. claustra inferni redimens sanguine tuo captiuos (qui tenebantur iuste in inferno) residens ad dextraz patris. manens victor triumpho nobili .i. mirabili victoria.

Ipsa te cogat pietas vt mala nostra superes: pariendo et voti compotes nos tuo vultu saties.

Construe. Ipsa pietas (que coegit te vt subires mortem crucis) cogat .i. vincat te vt superes nostra mala .i. dimittas nobis debita nostra. ⁊ facias nos compotes nostri voti .i. desiderij. tuo vultu .i. tua presentia.

Tu esto nostrū gaudiū qui es futurus premiū: sit nostra in te gloria per cuncta pie secula. Amen.

Construe. Et tu q es futur⁹ nostrū pmiū esto nostrū gaudiū .i. in p̄senti ⁊ futuro ⁊ nostra gloria .i. laus sit in te semper .i. in omni tpe. ꝑ cūcta secula. Amen.

A christe nostrum gaudium manēs olimpo preditum mundi regis qui fabricā mundana vincens gaudia.

Hinc te precantes ꝛc.

Ut cum cum rubente ꝛc.

Tu esto nostrū ꝛc.

Gloria tibi dñe ꝛc.

Omnia exposita sunt.

Iam xps astra ascenderat regressus vnde venerat: promissa patris munera sanctum daturus spiritum.

Materia istius hymni est eadē que in premissis. q: sp̄s .i. cōsolator vel aduocatus dñi: q: cōsolatur nos cū sumus in pctis trahendo nos ad celestem patriam. ipse sp̄s sanctus cū splendore feruenti apparuit discipulis suis: q: sermo igneus futurus: ⁊ ideo in ignea lingua eis apparuit: q: fecit eos ardentes in dilectione dei ⁊ p̄ xmi: ⁊ perito sermone affluentes. **C**onstrue. Et hoc est q xps ascenderat iā scdm humanitatem astra .i. celos. ⁊ xps regressus .i. reuersus. vnde venerat: daturus apostolis munera promissa patris sp̄s sanctum.

Solēnis vgebat dies quo mystico septēplici: orbis volutus septies signat beata tempora.

Construe. Solēnis dies vgebat septies septē .i. quadraginta nouē vno addito. ⁊ sunt quinquaginta. per septē intelligimus tēporalis. ꝑ q septē totū tēpus vite nre voluit. in quo debemus liberari a pctis vt pueniamus ad illā beatitudinē q̄ intelligitur ꝑ ⁊ quadraginta dies in quib⁹ seinnare debemus vt puenire possim⁹ ad diē sabbati .i. ad requiē. quo die mystico. ifigurato. septēplici .i. ꝑ figurā septēplicem. orbis .i. septimana. volutus septies .i. per quadraginta ⁊ nouem dies. signat beata tēpora .i. futura .i. eternam requiem.

Dum hora cunctis tertia repente mūdus intonat orantibus apostolis deum venisse nunciat.

Secundum ysum Barum:

¶ Cōstrue. (Et q: xpo ascenderat) dum hora tertia videbatur esse cunctis .i. omni-
bus apostolis. mundus intonat repente .i. subito. & ille sonus vel mundus nōciat
deum venisse. orantibus apostolis .i. simul in vñ locum congregatis: et orantibus
et expectantibus promissionem dñi sui. .i. xpi. cum ipse de illa pmissione ante eius
ascensionem locutus fuisset dicens. Vado et venio ad vos. & mittam vobis para-
clitum id est consolatorem qui docebit vos omnem veritatem. Et ita facti perfecti
ores in omni scientia erant: quia diuersa genera linguarum loquebatur et predica-
bant magnalia dei.

**De patris ergo lumine decòrus ignis almus est:
qui fida xpi pectora calore verbi compleat.**

¶ Cōstrue. (Et quādo quidem pater misit spiritū) ergo ignis .i. spūs. decorus. id
est pulcer. est almus de lumine patris. qui spūs cōpleat .i. vt haberent scientiam lo-
quendi. pectora apostolorū vel hōm. fida .i. fidelis xpi. & hoc cū calore .i. ardore spī
ritus sancti. verbi .i. fidi.

**Impleta gaudēt viscera afflato sancto spīritu vo-
ces diuersas intonant fantur dei magnalia.**

¶ Cōstrue. Viscera apostolorū impleta .i. satiata gaudent: q: fecit eos loquentes.
et etiam ardentes in amore. & afflato .i. aspirato. spīritu sancto intonante. diuersas
voces .i. generationes omniū linguarū. & fantur .i. predicant magnalia dei. .i. mira-
bilia dei omnipotentis.

**Ex omni gente cogniti grecis latinis barbaris: cū-
ctisq; admirantibus linguis loquūtur omnibus.**

¶ Cōstrue. Ex omni genere .i. ex omnibus gentibus. cogniti sunt apostoli .i. a gre-
cis: latinis: barbaris: cunctisq; admirantibus apostolos: loquūtur linguis omnib;
(que sunt quinquaginta vel paulo plures)

**Iudea tunc incredula vesana toruo spīritu: ructa-
re musti crapulam alūnos xpi concrepat.**

**¶ Ita loquebantur vt omnes admirabantur sic loquentes: et credunt in eis deus
esse. ¶ Cōstrue.** Sed iudea incredula id est plebs iudeorum. .i. infidelis & perfida
& illa vesana .i. insana. toruo spīritu .i. superbo. concrepat alūnos .i. discipulos xpi
ructare. crapulam musti. id est ex ebrietate loqui.

**Sed signis et virtutibus occurrit & docet petrus
falsos probauit perfidos iohelis testimonio.**

**¶ Estimabant iudei q: p nūcio potu musti .i. per ebrietatem apostoli taliter loque-
bantur. ¶ Cōstrue.** Sed petrus occurrit signis .i. miraculis et virtutibus. docet .i.
probat perfidos iudeos probans loqui falsa. testimonio iohelis prophete. ¶ Pro-
bat enī Iohel sic. Effundam de spīritu meo super omnem carnem & prophetabunt
filij vestri et filie vestre.

**Sit laus patri cū filio sancto simul paraclyto: no-
bisq; mittat filius charisma facti spūs. Amen.**

¶ Cōstrue. Laus sit filio simul et sancto paraclyto .i. spīritui sancto. & mittat nos-
tis omnibus fidelibus. Charisma .i. donū sancti spīritus. Amen.

In die sancto penthecostes.

Ueni creator spūs mētes tuorū visita: imple
superna gratia que tu creasti pectora.

¶ Materia huius hymni est inuocatio spiritus sancti quem pater et filius promiserat quando dixit Ioheli. Effundam de spiritu meo super omnem carnem. Filius promissit quando dixit. Si assumptus fuero in celum mittam vobis paraclytum. Et apostoli orantibus in hora tertia mundus intonuit: et subito venit spiritus sanctus. et apostoli inflammati et repleti spiritu sancto/ diuersis loquebantur linguis magnalia dei. **¶** Intentio autors est rogare deum vt purget pectora nostra super no splendore et illuminet gratia spiritus sancti: et expellat a nobis visibiles et inuisibiles hostes vt habeamus vitam permanentem cū ipso. **¶** Construe. O creator. et o sancte spiritus dei. veni et visita mentes tuorū fidelis. et veniendo imple pectora superna gratia. que tu creasti. i. fecisti.

Qui paraclytus diceris donum dei altissimi: fons viuus ignis charitas et spiritalis vinctio.

¶ Construe Qui paraclytus. i. consolator. diceris donum dei altissimi. et diceris fons viuus (de quo non cōmunicat alienus: vel fons aque salientis in terram) et diceris ignis: qz corda hoīm ad dilectionē dei et proximi accendis. et vicia. i. peccata cōsumis. et diceris charitas: qz facis diligere deū et proximi. et diceris spiritalis vinctio: qz de spiritali vinctioe. i. de spiritu scto vngis corda hoīm vt humiliētur in susceptione sacri baptismatis.

Tu septiformis munere dextre dei tu digite: tu rite promisso patris sermone ditans guttura.

¶ Construe tu septiformis munere. i. per septem dona gratiarū. **¶** Sunt cū septē dona spiritus sancti. s. spiritus sapientie et intellectus. spiritus consilij et fortitudinis. spiritus scientie et pietatis et amoris. Tu es digitus. i. potentia dextre dei. qz sicut nodi digitorū sunt varij: ita varia sunt dona spiritus sancti. et tu es ditans. i. faciens diuites. guttura. i. pectora. rite. i. iuste. sermone. i. amore solito. pmissio p̄ris etc. Vel sic. tu es promissum patris ditans guttura sermone.

Accende lumen sensibus infunde amorē cordib⁹ infirma nostri corporis virtute firmans perpetim

¶ Construe. (Et tu qui operaris omnia) accende lumen sensibus. i. mentibus nostris. et infunde cordibus nostris amorem. i. dilectionem dei. tu firmans. i. corroboraans. infirma. i. debilia nostri corporis. perpetim. i. perēniter. vel perpeti virtute. i. mirabiliter cū virtute perpetua. et semper nos firmans. i. protegens.

Hostem repellas longius pacēqz dones protin⁹: ductore sic te preuiō vitemus omne noxiū.

¶ Construe. Repellas. i. remouens a nobis. longius. i. procul. hostem. s. nostrū. qz per. dones pacem protinus. i. cito. vt sic vitemus omne noxiū. i. peccatum. te preuiō ductore.

Per te sciamus da patrem noscamus atqz filiū: te vtriusqz spiritū credamus omni tēpore. Amen

¶ Construe. (O sancte spiritus) da vt per te sciamus patrem. atq; noscamus filium et credamus te spiritum. s. sanctum. vniūsq; scz patris et filij. id est procedentem ab vtroq; omni tempore. Amen.

Adesto sc̃ta trinitas par splēdor vna deitas
qui extas rerū oīm sine fine principium.

¶ Construe. O sancta trinitas adesto. i. propesio. tu es par splendor et vna deitas qui deus existis. i. permanes. principis omnis rerū. i. creaturarū sine fine (q; nō est finis neq; principis in deitate).

Te celozū militiā laudat adorat p̃dicat: triplexq;
mūdi machina benedicit per secula.

¶ Construe. Militia celozū. i. angeli siue spūs celestes. laudat te deum in trinitate. adorat. s. te. p̃dicat. s. te. q; pro et. triplex machina mundi. s. celestis / terrestris / et infernalis. benedicit. i. benedicendo laudat. s. te. per secula. i. eternaliter.

Assumus et nos cernui te adorantes famuli: vota
precesq; supplicū hymnis iunge celestium.

¶ Construe. Et nos cernui. i. deuoti. famuli. i. seruitores. assumus. i. p̃sentes sum⁹ nos adorantes. i. p̃cantes te. s. desi. et iunge vota. i. desideria. q; pro et. et p̃ces. i. orōes supplicū. i. deuotōis hōim. hymnis. i. laudibus. celestium. s. spirituum.

Vnū de lumen credimus qđ et ter idem colimus:
alpha et o quem dicimus te laudet omnis spirit⁹

¶ Construe. Nos credimus. i. scimus te. s. desi vñs lumen. qđ lumen et colim⁹. i. hōi notamus idem. s. lumen. ter. i. tripliciter. s. in patre et filio et spū sancto. et vñs deū in trinis. quē desi dicimus. i. notamus alpha. i. principis. et o. i. finem. oīs spūs. i. oīs hōi. laudet te. s. desi honorando. **¶ Tractū** est ex serie literarū grecarū vt xpo dicatur alpha et o q; prima dicitur alpha et vltima o mega. i. o magnum: et sic merito scriberetur non omicron.

Laus patri sit ingenito laus ei vnigenito: laus sit
cum sancto spirītu trino deo et simplici.

¶ Construe. Laus sit deo ingenito. i. nō generato. s. patri. et laus sit ei deo vnigenito. i. filio. laus sit cū sc̃o spū trino deo. s. in p̃sonis. et simplici. s. deo i vnitate substantie.

O pater sancte mitis atq; pie o iesu ch̃riste fi-
li venerande paraclyteq; spiritus veneran-
de alme deus eterne.

¶ Construe. O sancte pater (facis sanctos credentes in te) tu mitis id est benignus per effectum. quis facis nos mites et pios. atq; pro et. quia o pie iesu ch̃riste. tu fili scz patris venerande. i. honorande (quia de iure debemus te venerari et laudare. q; pro et. et paraclytespiritus. o venerande deus. o alme deus. et o eterne deus.

Trinitas sancta: vnitasq; firma: deitas vera: bo-
nitas immensa: angelozum salus: orphanozum
spesq; cunctorum.

¶ Construe. O trinitas. i. o deus in trinis psonis. q. p. et. o. vnitas firma. s. in essence. et o. deitas vera: q. nos semp veraces facis. q. veritas es. et o. infinita bonitas. i. incōprehensibilis. tu lux. i. splendor angelorū: salus orphanoꝝ. i. peccatoꝝ indulgentiam petentiū. q. pro et. spes. i. confidentia cunctoꝝ. s. hominū.

Seruiunt tibi cuncta que creasti te tute cūcte laudant creature nos quoq. tibi psallimus deuote tu nos exaudi.

¶ Construe. O sancta trinitas) cūcta. i. omnia que tu creasti seruiūt tibi. s. trinitati. cūcte creature tue laudant te. s. deū in trinitate. q. pro et: et nos deuoti. i. supplices psallimus tibi. s. deo. et exaudi nos. s. psallentes laudem tuam.

Gloria tibi omnipotens deus trinus et vnus magnus et excelsus decet hymnus laus honor et deus nunc et in euum.

O Lux beata trinitas et pūcipalis vnitas: iam sol recedit igneus infunde lumen cordibus

¶ Materia huius hymni sumitur circa qualitatem tēporis die recedēte et nocte adueniente. Inuocat trinū deum in personis: et trinitatem in vnitate: vt infundat cordibus nostris lumen spū sancti: vt laudare mereamur deū tam in psp. tris q. in aduersis: et ita cōcedat nobis transire diem et noctem sine peccato. **¶ Construe.** O bēa trinitas. i. o deus qui es lux hominū vel mundi seu angelorū. et vnitas pūcipalis. i. que habet pūcipatū sup omne quod est. iam sol igneus. i. xps. recedit. s. a nobis. et ideo infunde lumen. i. dona spū sanctū. cordibus. i. sensibus nostris vt. s. illud habere mereamur.

Te mane laudū carmine te deprecamur vesperi: te nostra simplex gloria per cuncta laudet secula.

¶ Construe. O xps infunde spū sanctū te deprecamur: et vt adiūuas nos laudum carmine (et laudamus) te mane. i. semper (q. omni tēpore debemus laudare deum scdm pphetam) te deprecamur. i. rogemus vesperi. i. in fine mūdi. et nostra simplex. i. humilis gloria laudet te. s. xpm per cuncta secula. i. per omne tempus.

¶ In dedicatione ecclesie.

Urbis beata hierusalem dicta pacis visio q. construitur in celis viuīs ex lapidib. et angelis coronata vt sponsata comite.

¶ In hac cōmemoratione celestis hierusalem autor laudat deū qui hoc tēpore sacro infudit iugiter suā benedictionē. quapropter rogat deū vt in hoc sancto suo tēplo omnes pmercamur acquirere eterna bona et illa cum suis sanctis possidere.

¶ Construe. Beata vrbis hierusalem est ciuitas celestis cōstituta de animab. sanctoꝝ qui sūt viui lapides. et interpretatur visio pacis. que hierusalem cōstruitur in celis ex viuīs lapidib. i. sanctis animabus. illa dico coronata. s. in angelis: vt spōsata comite. i. sicut mulier ornata viro. i. sponso: ita ecclesia xpo.

Nona veniēs e celo nuptiali thalamo pparata vt

Secundum usum Sarum:

sponsata copuletur domino platee et muri eius ex auro purissimo.

¶ Construe. Nova sponsa. i. ecclesia. veniens e celo. i. xpo. sponata nuptiali thalamo. i. virginali. vel lausacro baptismatis. vt p sicut. sponsata copuletur. i. coniungatur dño. platee. i. minus perfecti. et muri. i. predicatorum illius sponsi. sunt ex auro purissimo. i. ex splendore sanctorum qui splendidi efficiuntur sicut aurum purissimum.

Tunsonibus pressuris expoliti lapides suisque aptantur locis per manus artificis disponuntur permanenturi sacris edificiis.

¶ Construe. Lapidem. i. sancti martyres expoliti. i. aptati ad edificandum. tunsonibus. i. percussionibus. et afflicti pressuris. i. tribulationibus. sicut lapides in muro sunt edificati: ita anime sanctorum sunt ordinate in paradiso. qd pro eis disponuntur/aptantur/ordinantur suis locis. per manus artificis. i. p manus filij dei. permanenturi. i. lapides diu. sacris edificiis. i. celestibus edificiis.

Porte nitent margaritis adytis patentibus et virtute meritorum illuc introducitur omnis qui pro xpi nomine in hoc mundo premitur.

¶ Construe. Porte. s. templi. nitent. i. resplendent. margaritis. i. virtutibus adytis luminibus patentibus. i. apertis sacris templis. et hic. i. in templo. ois xpianus qui pro xpi nomine premitur. i. cruciatur. introducitur illuc. s. i. celestem hierusalem. virtute meritorum. i. bonorum operum suorum. ¶ Adyta sunt sacra que adire non licet nisi summo pontifici que in dedicatione patent.

Angularis fundamentum lapis xps missus est: qui compage parietis in utroque nequitur quem sancta fion suscepit in quo credens permanet.

¶ Xps dñs lapis angularis qui a iudeis fuit reprobatus. ¶ **Construe.** Xps. s. fundamentum totius ecclesie missus a patre factus est lapis angularis. qui lapis nequitur. i. coniungit. compage. i. consilione parietis in utroque. i. in duobus populis (iudeis et gentilibus) quem xpm sancta fion suscepit. ¶ fion interpretatur ecclesia vel speculano in quo. s. xpo vel ecclesia. credens. s. xpianus qui credit. permanet firmiter in fide sancte ecclesie.

Omnis illa deo sacra et dilecta ciuitas plena modulis et laude et canore iubilo trinum deum vnicuique cum fauore predicat.

¶ Construe. Omnis illa ciuitas. i. ecclesia militans deo. i. ad dei honorem. est facta id est sacra. et dilecta id est amata a deo. et plena modulio. i. cantilenis angelorum in laude dei. et canore. i. cantu. vel canore iubilo id est dulci exultatione. Iubilo est gaudium illud quod est interior in homine quod omnino non potest referri nec eni omnino tacetur pre animi exultatione et sancta ecclesia predicat trinum deum scilicet in personis vnicuique. i. vni in substantia. vel vni quoque cum fauore. i. pce et ordine predicat.

Hoc in templo summe deus exoratus adueni de

menti bonitate precum vota suscipe largam benedictionem hic infunde iugiter.

¶ Construe. O summe deus exoratus. s. a nobis deprecatus. adueni (per gratiam) in hoc templo. i. ista ecclesia. et suscipe vota precum. i. precantium. vel orationum. (Istud in transitu legitur. et est figura endiadis que fit quando duo nomina substantius simul ponuntur: vnde illi adiectionis: et alterum remanet substantius. etc.) clementi bonitate. i. moderata tua prece vel voce. infunde. i. immitte iugiter. i. perenniter vel assidue. benedictionem largam. i. latam.

Hic promereatur omnes petita acquirere et adepta possidere cum sanctis perenniter paradysum introire translati in requiem. Amen.

¶ Construe. hic. s. in sacra ecclesia vel in isto loco. omnes. s. fideles homines. promereantur. i. bene mereantur. acquirere petita. s. iusta et sancta. adepta. i. illa petita obtenta et habita. possidere perenniter. i. perpetue. cum sanctis. i. cum bonis et deo dilectis. et super. cum sumus translati in requiem. i. dum sumus mortui super. mereamur introire paradysum. i. regnum celorum.

Quod chorus vatum venerandus olim spiritu sancto cecinit repletus in dei factum genitrice constat esse maria.

¶ In hoc hymno agit autor de natiuitate xpi qualiter completus est in maria quod prophete predixerunt: quia maria concepit et peperit filium. et Symeon gauisus suscepit eum in templo. Dicimus ergo quod prophete senserunt de xpi aduentu et natiuitate. Esayas In medio duarum animalium cognoscentia. i. inter bouem et asinum. Iterum. Egredietur virga de radice iesse. Et Iheremias similiter idem dixit. In medio duarum. etc. et multi alij prophete annuntiaverunt et prophetauerunt de xpo. hoc totum completus est in maria: quia xps conceptus/natus/baptizatus/crucifixus/in templo presentatus/et a iusto Symeone et ab anno vidue susceptus est. Unde a personis illis dno obuiantibus: istud festum in quo iste hymnus cantatur hypapanti dñi dicitur id est obuiatio domini.

¶ Construe. Illud constat esse factum. i. impletum in Maria genitrice dei id est matre christi. quod venerandus chorus id est honorabilis congregatio: vatum id est prophetarum. repletus id est plenus spiritu sancto. cecinit id est prophetauit. olim id est tunc.

Hec deum celi dominumque terre virgo concepit peperitque virgo atque post partum meruit manere inuiolata.

¶ Construe. Et vere constat esse factum quod prophete cecinerunt: quia beata virgo concepit dominum. i. christum dei celi et terre. et virgo. s. maria. peperit illum quem gessit. i. portauit. atque pro et meruit. s. maria. inuiolata manere. i. mansit incorrupta post partum.

Quem senex iustus symeon in vlnis in domo supposit dñi gauisus hoc quod optauit proprio videre lumine christum

¶ Construe. Quem. s. christum. Symeon iustus et senex. i. annosus sacerdos. sumpsit. i. suscepit. in vlnis. i. in brachiis suis in domo id est in templo dñi. et senex Symeon est gauisus id est letatus. videre. i. aspicere christum. suo proprio lumine id est oculis. hoc quod optauit. i. desiderauit per multa tempora. **¶ Legendum est proprio videre propter carmen sapientie de quo prius.**

In libe[s] votis petim[us] p[re]cantu[m] regis eterni genitricis faueto clara q[uam] celsi renite[s] olipi regna petisti

¶ *Construe.* O tu genitrix. i. mater. regis eterni. i. xpi (qui caret principio & fine) te petimus faueto. i. concede. votis p[re]cantib[us]. i. precibus famulosi libens. i. libenter. et tu libenter. & tu renitens. i. splendens. petisti pro accepisti. regna clara. celsi. i. olimpi. i. celi altitudine. **¶** *Legendu[m]* est clara que n[on] q[uod] velox carnis & sensus indicat.

Sit deo nostro dec[us] & potestas: laus sit & perpes bonor et perennis: qui poli summa residet in arce trinus et vnus.

¶ *Construe.* Decus & potestas sit deo nostro perpes laus. i. perpetua gloria. & perennis honor sit deo nostro. qui. s. deus residet in summa arce poli. i. altitudine celi. trinus in personis & vnus in substantia.

Q[uod] ulem terra pontibus ethera colunt adorant predicant trinam regentem machina[m] claustrum marie baiulat.

¶ *Autot* in presenti hymno vult ostendere hoc q[uod] prophete de xpo n[un]tiau[er]unt in maria virgine esse completu[m]. Claustru[m] marie marie baiulat xpm. **¶** *Nota* q[uod] deus fecit ho[mo]m de limo terre: & posuit eu[m] ad paradysum voluptatis: et vetuit illi de ligno (q[uod] erat in medio paradysi) ne comederet. Sed dyabolo suadente Eue: & Eua postea Ade: simbo comederunt: dyabolo placentes mortaliter peccauerunt. et post peccatu[m] timore transgressionis de paradiso terrestri a d[omi]no eieci se nudos esse cognouerunt. Videns ergo deus q[uod] non posset redimere genus humanu[m] melius q[uam] per se minu[m]. vnde & in vteru[m] virginis descendit humanu[m] corpus assumens: & ita sumus redempti & a pecc[ati] liberati p[er] femina[m]: vnde & nos grates reddere tenemur. **¶** *Videtur* est etia[m] supra q[uod] maria est stella maris & mater dei. & que celi & terra capere non poterant: suo gremio co[n]tulit. **¶** *Construe.* Claustru[m]. i. venter. marie. s. virginis. baiulat. i. portat illu[m] dei regente[m]. i. gubernante[m]. trina[m] machina[m] mudi. s. celi/terra/et mare. vel trina[m] machina[m] ale. s. concupiscibilitatem/rationabilitatem/& sensualitatem. que s[un]t dei. terra. i. boni ho[mo]es. pontibus. i. mali ho[mo]es. ethera. i. celestes creature. colit id est honorant adorant. i. comendant predicant. i. denunciant.

Cui luna sol et omnia deseruiunt per tempora p[ro]fusa celi gratia gestant puelle viscera.

¶ *Construe.* Dico q[uod] celi & terra & o[mn]ia laudant & aduant illu[m] que celi capere n[on] poterant. & se q[uod] viscera puelle. s. virginis marie. perfusa. i. repleta. gratia celi. i. de ro re celesti. gestat. i. portat. s. xpm dei. cui xpo luna. i. variatio lune. sol in cursu suo et omnia entia deseruiunt. i. famulantur. per tempora. i. temporaliter.

Beata mater munere cuius sup[er]nus artifex: mundu[m] pugillo continens ventris sub archa clausus est.

¶ *Construe.* Et q[uod] marie portauit xpm possumus dicere q[uod] est beata mater munere. i. dono illi. sub cuius. s. virginis archa ventris. i. vteri. sup[er]nus artifex. i. sup[er]ius mus creator continens mundu[m]. s. ynuersum. pugillo. sub sua potestate. clausus est id est portatus.

Beata celi nuncio secula sancto spu: desideratus

gentibus cuius per aluum fusus est.

Cōstrue. Et q̄ supernus arūfex clausus est sub archa virginis marie. possumus enī dicere q̄ dei genitrix sit beata. i. sancta nūcio celi. i. angelica salutatione a trinitate missa. & est secunda. i. impregnata sancto spiritu. per cuius. s. mōre. aluum. i. vterum. fusus est. i. natus est. supple ille qui fuit desideratus. & cunctis gentibus id est populis.

O Gloriosa domina excelsa supra sydera: qui te creauit provide lactasti sacro vbere.

Materialis huius hymni est vt beata virgo marie peperit saluatorem nostrum. Et quia deus contulit ei tantam gratiam q̄ saluatorem nostrum pareret &c. facit autor apostropham. i. conuersionem. i. allocutionem ad absentem. nam deus contulit ei tantā gratiā q̄ ipsa peperit saluatorem nostrū. cōuertit sermonē suū ad ipsam ostendendo eā esse gloriosā. **Cōstrue.** O gloriosa dñs. i. mī dñi nostri. excelsa. i. eleuata. sup. sydera. i. sup. oēs celos. tu lactasti sacro vbere. i. sacro pectore. illū qui te creauit. provide. i. sua cūm providentia.

Quod eua tristis abstulit tu reddis almo germine intrent vt astra fiebles celi fenestra facta es.

Cōstrue. Tu reddis. i. restituīs. almo germine. i. p̄ sanctū filiū tuū. sup. illud q̄ tristis eua. i. dolosa. abstulit. s. a nobis. s. paradysum. & es facta fenestra celi. i. p̄ vt fiebles. s. hoīes deficiente p̄tē sua. intrent astra. i. celos.

Tu regis alti ianua et porta lucis fulgida vitā datam per virginem gentes redempte plaudite.

Cōstrue. (Et vere q̄) tu es ianua. i. ostiū. alti regis. i. xpī. & es facta fulgida porta. i. splendida ianua. lucis. i. xpī qui est vera lux que illuminat omnem hominem veniētem in hunc mundū) & o gentes redempte. i. liberate a dño iesu xpō. plaudite. i. gaudete. vitam datam esse. per virginem. s. mariam.

Ale maris stella dei mater alma atqz semper virgo felix celi porta.

Materialis huius hymni est de salutatiōe beate marie virginis facta ab angelo sic dicente. Ave gratia plena dñs tecū benedicta tu in mulieribus. Et cū ipsa respondisset. Ecce ancilla dñi fiat mibi scdm̄ verba tua. tunc virtute almissimū obumbrata est. & solo verbo cōcepit filiū qui est ipse dñs noster. Inuēdit enī autor ipsam beatam virginē mariā innocēre vt ipsa nomen. Ave per quā motus intravit. mutet: & vt soluit vincula peccatōū nostrōū & p̄stet nobis viā eternā vt nos a peccatiōe absoluit mītes faciat et castos. Hinc etiā laudare nos oportet & glorificare hunc diē p̄pter hoc q̄ euasimus de domo dyaboli per ipsam: & venimus per fidem & gratiam dei ad regnū celosū. Et imitū hoc per simile faciēdo istam cōparationem. si enī cū stella maris p̄stet butatū ipso nauis vt veniant ad portū: ite per ducatū virginis marie venimus ad portū. i. ad xp̄m. **Cōstrue.** O stella maris. i. mūdī aue. i. salve. o alma mater. i. sancta genitrix dei & hominis. atqz pro et. manens semper virgo. s. ante partū. i. in partu. & post partū. & o felix porta. i. sancta ianua celi. i. paradisi. Ave id est salve.

Sumens illud aue gabrielis ore funda nos in pace mutans nomen eue.

Secundum usum Sarum.

¶ Confirue. Et qz tu sumens illud ane. i. illa salutatione angelicas qz fertur ab ois gabrielis illius angeli funda. i. confirma. nos in pace. i. in eterna beatitudine de eo mutans nomen Eue in que. i. maledictionem Eue in tua benedictionem.

Solve vincla reis profer lumen cecis mala nostra pelle bona cuncta posce.

¶ Confirue. Et qz tu virgo dicta es stella maris. et qz mutasti nomen Eue. i. maledictionem eue delessi et impetrasti nobis benedictionem: et confundisti moris tribus nobis vicia peccata: ideo solve vincla. i. ligamina peccatorum. reis. i. peccatoribus. profer. i. tribue lumen cecis. i. infidelibus et repelle. i. remoue nobis mala nostra. i. peccata nostra. et posce. i. postula. s. a filio tuo cuncta bona.

Monstra te esse matrem sumat per te precem: qui pro nobis natus tulit esse tuus.

¶ Confirue. O maris nostra. i. ostende te esse matrem. s. placendo filiis tuis. et filius tuus sumat precem. i. deprecationes nostras. per te qui. s. filius. natus ex te virgine maria pro nobis. s. miseris peccatoribus. tulit. i. sustinuit esse tuus filius.

Virgo singularis inter omis mulis nos culpis solutos mites fac et castos.

¶ Confirue. Virgo singularis (qz nulla est tibi similis: qz fuisse virgo ante partum in partu et post partum) mites. i. humiles. inter omes. s. mulieres. et o virgo fac nos solutos culpis. et fac nos mites et castos. s. in corpore et anima.

Vitam presta puram iter para tutum: vt videtes Iesum semper collemur.

¶ Confirue. (Et qz es mater castitatis et suauitatis) o virgo presta. i. dona. vitam puram. s. nobis. et para. i. tribue. iter tutum. i. viam securam. vt nos videntes Iesum xpm filium tuum collemur. i. simul gaudeamus. semp. i. in presenti ei laudes pfoluentes: et in futuro cu plenius cognoscentes gaudeamus cu dno deo nostro.

Sit laus deo patri summo xpo decus spiritui sancto trinus honor vnus. Amen.

¶ Confirue. (Et qz descendit dñs deus noster in vteru virginis: ideo) laus. i. gloria sit deo patri. et decus. i. reuerentia sit summo xpo. i. excelso dei filio. et sps sancto. sit honor trinus in personis et vnus in essentia. Amen.

¶ Queant laus resonare fibris mira gestorum famuli tuorum solve polluti labii reatum sancte iohannes.

¶ Hic hymnus vitam et mores/habitu et conversationem sancti Iohannis baptiste describit: et suadens vt eius consuetudinem imitemur vt ad eius beatitudinem pervenire mereamur. **¶ Confirue.** O sancte iohannes solve. i. relaxa. reatu labii. i. oris polluti. i. inquinati. vt famuli tui queant. i. possint relaxare. mira. i. miracula. gestorum tuorum. i. factorum tuorum. i. venis. i. lapidis. i. resolutis. vt vt apostolus vocat exoratio. **¶ Hymnus est supplicius artificiose compositus: in quo diligenter illud quod non debet esse cunctis etas in paucis versibus posita sub ead. ppositione ita vt primum pma syllaba: secundum ita etiam tertia prima: et quarta ita et quinta rursus prima: et scilicet consequenter sextus septimus**

Huncus cello veniens olympo te patri magnus
fore nasciturū nomen et vite serie in gerende ordi
ne promit.

¶ Construe. Huncus veniens cello olympo. i. de celo. s. angelus gabriel. promit. i. nū
ciar te fore magnū nasciturū. patri. s. tuo zacharie. et nomen tuū similiter promit: qd
dixit (Johānes nomen eius) et promit seriem. i. ordinem. vite gerende dicens (Quia et
scieram nō bibetis vinum. i. scdm ordinem que gessisti).

Ille promissi dubius superni perdidit propte mo
dulos loquere sed reformasti genit⁹ perempte or
gana vocis.

¶ Construe. Ille. s. zacharias. dubius. i. incredulus. promissi superni. i. celestis pro
missionis. perdidit modulos prompte loquere. i. modū locutiōis. (Ambrosius em
dicit qd zacharias vocem amiserat in consonantibus qz eas formare nō poterat) sed
tu reformasti o sancte Johānes genus. i. nomen. organa. i. instrumenta. vocis. perē
ptē. i. destructe seu extincte vocis.

Ventris obtruso positus cubili senseras regē tha
lamo manentem hinc parens nati meritis yterq;
abdita pandit.

¶ Construe. Et tu positus. i. recubens. cubili. i. ventre matris tue. obtruso. i. clau
so. senseras regē. i. xpm. manentē. i. locum. thalamo. i. ventre virginis. hinc. i. ex hoc
yterq; parens (zacharias et elizabeth) de meritis natū. i. johānis. pandit / prophetavit
abdita. i. abscondita (qz pater dixit. Benedicimus tibi deus israel. Mater vero dixit.
Et unde venit mihi qd veniat mater dñi mei ad me.)

¶ Ad matutinas.

Altra deserti teneris sub annis ciuium tur
mas fugiens petisti: ne leui saltem macula
re vitam fame posses.

¶ Construe. O sancte iohannes. tu fugiens turmas. i. turbas ciuiū. petisti extra. i.
obscurā speluncā. deserti. i. loci desolati. sub teneris annis. i. in etate. xij. annorū. ne
posses maculare vitam salutē. leui fame. i. verbo ocioso (Et est ociosum verbum qd aus
voluntate recitat dñis aut in iste rationis necessitate caret) fame dico saltem leui. i.
sine dono fructu.

Prebuit hyrtum tegumen camelus artubus sac
ris stropheum bidentes cui latex haustum: socia
ta pastum mella locustis.

¶ Construe. Camelus prebuit hyrtū tegumē. i. pilosum vestimentū. sacris artubus
id est sacris membris. et bidentes. i. oues. stropheum. i. cingulū. cui. s. iohā
ni. latex. i. aqua. prebuit haustum. et cui mella stropheum. i. cingulū. mella dico sociata locu
stis. i. his volatilibus.

Leteri tantum cecinere vatū corde presago ius

**bar affuturum tu quidem mudi scelus auferentē
indice prodis.**

¶ *Construe.* Ceteri vati. i. alij pphete. orcinere. i. pphetarunt. tantū. i. tantummodo corde pphago. i. pphido. i. iuber esse affuturū. i. xpm veniurū. sed tu quidem (quasi distinctus) prodis. i. ostendis. i. xpm. auferentem scelus. i. peccatū mundi. indice. i. digito. i. i. Ecce agnus dei.

**Non fuit vasti spaciū per orbis sanctior quisq̃ ge
nitus iohanne: qui nephas seculi meruit lavantem
tingere lymphis.**

¶ *Construe.* Quisq̃. i. homo. genitus (intellige ex muliere nō de virgine vt xps) non fuit sanctior iohanne. i. baptista. per spaciū vasti orbis. i. ampli mudi. qui. i. iohānes meruit tingere. i. baptizare. lymphis. i. aquis iordanis. lavantem. i. xpm purgantē nephas. i. peccatū. seculi. i. pro seculo id est mundi.

¶ *¶* **Non nimis felix meritisq̃ celsi nesciens labem niuei
pudoris: prepotens marty: beremiq̃ cultor ma
xime vatum.**

¶ *Construe.* Et qm meruisti xpm tingere lymphis. in dico o nimis felix celsi meritis nesciens. i. ignorans. labem. i. sordē. niuei pudoris. i. pulchre castitatis. marty. i. testis. p. potens. i. p. alij potens dixisti. Ecce agn' dei. i. vel marty. i. decollatus et cultor. i. habitator. heremi. i. loci solitarij. Tu maxime vati q̃ plus q̃ propheta.

**Serta ter denis alios coronant aucta clementis
duplicata quosdam trina centeno cumulata fru
ctu te sacer ornant.**

¶ *Tres ordines hic notentur. i. tricesimus. i. sexagesimus. i. centesimus. in quibus continentur oim holm ordines. i. continentes. i. coniugati vel virgines. qui et designant per tres viros. i. p. Noe. i. Danielem. i. Job. per Noe designatur coniugati. p. Job continentes. p. Danielem virgines designatur. Unde legitur in euangelio. Alij sunt in lecto. alij in villa. alij in agro. hoc tractū est de euangelio vbi dicit de semine facto. aliud sexagesimi. aliud tricesimi. aliud centesimi fructū attulit. ¶* *Construe.* Serta aucta. i. ter denis. i. triginta. coronant alios. i. coniugatos q̃ habet seculi fidē scilicet trinitatē scilicet p. p. et filij et sp. s. sancti. et adheret etiā decem pceptis legis diuine. et illa sarta duplicata sunt. i. in sexagesimi fructū et coronat quosdā. i. continentes q̃ vixerūt in cōsuetudine dei et p. p. et q̃ habet sex opera misericordie et castitatis vel charitatis. i. p. p. p. re ieiunios. vestire nudos. potādo sitientes. visitare infirmos. et. trina sarta. i. triginta super sexagesima cumulata et aucta per augmentationē denarij. i. per decem centeno fructū. i. centesimo continent te o sacer iohānes quies virgo q̃ centesimus fructus coronat. i. ornāt virgines. ¶ *Et vt breuius exponamus. In tricesimo fructu vlt ordine coniugati. a sexagesimo continentes. a centesimo virgines post dissolutionē corporis et anime coronantur in aeterna beatitudine. ¶* *Et nota q̃ tricesim' numerus surgit a ternario et denario. q̃ coniugati habent fidem sancte trinitatis et adhibent decem pceptis legis. sexagesimus numerus a senario et denario surgit quia continentes habent sex opera misericordie et charitatis. i. p. p. p. p. p. p. ieiunios. et. Virgines in centesimo ordine ponitur et significant pfectionem. q̃ centesimarius numerus surgit a trino tricesimo et denario. i. supra dicto. vta sunt centi. per e. numer' pfectus intelligit: et in hoc ordine fuit beatus Iohānes: nō absurde immo aperte*

secundā loquelam digitor. per tricesimū numerū cōiugatorum. et p. sexagesimū
continentiū. centesimā virginā merces scribitur. perū est p. nō cōputante arti-
culor. quā appellant loquelā digitor. dicit qm in sinistra manu p. quā vīs tēp-
ralis intelligitur vsq. ad nonaginta nouē solebat cōputare. Centū autē & deinde in
dextera parte qm celestis vīs designatur. Et de quodā cōenario habemus
in quodā libro. Item dextera computat annos. In hoc locolutor facit numerum
sui p. quinq. digitos manus. sex p. pollicem. p. indicem. mediu. medicū. et auricula
rem. Auricularis in palma positis significat vnitatem. Medicus cum ipso pos-
tus duo significat. Medicus cū ipso positis in medio. tria significat. deinde nichil
Auricularis erectus medio: et medico iocibus quatuor significat. Medicus cū
illo erectus medio iocente in palma. quinq. designat. Medicus cū illis erectus sex
significat. Item auricularis in palma extensus septem significat. Medicus eodez
modo positis in palma octo sign. Medicus simili modo positis nouē sign. Index
(qui vīs hoc nil fecit) predicto modo positis decē sign. Amplexu pollicis adiutus
xx. sign. per quē numerū satis p. grue accipit merces cōiugatorū. ppter illos mol-
le amplexū et vīs dilectionem & p. cordiam. Pollex siquidē cū indice firmiter astri-
ctus sign. sexaginta. p. quē numerū satis accipit merces continentiū. Bone est em
amplexus & voluptuosa delectatione et cōsuetudine abstinere. Nil cōsuetudine ma-
ius. In dextera d. centū. p. numerū q. sit in dextera parte vīs celestis intelligit.
p. quē nō inuito accipit merces virginū: q. in hac vīa mundā & imaculatā vīam
quasi angelicā (q. vīs possunt) ducunt.

**Nunc potens nostri meritis optimis: pectoris du-
ros lapides repelle: asperum planans iter & refle-
xos dirige calles.**

¶ Cōstrue. O sancte iohānes in potens repelle. i. remoue duos lapides. i. incre-
dulitates nri pectoris meritis optimis. i. feruilibus et secundis. planans iter aspe-
rum. i. petrosū: et dirige calles reflexos. i. curuos in peccatis.

**Et pius mundi sator & redemptor mentibus pul-
sa liuione puris rite dignetur veniens sacros
ponere gressus.**

¶ Cōstrue. Et pius sator. i. sator. i. creator mundi mētibus puris. pulsa liuio-
ne. i. liuore obiecta venenosa sorde vitior. saluator veniens dignetur ponere gres-
sus sacros. i. sancta itinera. rite. i. sine offensione. Liuione noue dixit: q. li-
nor et liuidus p. s. producant.

**Laudibus ciues celebrant superni: te deus sim-
plex pariterq. trine: supplices et nos veniam pre-
camur parce redemptis.**

¶ Cōstrue. Superni ciues. i. celestes angeli celebrant te laudibus. o deus sim-
plex. i. coreno partibus et trine. i. in p. s. pariter & nos supplices. i. humiles pre-
camur veniam. i. indulgentiam. parce redemptis. i. dēmitte nobis redemptis. pec-
cata nostra. q. redēmitis nos sanguine tuo propio. Amen. i. sine fine.

**Aurea luce & decore roseo: lux lucis om-
ne pfudisti seculi: decorans celos indyto
martyrio: hac sacra die que dat reis veniam.**

¶ Construe. O lux lucis id est fili patris pater dicitur. omne seculum id est reple-
tum cura luce id est pacificatione apostolorum aurea lumina dicta sunt propter
splendorem diuine bonitatis et bone vite: quia nos illuminant. peccate roseo id est
rubro martyrio. in deo et in celo id est celestes creaturas in christo martyrio id est
nobili passione. in hac sacra die id est solennitate: que dies dat veniam. id est indulgen-
tiam reus id est peccatoribus.

**Janitor celi: doctor orbis: pariter iudices seculi ve-
ra mundi lumina: per cruce alter: alter ense trium-
phans vite senatum laureati possident.**

¶ Construe. Janitor celi. i. petrus hostianus doctor orbis. i. predicator mundi. i.
paulus pariter. i. simul sunt iudices seculi: et sunt vera lumina mundi. alter. i. pe-
trus triumphans. i. vincens per crucem. alter. i. alius. s. paulus triumphans ense. lau-
reati. i. coronati possident senatum. i. principatum huius vite.

**Jam bone pastor petre clemens accipe vota pre-
cantu et peccati vicula resolve tibi potestate tra-
dita qua cunctis celu verbo claudis et aperis.**

¶ Construe. O bone pastor. (Autos facit apostropham ad petrum dicens) O bo-
ne pastor petre clemens accipe vota precantis. i. precos. et resolve vincula pecca-
ti potestate tradita tibi. s. a xpo: qua. i. potestate claudis et aperis celum. i. paradys-
um cunctis christiculis verbo. i. sermone.

**Doctor egregie paula mores instrue: et mete po-
li nos transferre satage: donec perfectum largiat
plenius: euacuato qd ex parte gerimus.**

¶ Construe. O paula doctor egregie. i. nobilis instrue. i. pponere nostros mores: et sa-
tage. i. labores transferre nos mete poli. i. in celestibus donec. i. quousque perfectum. sex
ob utraq anima et corpore largiatur. i. tribuatur nobis in futuro plenius. i. perfe-
ctius euacuato. i. penitus dimissa mortalitate. quam gerimus ex parte id est in hoc
mortali corpore: quasi in alia parte hominis versa fuerit. in futuro glorietur hō
plenius et plenius data sibi immortalitate vtriusque partis. s. ale et corporis.

**O olive bine pietatis vnice fide deuotos spe ro-
bustos charitatis gemine post mortē carnis im-
petrate viuere.**

¶ Construe. O olive bine pietatis. i. duo olive pietatis. i. vnice. i. indimise fidei. id
est vniuū amoris impetrate. i. postulate a deo nos viuere deuotos et robustos. i. fir-
mos spe maxime repletos fonte gemine charitatis. s. dilectionis dei et primi impe-
trare inquit dico post mortē carnis. i. separationem aie et corporis.

**Sit trinitati sempiterna gloria: honoz potestas
atq iubilatio: in vnitae cui manet imperium et
tunc et modo per eterna secula.**

¶ Construe. Sempiterna gloria. i. eterna glia sit trinitati in tribus gloriis: et honoz
sit eis atq iubilatio. i. laudatio sit ei trinitati in vnitae. s. in vno deo illa trinitas q

et vna deus manet cui iperis .i. epistis pceptio xpistice .i. ab exordio mudi .i. mo in
pictum p curia scilicet .i. p oia sps. Amen. .i. sine defectu.

O m̃ glonifica luce chorufcas ſtirpis dauidice
regia proles ſublimis reſidens virgo ma-
ria: ſupra celigenas etheris omnes.

[illegible]

**Tu cum virgineo mater honore angelorū dñi pe
ctoris aulam sacris visceribus casta parasti: na
tus hinc deus est corpore christus.**

¶ Cōstrue. O maria nupple existens mater cum virgineo honore. i. gmanēs virgo
casta parasti eulam petro et i. petrus tuū dñō angelor. ex deo hinc. i. ex illis visce
ribus sacris natus est xps deus. i. bignatus est nasci corpore. i. dñi ad corpus. qz
humanitatem sumpsit a te virgo maria.

**Quem cunctus venerans orbis adorat: cui nunc
rite genu flectitur omne a quo te petimus subue
niente abiectis tenebris gaudia lucis.**

¶ **Cōfiteor.** Quē venerimus cūctis orbis adorat. i. quem omēs hoīes venerant. cui
id est ad cuius honorem omne genu flectitur id est omnes homines flectunt ge-
nua. a quo scilicet deus ille nos petimus gaudia lucis. & eterne. & subuenire. i. auxili-
ante. obiectis tenebris. i. peccatis remitte a nobis.

**Hoc largire pater luminis omnis natum per p
prium flamine sacro qui tecum nitida vivit in
ethera regnans ac moderans secula cuncta. Amē.**

¶ **Quidam** fecit domos pios ad bonum maritum regine syrie facti fecit ad bonum partem ut ipse digne nobis dare et pmissis sit tunc. ¶ **Construe.** Opus est lumen ois .i. origo et factor totius claritatis largire .i. dona nobis hoc. ¶ **Quidam** in hoc .i. largire inquit hoc .i. periti nati .i. amore filii mi .i. scilicet flamine .i. amore substantia .i. sup. Alii tunc vi-
sunt in nuda .i. nuda eber .i. in ois regnans .i. gubernans ac moderans id est imperio seculi cuncta .i. ois gentes in hoc solo episcopo.

Qui christe splendor patris: vita virtus cor-
dium in conspectu angelorum voce votis
psallimus alternantes concrepando melos da-
mus vocibus.

Construe. O xpe qui es splendor patris. qui es vita et virtus cordium et anima-
rum supple nos psallimus. I. canimus votis et voce: et nos alternantes damus me-
los. I. dulces cantus. et hoc dico concrepando. I. resonando vocibus.

Collaudemus venerantes omnes celi milites et
precipue primates celestis exercitus michaellem
in virtute conterentem zabulon.

Construe. Nos venerantes. I. honorantes collaudemus omnes milites celi. I. pri-
matus. I. p. alios primatem. I. ducem celestis exercitus. I. michaellem conterentem. id est
destruentem vel superantem zabulon. I. diabolum in virtute. I. potestate.

Quo custode procul pelle rex christe piissime: om-
ne nephas inimici mundo corde et corpore para-
dyso redde tuo nos sola clementia.

Construe. Quo. I. michaelle custode. I. custodiste. xpe piissime. r. pelle. I. ablu-
vel abice id est remoue a nobis omne nephas inimici id est omne peccatum dia-
boli. et redde nos sola clementia id est pietate vel misericordia tuo paradyso. et
hoc mundo corde et corpore.

Gloria patri melodis personemus vocimus glo-
riam xpo canamus: gloriam paradyto: qui deus
trinus et vnus extat ante secula.

Construe. O nos personemus gloriam. I. laudem patri: in blanda vocibus melo-
dis id est dulcedinis vel dulcibus. et canamus. I. cantemus gloriam xpo. I. filio. et ca-
namus paradyto. I. sp. sancto. I. pater et filius et sp. sanctus extat. I. est vnus deus
in essentialiter trinus in personis.

Christe sanctorum decus angelorum rector
humani generis et auctor: nobis eternum
tribue benignus scandere celum.

Construe. O xpe decus angelorum sanctorum. id est differentia malorum: et auctor tu benignus
tribue nobis scandere. I. ascendere celum. I. regnum eternum.

Angelum pacis michaelē ad istas celitus mittas
rogitamus aulam: nobis vt crebro veniente cre-
scent prospera cuncta.

Construe. Rogamus mittas celitus. I. de celo dirigas ad istam aulam. I. nos et
celum michaelē angelum pacis: qui nos placat deo. quotiens magis iudicat

nobis a deo michael mittitur ad nos. qñ vero maiora tunc gabriel mittitur. vt marie et zacharie. qñ ad medelam: tunc Raphael mittit. vt thobie. (Raphael interprete natur medicina) ad hoc ergo mittatur. vt cuncta prospera crescant veniente angelo michaelis dei crebro. i. frequenter.

**Angelus fortis gabriel vt hostem pellat antiquū
volitet ab alto: sepius templū veniēs in istud: no
stri misertus.**

¶ Construe. Gabriel interpretatur fortis angelus. i. fortitudo dei. p. quē intelligit q. fortis fuit et potens ad resistendū fortitudini diaboli p. virtutem sancte crucis. et gabriel fortis angelus volitet. i. volet ab alto celi vt pellat antiquū hostem. i. diabolum. gabriel dico veniens sepius in istud templū. i. ecclesiam misertus nostri. ¶ Utiose corripitur secunda in nostri. Unde legunt alij nos miseratus.

**Angelum nobis medicū salutis mitte de celo ra
phael vt omnes sanet egrotos pariterq; nostros
dirigat actus.**

¶ Construe. O chiste mitte nobis angelum raphaelem medicum salutis nostre. Raphael interpretatur medicina dei: et signat christum iesum qui tulit nobis de celis medicinam. i. potauit scz spūs sanctum. cuius gratia mundari sumus ab omni peccato. et liberati ab hoste antiquo vt sanet et curet nos oēs egrotos in mente. et dirigat actus nros. i. nostras operationes pronas ad bonam operationem angelorum vel inuocationem.

**Hinc dei nostri genitrix maria totus et nobis cho
rus angelorum semper assistat simul et beata cō
cio tota.**

¶ Hic facit inuocationem Marie: et etiam angelorū dicto. ¶ Construe. Hinc. i. ex hac causa maria genitrix dei nostri. et totus chorus angelorū assistat semp. i. omni tempore nobis oibus. et tota concio beata. i. exercitus angelorum assistat nobis omnibus: vt isti intercedant pro nobis.

**Prestet hoc nobis deitas btā patris ac natī parī
terq; scī spūs: cuius reboat in oī glōria mūdo.**

¶ Construe. Beata. s. deitas patris ac natī. i. filij. pariter spūs sancti prestet. i. tribuat nobis. s. supradicta. cui⁹ glōria reboat. i. glōnet in omni mundo. Amen.

**Iesu saluator seculi: redemptis ope subueni
et pia dei genitrix salutem posce miseris.**

¶ Construe. O ipe cōserua nos famulos: et bene debes: qz redemisti nos et hoc ē o iesu saluator seculi subueni. i. succurre redēptis ope. i. tuo auxilio. o pia dei genitrix posce. i. imploia salutem aliarum nobis miseris.

**Letus omnes angelici patriarcharū cunet: et pro
phetarū merita: nobis precentur veniam.**

¶ Construe. O oēs angelici cūq; i. oēs societates seu exercitus cūci. i. chori patriarcharū et merita prophetarū. precentur. i. postulent vel impetrent nobis veniam.

Secundū ysum Sarsi.

Id est indulgentiam peccatorum.

Baptista xpi preuius: et clauiger ethereus cū ceteris apostolis: nos soluant nexu criminis.

¶ Construe. Baptista Johannes preuius. i. precursor christi: et clauiger. s. Petrus ethereus id est celestis cum ceteris apostolis soluant nos a nexu criminis id est a vinculis peccatorum.

Chorus sacratus martyrum sacerdotū confessio et virginalis castitas nos a peccatis abluant.

¶ Construe. Sacrus chorus. i. sacer census martyrum: et confessio sacerdotum. i. sanctorum: et castitas virginalis id est virginū abluant nos a peccatis.

Electorum suffragia: oēsque ciues celici annuāt votis supplicū: et vite poscant premium.

¶ Construe. Suffragia. i. patrocinia electorum: et omnes celici. i. celestes ciues. i. angeli annuunt. i. faueant votis: i. precibus supplicum. i. humilium et poscant id est impetrent premium vite scilicet eterne.

Laus honor virtus gloria deo patri et filio sancto simul paradyto in sempiterna secula. Amen.

¶ Construe. Laus. i. virtus/honor et gloria sint deo patri et filio simul paradyto in sempiterna secula. Amen.

Quærite redemptor omnium conserva tuos famulos beate semp virginis placatus sanctis precibus.

¶ Hic auctor facit inuocationem ad omnes ordines angelorum: et deprecatur eos ut ipsi assint nobis: et a nobis omnia vitia repellat: et nos purificatos corde et corpore et opere ad celestia regna pducant. **¶ Construe.** O christe redemptor omnium. s. fidelium conserva tuos famulos qui tibi famulantur. tu dico placatus sanctis precibus. beate marie virginis.

Beata quoque agmina celestium spirituum: presentia preterita futura mala pellite.

¶ Construe. O beata agmina celestium spirituum. s. angelorum: pellite. i. expellite mala presentia/preterita/futura/semper vitia a nobis.

Vates eterni iudicis apostolique domini: simpliciter exposcimus saluari vestris precibus.

¶ Construe. Vates id est o vos prophete eterni iudicis id est christi. o apostoli domini exposcimus id est rogamus suppliciter nos saluari vestris precibus scilicet apud christum.

Martyres dei incliti confessoresque lucidi: vestris orationibus nos ferte in celestibus.

¶ Construe. O martyres dei incliti. i. nobiles et electi et confessores lucidi. i. casti ferte vos in celestibus. s. regni vestris orationibus.

Chorus sanctarum virginum: monachorumq; omniū: simul cū sanctis oībus: cōsortes xpī facite.

¶ Construe. Chorus sanctarū virginū: et omniū monachorū: facite nos christi cōsortes .i. participes celestis regni cum omnibus sanctis.

Gentem auferte p̄fidam credentiū de finibus: vt xpō laudes debitas p̄soluamus alacriter.

¶ Construe. Auferte .i. remouete gentem p̄fidam .i. infidelem de finib⁹ credentiū. et ad qd: vt p̄soluamus alacriter .i. iocunde xpō laudes debitas.

Gloria patri ingenito: eiusq; vnigenito: vna cum sancto spiritu: in sempiterna secula. Amen.

¶ Construe. Gloria .i. laus sit ingenito patri. eiusq; vnigenito .i. filio Iesu xpō dño nostro vna .i. pariter cū sancto spū in sempiterna secula. Amen.

Annue christe seculorum domine nobis per huius tibi cara meritavt que coram te grauit̄ deliquimus: huius soluantur glorioſis precibus.

¶ Construe. O christe domine seculorum scilz temporum annue .i. concede nobis seruis tuis per merita huius supple apostoli. merita dico cara tibi christe. et o christe: supple nostra peccata soluantur .i. remittantur precibus glorioſis huius. scilz: et apostoli: que supple peccata nos deliquimus id cōmisiſimus grauit̄ id est criminaliter coram te .i. ante te.

Salua redēptor plasma tuū nobile signatum sancto vultus tui lumine. nec lacerari sinas fraude demonū: ppter qd̄ mortis exoluisti precium.

¶ Construe. (O redēptor q̄ redemisti mundū sanguine tuo) Salua nos .i. tuū nobile plasma .i. tuū nobile creaturam. plasma dico signatum sancto lumine vultus tui supple redemptor: nec sinas .i. p̄mitas supple nos lacerari .i. destrui fraude .i. dolo demonū .i. diabolorū. ppter qd̄ supple plasma tuū. tu exoluisti .i. reposuisti precium mortis: quando passus fuisti in cruce propter nos.

Dole captiuos esse tuos famulos: absolue reos compeditos: erige et quos cruore redemisti proprio: rex bone tecum fac gaudere.

¶ Construe. (Supple o christe) dole id est condole nos tuos famulos esse captiuos id est per penam captiuatos in diaboli laqueo. (et supple o christe absolue id est libera reos id est culpabiles per peccata: et erige .i. extra peccatum rege compeditos .i. laqueatos laqueo diaboli. et supple o bone rex .i. pie fac nos gaudere id est gaudium habere vel letari: tecum id est cum te. nos dico quos redemisti id est saluasti proprio sanguine id est per effusionem tui proprii sanguinis in cruce tempore tue passionis.

Sit tibi benedicte domine: gloria virtus honor et

Secundum vsum Sarum.

**imperium: vna cum patre sanctoq; paraclyto: cū
regnas deus ante secula. Amen.**

¶ Construe. O iesu tu dico benedicte domine: gloria. i. laus sit tibi deus. sit tibi honor. sit tibi imperium. sit tibi vna. i. pariter. cū patre. i. in diuinis. q; p. et sancto paraclyto. i. sancto spiritu. cum quibus scz patre et sancto spiritu supple tu deus regnas. i. gubernas ante secula. i. sine initio. Amen. i. fiat vt petimus.

**Exultet celum laudibus: resultet terra gau
diis apostolorū gloria sacra canūt solēnia.**

¶ In hoc hymno facit auctor inuocationem ad apostolos vt ipsi pro nobis exultent: et suis precibus a nobis vitia repellant: vt ipsi cum venient ad iudicium nō pro reatu puniant. sed compotes eternis gaudijs faciant. **¶ Nota q; dies iudicii non dicitur ideo q; sit dies: sed apparebunt nobis omnia sicut in die.**

¶ Construe. Celum id est celestis curia exultet id est gaudeat laudibus: terra id est terreni scilicet homines resultet gaudijs: canunt id est laudant sacra solēnia apostolorum cum gloria.

Vos seculi iusti iudices et vera mundi lumina: votis precamur cordiū: audite preces supplicum.

¶ Construe. Vos apostoli iusti iudices seculi (p seculi) et vera lumina mudi. q; totus mundus illuminatur eorū predicatione: precamur vos votis. i. precibus cordium id est cordis audite preces supplicū. i. humilium.

**Qui celum verbo clauditis: serasq; eius soluitis:
nos a pctis omnibus: soluite iussu quesumus.**

¶ Construe. Qui clauditis. i. peccatoribus celi verbo: et soluitis seras vectes eius id est celi (supple stris) nos quesumus. i. precamur vos soluite. i. absoluite nos a peccatis omnibus iussu. i. precepto christi.

**Quorū pcepto subditur: salus et languor omnium:
sanate egros moribus: nos reddentes virtutib;.**

¶ Construe. Quorum. i. apostolorum pcepto salus. i. sanitas: et languor. i. infirmitas omnium. i. hominū subdit: sanate egros. i. peccatores moribus. i. prauis cogitationibus reddentes nos virtutibus.

**Vt cum iudex aduenerit: xps in fine scli: nos sem
piternis gaudijs faciat esse compotes.**

¶ Construe. (Et rogamus vos) Ut cum xpus iudex aduenerit in fine seculi: faciat nos esse compotes sempiternis gaudijs.

**Martyr dei qui vnicū patris sequendo fili
um: victis triūphans hostibus: victor fru
ens celestibus.**

¶ Materia huius hymni est vt relictis delectationibus et vanitatibus huius seculi bona opera exercendo deum consequamur. **¶ Construe.** O martyr dei q; fuisti victor triūphans hostibus victis superatis sequēdo vnicū filiū patris christi et eo modo fruens celestibus. i. donis.

**Tui precatus munere: reatu nostru dilue: arcēs
mali contagium: vite remouens tedium.**

¶ Construe. Et qz talibus bonis fruere dilue. i. extingue reatum. i. peccati nrm
munere. i. beneficio tui precatus. tu arcens cōtagiū mali. i. diaboli remouens tedi
um vite. i. famem / sitim / nuditatem / frigus. i. nobis dādo spalia dissimiliter.

**Soluta sunt iam vincula tui sacrati corporis: nos
solue vinculis seculi amore dei filii.**

¶ Construe. Et sicut vincula tui sacrati corporis iam soluta ex nexibus hui⁹ scil
et es cū xpo. solue nos a vinculis. i. a peccatis tuis pēibus. et hoc amore dei.

Præsta pater piissime &c.

Deus tuorum militum fors et corona præ
mium: laudes canentes martyris absol
ue nexu criminis.

¶ Construe. O deus tu fors et corona tuorum militum scilicet hereditas. et tu præ
mium: quia tu scdm meritū tribuis absolue nexu criminis. i. a laqueo peccatorum
nos dico canentes laudes tuas.

**Hic nempe mundi gaudia: et blandimenta. noxia
caduca rite deputans peruenit ad celestia.**

¶ Construe. hic martyr deputans. i. pensans rite. i. recte gaudia mundi et blandi
menta esse noxia et caduca puenit nēpe. i. certe ad celestia regna.

**Penas cucurrit fortiter et sustulit viriliter p te ef
fundens sanguinem eterna dona possidet.**

¶ Construe. Et ipse cucurrit fortiter. i. forti alo delectationes huius mudi transiit
et sustulit penas viriliter effundens sanguinē suū. et ideo possidet eterna dona.

**Ob hoc precatu supplices te poscimus piissime:
in hoc triūpho martyris: dimitte noxā seruulis.**

¶ Construe. Ob hoc id est propter hoc o piissime pater nos supplices poscimus
id est precamur te precatu in hoc triūpho id est victoria martyris. dimitte no
xam seruulis.

Laus &c. vt patet.

Sanctorū meritis inclita gaudia: pangam⁹
socii gesta qz fortia: nā gliscit animus pme
re cantibus victorū genus optimum.

**¶ In hoc hymno laudat autor dei in cōmemoratiōe sanctorū martyrum: qz mun
dum cū pompis suis dimiserunt. vnde in terris laudantur / et in celis honoran
tur. Intendit itaqz rogare dei vt nos famulos iūgat pfortio sanctorū martyrum.**

¶ Construe. O socii pangamus. i. canemus inclita gaudia. i. preclara merita san
ctorū et fortia gesta eorū. nā animus meus gliscit. i. cupit vel gaudet pmere. i. lauda
re cum canticis optimū genus victorum. i. martyrum.

Ibi sunt quos retinens mundus inhorruit ipm
nam sterili flore per aridum spreuerunt penitus:
teq3 secuti sunt rex chaste bone celitus.

¶ Construe. Ibi sunt martyres quos mundus retinens inhorruit. i. odio habuit. nā
ipm martyres spreuerunt penitus ipm. i. mūdū per aridum. i. valde licitum sterili
flore. i. fructuoso: et secuti sunt celitus. i. diuinitus. te o xpe bone.

Ibi pro te furias atq3 ferocia calcarūt hominū se
uaq3 verbera: cessit his lacerans fortiter vngula
nec carpsit penetralia.

¶ Construe. Ibi martyres calcarunt. i. sustinuerunt p te furias. i. insanias infidelit.
atq3 verbera ferocia. i. crudelia: et seue. i. iniuste illata. vngula. i. Ad dū genus tot
menti cessit. i. locū dedit his martyribus lacerans. i. puniens p quibus tormenta.
nec p nō carpsit penetralia martyri vel aploz. i. nō fuerūt tracta vel diuisa eorum
precordia. i. intima cordis: et hoc virtute dei.

Ceduntur gladiis more bidentium nō murmur
resonat nec querimonia: sed corde tacito mēs be
ne conscia conseruat patientiam.

¶ Construe. Ipsi ceduntur. i. iugulant gladiis crudelibus more bidentium. i. cō-
suetudine vniu: murmur eoz non resonat. nec querimonia. i. lamentatio audif: s3
mens bene conscia. i. boni meriti cōseruat patientiam tacito corde: q3 fortes pacie
tes et firmi erant pro fide christi in bello.

Que vox que poterit lingua retexere: que tu mar
tyribus munera preparas: rubri nam fluido san
guine laureis ditantur bene fulgidis.

¶ Et q3 hec oia pro christi nomine patiebantur igitur. ¶ Construe. Que vox que
lingua poterit retexere. i. dicere vel explicare munera. i. dona: que tu martyribus
preparas. nam rubri. i. ipsi. i. rubri fluido. i. fluente sanguine ditant. i. coronantur.
laureis. i. coronis bene fulgidis.

Te summa deitas supplices poscimus: vt culpas
abluas noxia subtrahas des paces famulis: nos
quoq3 gloziam per cuncta tibi secula.

¶ Construe. O summa deitas nos supplices. i. humiles poscimus. i. regamus te.
vt abluas. i. deleas culpas nostras. i. peccā nra. et subtrahas noxia a nobis. et des
pacem famulis tuis. quoq3 p nos ocs demus gloziam tibi. i. ad honorem tui per
cuncta secula. Amen.

Hymnus plurimorum martyrum.

BEx gloriose martyrum corona pfitentium
qui respuentes terrena pducis ad celestia.

¶ Materia hymni est invocare regem martyrum vt dirigat ad nos aures sue cle-

mentis si quid deliquimus: ut propter merita sanctorum in quorum commemorationem presens hymnus canatur: nobis ignoscere dignetur. ¶ Construe. O gloriose rex martyrum corona consuetum. i. confessorum hominum qui perducis respicientes terrana ad celestia gaudia.

Aurē benignā p̄tinus appone nostris vocib⁹ trophaea sacra pangimus: ignosce qđ deliquimus.

¶ Construe. Tu appone aurem benignam p̄tinus. i. statim nostris vocibus. et ignosce qđ deliquimus qui pangimus sacra trophaea. i. victoriam martyrum.

Tu vincis in martyribus parcendo confessorib⁹ tu vince nostra crimina donando indulgentiam.

¶ Construe. Tu vincis sententiam tyrannorum in martyribus. parcendo confessoribus quia non vis ut per martyrium finiat vitam suam. tu vince. i. destrue nostra crimina: donando nobis indulgentiam: quia tu non vis mortem peccatoris.

Iste confessor domini sacratus festa plebs cuius celebrat per orbem: hodie letus meruit secreta scandere celi.

¶ Materia huius hymni est quod totis viribus deus super omnia laudare debemus. Intendit etiam autor in hoc hymno tractare de ascensione illius confessoris. in cuius memoria presens hymnus totis laudibus celebratur. ¶ Construe. Iste confessor domini sacratus a domino. letus. i. exultans meruit hodie. i. hoc die scandere secreta celi. i. ad celos. festa cuius. i. sancti plebs deuota celebrat per totum orbem. ¶ Sunt qui canant sacra: sed melius secreta.

Qui pius prudens humilis pudicus: sobrius castus fuit et quietus vita dum presens vegetauit eius corporis artus.

¶ Construe. Qui. i. confessor fuit casto corpore: pius id est sanctus prudens. i. sapiens: humilis. i. pudicus in verbis. sobrius in moribus: et quietus id est tranquillus. dum propter quod presens vita scilicet in hoc mundo vegetauit. i. nutritus artus id est membra corporis eius.

Ad sacrum cuius tumulum frequenter membra languentum modo sanitati quolibet morbo fuerint grauata restituntur.

¶ Construe. Ad cuius. i. confessoris sacrum templum. i. sepulchrum membra languentum. i. egrotatum restituntur modo. i. in presenti sanitati frequenter quolibet morbo. i. quocumque infirmitate illa membra fuerint grauata.

Unde nunc noster chorus in honore ipsius hymnum canit hunc libenter: ut piis eius meritis iuuemur: omne per eum.

¶ Construe. Unde nunc noster chorus fratrum nostrorum canit hunc hymnum in honore illius confessoris libenter. i. volenter ut iuuemur per eius meritis et patrocinio: et orationibus eius per omne eius. i. per cuncta secula. Amen.

**Sitq; laus illi decus atq; virtus qui supra celi re-
fidens cacumen totius mundi machinam guber-
nat trinus et vnus.**

¶ Construe. Laus .i. gloria decus .i. honor atq; virtus sit illi deo: qui residens est
sup cacumē .i. supra ceptū celi trinus in personis: et vnus in deitate substantie: q;
gubernat machinam .i. fabricam totius mundi. **¶ Immo q; machina prima
producit quidam fabricam legunt.**

**Iesu redemptor omnium: perpes corona pre-
sulum: in hac die clementius: nostris faue-
to vocibus.**

¶ Construe. O Iesu redemptor .i. liberator oim. .i. hominū: tu es perpes corona .i.
ppena gloria: presulu .i. pessorū. tu faueto .i. fauore prebeto nostris vocibus .i. cō-
sibus clemētis .i. clemētis in hac die .i. in festiuitate huius cōfessoris.

**Tui sacri qua nominis confessor almus claruit:
cuius celebrat annua deuota plebs solēnia.**

¶ Construe. Qua .i. in qua die almus pessor tui sacri nōs claruit .i. in claritatem
dei ascendit. annua solēnia .i. festa cuius .i. pessoris: deuota plebs .i. populus chri-
stianus cum magna deuotione celebrat .i. celebrando colit.

**Qui rite mundi gaudia huius caduca respuens:
cum angelis celestibus letis potitur premiis.**

¶ Construe. Qui .i. confessor respuens/refutans/rite .i. debite caduca .i. transito-
ria gaudia huius mundi potitur .i. vitur vel fruitor lenis premiis cum magna le-
ticia .i. cum celestibus angelis.

**Huius benigne annue nobis sequi vestigia: huius
precatu seruuilis: dimitte noxam criminis.**

¶ Construe. O diuine annue .i. concede benigne .i. clementer nobis .i. hūc hymnū
canentibus sequi .i. q; sequimur vestigia .i. exempla bonorum operū huius pcesso-
ris. et dimitte .i. indulge nobis seruuilis .i. tibi seruientibus noxam .i. culpam crimi-
nis .i. peccati precamur .i. rogatu huius scy confessoris.

**Urginis ples opiferq; matris: virgo quē
gessit peperitq; virgo: virginis festum ca-
nimus tropheum accipe votum.**

¶ Construe. O uirgo huius hymni est canere deo laudes et sequi vestigia eius .i. et cōmēno-
ratio sanctarū virginū. **¶ Construe.** O uirgo .i. mērie. q; p et opifer .i. creator quē
figit te virgo .i. mērie gessit .i. portauit virgo .i. mērie peperit id est parturit te: nos
canimus festum virginis tropheum id est victoriam: ideo accipe id est suscipe vo-
tum id est preces nostras.

**Hec tua virgo duplici btā sorte dū gessit fragiles
domare corporis sexū domuit cruētū corpe cetū**

¶ Construe. Hec tua virgo est bēata duplici sorte. scilz castitate et martyrio dum

gestit: laboravit: domare. castigare. fragile scilicet. i. naturam corporis. et illa domuit. i. deuicit. cruentis. i. crudeliter celsi. i. dyaboli. corpore (ut Agatha.) ¶ Cetus ti. in pira rali cetepiscis sane magnus de quo Virgil. imantia cete. Alij freni legunt. Alij celsi id est conuentu malignorum.

**Unde nec mortem nec amica mortis seu pena-
rum genera pauescens sanguine fuso meruit se-
creta scandere celi.**

¶ Construe. Unde nec fuit pauescens. i. timens mortem. nec seu genera penarum. nec fuit amica mortis. i. dyaboli vel peccati. adeo sanguine fuso. i. consummato martyrio ipsa meruit scandere secreta celi id est ad celos.

**Huius obtentu deus alme nostris parce iam cul-
pis vitia remittens quo tibi puro resonemus al-
mū pectoris hymnum.**

¶ Construe. O alme deus parce iam culpis. i. peccatis. obtentu. i. prece. huius. s. vir-
ginis. et tu remittens vitia. quo pro ut. nos puri resonemus tibi almū hymnū. i. can-
ticū sanctū cantemus ad laudem tuā. ¶ Quidā legunt vitia: legendo enī vicia esset
pichius. i. pes ex duobus breuibz quē tñ in hymnis alijs legi.

Gloria tibi dñe qui natus etc.

I**esu corona virginū quem mater illa conce-
pit que sola virgo parturit hec vota clemēs
accipe.**

¶ In hoc hymno laudat autor deū in cōmemoratione scilicet virginū etc. ¶ Construe.
O iesu corona virginū. quē. i. te. illa mater cōcepit. s. maria. q̄ sola mater inter alias
virgo parturit. tu clemens accipe. i. suscipe hec vota nostra. i. has preces.

**Qui pascis inter lilia septus choreis virginū spō-
sas decorans gloria sponsisq; reddens premia.**

¶ Construe. Tu q̄ pascis. i. delectaris. inter lilia. i. bona opa. septus. i. circūdat. cho-
reis. i. ordinibus virginū es decorans sponsas gloria. et reddens sponsis premia.

**Quocūq; pergis virgines sequūtur atq; laudi-
bus post te canentes cursitant hymnosq; dulces
personant.**

¶ Construe. Quocūq; pergis. i. ad quēcūq; locū pergis: ille virgines sequitur te atq; es
nentes cursitant. i. currunt post te laudibus. et personant dulces hymnos.

**Te deprecamur largius nostris adauge sensibus
nescire proflus omnia corruptionis vulnera.**

¶ Construe. Ergo nos deprecamur te adauge largius. i. amplius nostris sensibz. et de
proflus. i. oīno. nobis oībz nescire vulnera corruptionis.

Presta pater etc.

Secundum vsum Sarum.

O Gloria laus et honor tibi sit rex xpe redemptor
Cui puerile decus proposit osanna pium.

¶ Hic hymnus ad processionem canitur ipso die palmarum in quo tractatur laus
iesu christi que longius repetitur. Primo a pueris hac die Osanna canentibus. De
inde a meritis personalibus iesu. Tertio a diuersis creaturis descendendo tan-
dem ad hebreos sive iudeos qui hoc die specialem domino honorem exhibuerunt
et nos similiter facere conamur vt placeamus domino sicut et iudei in illo placue-
runt eidem. ¶ Construe. O rex christe iesu redemptor noster gloria laus et honor
sit tibi (resumendo verbum sit ad quodlibet nominatiuū) Cui. s. christo puerile decus
id est puerorum reuerentia tibi occurrentium in introitu tuo in iherusalem. prom-
psit id est decantant seu promulgant et dixit pium osanna id est plenum pietatis
vel obsecro vel saluifica vel sanctifica. s. mundum. quod pueri a domino optarunt
nobis fieri.

Israel es tu rex dauidis et inclita proles

Domine qui in domini rex benedicte venis.

¶ Laudatur hic xps a meritis propositis. ¶ Construe. O benedicte rex Iesu xpe tu
es rex israel. s. populi israelitici. et inclita proles. i. clara et nobilis. dauidis. s. regis
vt patet tibi. Liber generationis (dauidis media producta ita enā habet mensura
versus) et hoc bene. Licet propria nomina etiā in medijs syllabis ponantur ad pla-
citi. qui venis. s. hodierna die in ciuitatem iherusalem passurus pro nobis miseris
peccatoribus. in nomine dñi. i. in virtute dei patris etc. ¶ Vel sic potest exponi. Rex
israel id est rex populi celestis videntis deum. dauidis. s. dei patris. venis id est
descendens scilicet de sinu dei patris in hunc mundum missus ab eodem patre ad
redimendum nos.

Cetus in excelsis te laudat celicus omnis

Et mortalis homo cuncta creata simul.

¶ Hic refert autor quomodo dñs noster iesus xps laudatur ab omnibus creaturis
vt per hoc nos inducat ad laudandum eundem dominū. ¶ Construe. Omnis ce-
licus cetero. i. celestis turba laudat te. s. xpm. in excelsis. i. in celis. Et mortalis hō. i.
corruptibilis siue potens mori. et cuncta creata. i. oēs relique creature. simul. i. pariter
laudant te. Et etiā hoc die cuius rei memoria pro nunc in ecclesia celebratur.

Plebs hebreæ tibi cum palmis obuia venit

Cum prece voto hymnis assumus esse tibi.

¶ Construe. Plebs hebreæ. i. iudaicus populus. venit obuia. i. occurrens tibi. s. ve-
nienti in ciuitatem iherusalem. cū palmis et ramis arborū ad honorem iustitians in viā
ecce nos sūt assumus. i. p̄sentes sum⁹ tibi cū prece. i. orōne. voto. i. desiderio et hym-
nis. i. canticis. q. d. nos similiter hodie te xpm redemptorem nostrū assum in nobis
est laudare volumus. ¶ Quia versus heptametri et pentametri sunt nō dicitur ob-
uiam sed obuia. et venit est p̄senti nō p̄senti xps vt metru docet.

Ibi tibi passuro soluebant munera laudis.

Ros tibi regnanti pangimus ecce melos.

¶ Construe. bi supple hebrei sive iudei. soluebant. i. reddebant et exhibebant tibi
passuro qui pass adhuc debebas. munera. i. debita laudis. s. reuerentie et honoris.
pari forma. ecce nos pangimus. i. decantamus tibi regnanti modo iam in celis. me-
los. i. dulce canticum laudis.

Si placuere tibi placeat deuotio nostra

Rex pie rex clemens cui bona cuncta placent.

Construe. O pie rex. i. benigne. et o clemens rex. i. mitis. cui cuncta bona placent id est queque officia laudis bona mente exhibita accepta sunt. nostra deuotio id est supplex oratio. placeat. i. grata sit tibi. eo modo quo hi. i. hebrei placuere tibi per suum obsequium reuerentie. **E**st adhuc plures versus: sed illi non cantantur in ecclesia ideo hic pretermittitur.

Inuentor rutili dux bone luminis qui certis vicibus tempora diuidis merso sole chaos ingruit horridum lumen redde tuis christe fidelibus.

Materia hymni est ignis. Deus tuus ignis consumens est. Et omnes transferrentes se secundum aliquam similitudinem transferunt se. ignis autem proprietas deo competere potest. quare deus convenienter assimilatur igni etc. Et sic in vigilia pasche ecclesia ignem excitat de silice vel petra significans christum esse lumen in petra repositum sequenti die excitari: rogans nos conservari in agnitione veri luminis qui christus est. **C**onstrue. O bone dux christe. i. existens inuentor rutili luminis. i. fulgentis lucis. per creationem solis et lune et totius firmamenti. qui diuidis. i. distinguis siue ordinas. tempora. s. dies. annos. et menses. etc. certis vicibus. i. debita et convenienti alternatione vel ordinatione. horridum chaos. i. horribilis confusio. ingruit. i. incidit merso sole. s. te christo occiso et in monumento reposito. qui est verus sol. ergo o christe redde scilicet per resurrectionem tuam. tuis fidelibus id est christianis. lumen. s. gratie vel agnitionem vere fidei.

Quauis innumero sydere regiam: lunariq; polu lampade pinxeris incussu silicis lumina nos tamen monstras saxigeno semine querere.

Construe. O christe quis pinxeris id est ornaueris. regiam id est regalem domum tuam. innumero sydere id est infinitis stellis: quo ad nos saltem. quod pro et pinxeris id est ornaueris. polum id est celum. lunari lampade id est cum lumine ipsius lune lampas continens per contentum. tamen monstras. i. ostendis vel doces nos christianos incussu. i. concussione silicis. querere. i. querendo inuenire. lumina. i. ignes illumino sos. saxigeno semine. i. ex natura lapidis vel saxi: et hoc litteraliter: sed mystice exponitur dupliciter. primo sic. Doces nos querere lumen. i. gratiam ex concussu silicis saxigeno semine. i. de christo qui petra vel saxum dicitur. Alio modo. Doces nos querere lumen. i. contritionem peccatorum ex concussu silicis saxigeno semine id est ex indurato corde in peccatis.

Ne nesciret homo spem sibi luminis in christi solido corpore conditam: qui dicit stabilem se voluit petram nostris igniculis unde genus venit.

Construe. (Et quia virtus peruenit membra per influentiam capitis ideo) Ne homo nesciret. i. cognosceret (quia due negationes faciunt unam affirmationem) spem luminis et vere beatitudinis esse inditam. conditam. sibi. i. ad suam utilitatem in solido. in firmo corpore christi qui christus voluit. i. precepit. se dici. i. vocari. stabilem petram. i. firmum fundamentum. unde id est de qua petra vel christo. genus. i. origo luminis. venit. i. aduenit. nostris igniculis. i. ignibus nostre fidei (que ex petra. s. christo expressa est)

**Pinguis quos olei rore madētibus lichnis ac fa-
cibus pascim⁹ aridis quin ⁊ fila fauis cyrpea flo-
ribus presso melle prius collita pingimus.**

¶ Construe. Quos. s. igniculos. pascimus. i. cōseruamus ⁊ nutrimus. lichnis ma-
dentibus. i. filis humefactis. rore. i. pinguedine. pinguis olei. ac p. et. pascim⁹ igni-
culos. aridis facib⁹. i. siccis lignis. i. appositis. quin. i. insuper. pingim⁹. i. cōponi-
mus. fila cyrpea. i. de cyrpo vel hyss. i. lico facta. collita. i. intincta. floribus. i. floren-
tibus rebus. ⁊ fauis. i. cū cera quā apes de floribus sumpserunt. melle. i. examine
apum. presso. i. extracto. prius. i. antea.

**Uinar flāma viget ceu caua testula succū lintheo-
lo suggerit ebrīo seu pinus piceam fert alimonīā:
seu ceram teretem stuppa calens bibit.**

¶ Construe. (Non tñ nutritur ignis p. cerā a floribus et fauo expressam: sed etiā)
uinar flāma. i. ardens tēda in igne. viget. i. perstat ⁊ in vigore manet. ceu. i. sicut sit
qñ vas suggerit. i. administrat. lintheo. i. paruo lineo pāno. ebrīo. i. humefago. vt
oleo p̄fuso. succū. i. liquorez vel alimentū. seu. i. sup. uinar flāma viget sicut pinus
talīs arbor. profert. i. administrat. picem. illū humorē viscosum. alimonīā. i. in nu-
trimentis. s. ipsi igni. seu. i. vel uinar flāma viget vt stuppa. s. extensa q̄ sit ex super-
fluo canoq. vel lini. calens. i. ardens vel incēsa. bibit. i. attrahit vel assumit. ceram
teretem. i. ceream candelā rotūdā. **¶ Nota** teres etiā. omnis generis est rotun-
dum sicut hasta vel candelā. sed rotūdus da. dum. dē sphericū velut pomū. Unde
hastam dic teretem: pomū dic esse rotundū. **¶ Non** leges picem sed piceam. est est
carmen asclepiadeū ab Asclepiade inuētoie dictū: constans spondeo/ dactylo/ et
cesura. i. syllaba abundante ⁊ duobus dactylis. cōstrues ergo seu pinus fert alimo-
niam piceam. i. picem resināq. Et in sequenti vbi ponitur luce metris exigit lucem

**Res digna deus quā tibi rosīde noctis p̄cipio
grex tuus offerat luce quā tribuis nil p̄ciosius
luce qua reliqua p̄emia cernimus.**

¶ Construe. O deus sup. tu existens res digna luce. i. lumine: quia sicut in sp̄ialib⁹
simplicissimū ens est deus: sic inter corporalia vel materialia subtilissimū est ignis
et lux. quā. s. lucē. tuus grex. i. tuus fidelis electus populus. offerat tibi tanq̄ p. sa-
crificio. p̄cipio. i. in initio noctis. rosīde. i. gratiose ⁊ odorifere noctis. quā. s. lucem
tu deus tribuis. i. donas nobis. ⁊ nil. i. nihil. est p̄ciosius. i. digni⁹ luce. s. vera. tum
q̄ est p̄ima rerū creaturā. tum q̄ mediāte luce videm⁹ reliqua bona creaturā: lux
est ratio vidēdi: ⁊ q̄ dicit qua luce cernimus. i. videm⁹. reliqua. i. cetera alia entia.

**Tu lux vera oculis lux quoq; sensib⁹ intus tu spe-
culū speculum tu foris lumen tu famulans offero
suscipe tinctū pacifici ch̄ismatis vngvine.**

**¶ Quēdāmodū aut lux vel ignis est quoddā mediū vidēdi corporalia: sic deus
est mediū vidēdi sp̄ialia: ⁊ hoc est qd dicit. ¶ Construe.** O deus tu es vera lux oculis
scz sp̄ialibus scz in patria ratione deitatis. quod p. et tu es lux sensib⁹. i. oculis
carnalibus p. tui sanctissimi corporis resurrectione ratione humanitatis. q̄bus ocn-
lis fruēt in patria oēs sancti. ⁊ o deus tu es speculū intus. i. interiorē ⁊ sp̄ialium
oculorū. s. p. gratz infusione. q̄ relucet ⁊ resplendens in in nobis. ⁊ o deus tu es speculū

foris .i. ab extra .f. oculorū corporalīū grata visio. ⁊ hoc per miraculorū ostensionē.
 ⁊ o deus tu suscipe .i. accipe. lumen ex silice excussum. qđ .f. lumen ego famulans .i.
 seruīens. offero tibi .f. sanā pro sacrificio. ⁊ o deus suscipe lumen tinctū .i. humefac-
 tū vel aspersum. ynguine .i. ynguento. pacifici chrisimatis .i. spūssancī. vel eius li-
 quoris ab effectu dicti eo qđ pacem faciat inter deum et nos.

**Splendent ergo tuis munerib⁹ pater flāmis mo-
 bilibus scilicet atria: absentēq; diem lux agit emu-
 la nox quā cū lacero victa fugit peplo.**

¶ Construe. Et sic suscepto sacrificio o pater in diuinis. atria .f. tua .i. tēpla in quib⁹
 modo cōstituiisti. tuis muneribus .i. donis datis .f. docēdo ignē excutere ex silice et
 fouere. atria dico splēdēt .i. lucēt. mobilib⁹ flāmis. epithetō ppetuū (flāma em̄ semp
 mouet. qđ p ⁊ lux .i. splēdor .f. solis. agit .i. causat. absentē diē .f. p radiozū extensionē
 quā .f. lux ē. emula nox .i. cōtraria diē existēs. victa .i. supata .f. a luce. fugit .i. cedit.
 cū lacero peplo .i. obscuro velamine .f. tenebrarū. vel mystice diē p nouo testamēto
 ⁊ noctē p veteri capere qđ pōt. ¶ Dicit muneribus pater: sic em̄ versus stat.

**Per xpm genitū summe pater tuū: in quo inuisi-
 bilis stat tibi gloria: qui noster dñs: qui tuus vni-
 cus spiras de patrio corde paraclytum.**

¶ Construe. (Et ut grata sint ⁊ gratificata laudat dignitatē dicens) o summe pater
 suscipe tinctū lumen ⁊ accensum p xpm genitū tuū .i. ppter filiū tuū. in quo filio in-
 uisibilis gl'ia .i. nō apparēs sed occulta. stat .i. manet. tibi patri. qui .f. est noster dñs
 p emptionē ⁊ nature humane assumptionē. qui .f. xps est tuus vnicus filius .f. in tē-
 pore natus ⁊ ab eterno genitus. ⁊ o summe pater. spiras .i. emittis. de patrio corde
 tuo .f. cū filio. paraclytum .i. consolatore vel spūss sanctum.

**Per quem splendor honor laus sapientia maie-
 stas bonitas et pietas tua regnū cōtinuat triplice
 numine texens perpetuis secula seculis.**

¶ Construe. per quem .f. xpm filiū dei. splendor .f. eternus. ⁊ honor ⁊ laus .f. eter-
 na. cōtinuat .i. dilatat ⁊ prolongat. regnū .f. tuū (qđ est summū bonū visio) ⁊ p quem
 scz xpm. sapientia .i. prudentia tua ⁊ maiestas .i. imperiū tuū vel potestas tua ⁊ bo-
 nitas .f. tua ⁊ c. cōtinuat .i. pseuerāter tenet regnū .f. celozū. ⁊ p quem xpm tu sūme
 pater es texens .i. disponens ⁊ per factū ordinans. secula .i. tēpora vel regna transi-
 toria. perpetuis seculis .i. eternis tēporibus et eternaliter. triplice numine .i. cū tri-
 plici persona vel maiestate diuinitatis. stata enim regunt mundum: et omnia stant
 sub certa lege.

**Salue festa dies toto venerabilis euo.
 Qua deus infernū vicit et astra tenet.**

¶ Istud est dicamen suauissimū in quo auctor dirigit sermonē suū ad diē pasche
 saluans ⁊ recōmendans illā de his qđ in ea acta sunt: deducens quō oīa terre na-
 scentia circa hoc tēpus sanctū cōgratulent̄ dño resurgenti in eodē diē. quō nemo /
 gramina ⁊ c. fauent: vt patebit. ¶ Construe sic. O festa dies .i. celebris diē pasche.
 salue .i. sis salutata. venerabilis .i. celebris. toto euo .i. semp ⁊ imppetuū. Et subdit
 auctor rationē dicens. Qua .f. diē. deus .i. dñs noster iesus xps. vicit .i. superauit. in-
 fernū .i. tartarū. (scz redimendo patres ex eo) ⁊ tenet astra .i. habitat in celis: qđ ipse
 regnat in celo et dominatur astris.

Ecce renascentis testatur gratia mundi

Omnia cum domino dona redisse suo.

¶ Construe. Ecce gratia renascentis .i. dispositio bona productiva terrenascentium illius mundi inferioris (quoniam illa terrenascentia post frigora quibus perierunt: demum incipiunt crescere et renouascere) testatur .i. testimonium dat. et ostendit oia dona .i. munera sua .s. gramina / folia / flores / et fructus. redisse .i. restituta esse eis suo domino (illo qui a pylato crucifixus mortuus est). In hac die redisse .i. resurrexisse vere perhibetur. Et ita vult auctor dicere quod sicut Christus mortuus hodie resurrexit: ita similiter terrenascentia mortua per hyemem iam videntur renasci et resurgere: et resurrectioni officio congratulari sicut patebit infra certius.

Namq; triumphanti post tristitia tartara christo:

Vndiq; fronde nemus gramina flore fauent.

¶ Construe. Namq; pro quod gramina .i. herbe siue terrenascentia. fauent .i. arident eis gaudent. vndiq; .i. vbiq; siue in omni tempore. flore suo quod producant. vel flore .i. floribus ponendo singulare pro plurali. et nemus .i. sylua fauet. ita quod hic sit hypozegma: quia hoc verbum fauet in fine positum confirmatur posteriori modo. s. gramina. fronde .i. frondibus et folijs. christo iesu triumphanti de modo ut victor triumphat. post tristitia tartara metata et desolata: quia iam per dominum nostrum iesum christum effracta sunt et superata. Item nemus loci dicit arboribus multis consistit. et exponi potest nemus .i. arbores intelligendo (conuenit pro continente per metonymiam)

Legibus inferni oppressis super astra meantem

Laudant rite deum lux polus arua fretum.

¶ Ille ihesus seruit magis pro die ascensionis domini. Et est ista talis. **¶ Construe.** Lux .i. claritas luminarum lucentium super terram. vel .i. pulchritudo aeris iam existens. polus .i. celus seu curia celestis. arua campi et prata / fretum mare et aque. laudant .i. honorant suo felici et leto statu gratulantis. rite .i. legaliter debite. iesum christum meantem .i. ambulantem. super astra .i. orbes et loca astrorum: hoc est laudant christum qui iam ascendit ad celos et hoc dico legibus .i. iuribus inferni oppressis .i. conuictis et suppeditatis etc.

Qui crucifixus erat deus ecce per omnia regnat

Dantq; creatori cuncta creata precem.

¶ Construe. Ecce deus et homo .s. christus qui erat crucifixus pro nobis .i. cruci affixus pro nobis. regnat .i. dominatur iam per omnia .i. super omnia. quod pro et cuncta creata .i. omnes creature. dant eidem crucifixo creatori suo precem .i. laudem.

¶ Explicit

¶ Sequuntur hymni complures in precedenti libro deficientes. Et primo de venerabilissimo sacramento eucharistie .i. bone gratie .s. corporis christi.

Sacris solenniis iuncta sint gaudia et ex precor diis sonent preconia recedant vetera noua sint omnia corda voces et opera.

¶ Hic hymnus cantat in pfecto corpore xpi. In quo auctor nos hortat ad exultationem spiritualem et ad debita reuerentia et cernit ueneratione tanti et tam uenerabilissimi sacramenti eucharistie ut patebit. **¶** Huius sacramenti figura precessit qm manna pluuit deus patribus in deserto qui quotidiano celis pascabantur alimento. Unde dictu est. panem angeloru manducauit homo. Sed illi panem manducantes mortui sunt. Hic aut panis que xps legiser noster dedit et dat nobis fidelib⁹ uiuus est (qui de celo descendit) uite eterne substantia ministrat et c. **¶** Unde et arctius huius charitatis immensitas cordib⁹ insigere fidelib⁹. In ultima cena (de quo mysterio hymnographus fati^r) qm pascha cu discipulis suis celebrato xps transiurus de hoc mundo ad patre istud sacramentu instituit tan⁹ passionis sue memoriale perene figuroru veteru impletiu: miraculoru ab ipso factoru maximu: et de sua absentia contristatio solatio singulare. Cōuenit itaq⁹ deuotioni xpicolaru recolere solenniter institutione tam saluiferi itaq⁹ mirabilis sacramenti: ut ineffabile modu p^rsentie in sacro visibili ueneremur et laudet dei potentia q in eodem sacramento tot mirabilia operat: necno et de tam salubris itaq⁹ suauis sacramenti institutione deo referantur debite gratiaru actiones. **¶** Quis aut sacramentu sit sacre rei signu: ut d^r. iij. sentet itaq⁹. et q sumit corporaliter et sacramentaliter et c. iam omittit declaratio: sed discretionem bydasculoru hymni dicor⁹ constructione faciendor⁹ comittitur: et ad rudes scolipetas ad sola litterale (salua allegoria mystica) expositionem impo^rteru (put scilicet suppetit) processurus. **¶** Construe. Gaudio: subaudi nostra. i. exultationes spirituales. sint iuncta. i. anneye. sacris solennib⁹. i. sacrosanctis solennitatibus festo corpore xpi. et pconia. i. laudes hymnicano^ru. sonent. i. sonu dent. s. uenerabili sacramento. ex precordiis. i. ex intimis nostris p^rcordialibus. uetera. i. holocausta ueteris testamenti. uel saltem fermenta aut peccata. recedant. s. a nobis. et omnia sint noua. s. a xpo instituta. Uel sic. corda. i. cogitationes cordis. uoces. i. oris sonitus. et opa id est consensus operis. sint noua. i. de nouo mundata et emendata ad reuerentiam uenerabilis sacramenti et c.

Noctis recolitur cena nouissima qua xpūs creditur agnum et azima dedisse fratribus iuxta legitima p^riscis indulta patribus.

¶ Hic legiser noster facit cenā in ultima nocte ante suā passionem. **¶** Construe. Nouissima. i. ultima cena noctis. recolit. i. recodit. qua. i. qua cena xps credit. dedisse. i. comedasse. agni. s. paschale. et azima. i. sincera. quasi panē sine fermento. fratrib⁹. i. discipulis suis (q in xpo fratres sumus iuxta indulta legitima. i. legale cōsuetudine iudeoru. sup. a p^riscis. i. ueteribus patribus (ut d^r in libro Deuteronomij).)

Post agnum typicum expletis epulis corpus domini datū discipulis: sic totū omnibus quod totum singulis eius fatemur manibus.

¶ Construe. Expletis epulis (Epule ag. i. fercula in cena facta. post agnū typicu. i. figuratū et paschale. non fatemur. i. p^rstetur fideliter. corpus dñicu. i. xpi. datū discipulis. s. duodecim manibus. s. p^ristis xpi. sic. i. tamē. supple dedit se totū oibus. quod. s. corpus. dedit totū. i. totaliter singulis. i. unicuiq⁹ singulariter (subaudi non tamen minuitur).

Dedit fragilibus corporis ferculū dedit et tristib⁹ sanguinis poculum: dicens accipite quod trado uasculū omnes ex eo bibite.

Secundū vsum Barum

¶ Hic xps offert discipulis carnē suā ad manducandū & sanguinē suū potandū &c.
¶ Construe. sup. xps dedit fragilibus. i. debilibus in carne ferculū. i. corpus suū
& dedit trībibus. i. ppter mortē suā. poculū. i. potum sanguinis sui dicens. accipite
vasculū. i. calicem. quod vasculū trado vobis. i. discipulis. & oēs sup. duodecim bi-
bite ex eo id est calice.

**Sic sacrificium xps instituit cui⁹ officium cōmitti
voluit: solis presbyteris quibus sic congruit vt su-
mant et dent ceteris.**

¶ Hic respondetur oēs heretici: vt Rokezan: Hussch: & Bohemi &c. qd nō soli homi-
bus adultis nō cōfessis: imo & pueris corpus dñici sub vtrāq; specie ministrant.

¶ Construe. Xps instituit. i. cōfirmavit sacrificiū. i. sacramentū eucharistie. sic. i. tali
modo. cui⁹ i. xpi officiū vtendi taliter. voluit. i. placuit cōmitti. i. unposteri solis
presbyteris (& hoc legitime ordinatis) quibus cōgruit. i. cōuenit. vt sumant. i. mandu-
cent. i. vñ corpus sub vtrāq; specie. et dent ceteris. i. fidelibus sub vnica.

**Panis angelicus fit panis hominū: dat panis ce-
licus figuris terminū: o res mirabilis manducat
dñm pauper seruus et humilis.**

¶ Construe. panis angelicus. i. angelorū. fit panis hominū. terrestriū fidelū. et pa-
nis celicū. i. celestis. xps dat terminū. i. finē figuris typicis veteris testamēti. o mi-
rabilis res. pspiciua & laudabilis (qz pauper spū) seru⁹ in fide. & humilis corde. mā-
ducat. i. corporaliter & sacramentaliter sumit. dñm. i. corpus dñicum.

**Te trina deitas: vnaq; poscimus sicut nos visitas
sic te recolimus: per tuas semitas duc nos quo tē-
dimus ad lucem quam inhabitas.**

¶ Construe. O deitas ex his vna in eētia. trina. i. in psonis. nos poscim⁹. i. petim⁹ te
vt sicut tu visitas nos. i. xpi fideles in pñia sacrali: sic nos recolim⁹ te p humilē de-
uotionē. & tu deus duc. i. pduc nos p tuas semitas. i. rectas & arctas vias illuc sup.
quo. i. ad qd tendimus. i. cupimus. ad lucē. i. eternā. quā inhabitas. i. genniter.

¶ De eodem festo ad matutinas.

**Pange lingua gloriosi corporis mysterium
sanguinisq; p̄ciosi quē in mūdi preciū fru-
ctus ventris generosi rex effudit gentium.**

¶ Ille hymnus citatur ad matutinas ad reuerentiā venerabilis sacramenti. & est
quodāmodo idem & eiusdē materie cū pcedenti &c. **¶** Construe. O lingua. i. huma-
na. pange. i. cana. mysteriū. i. diuinū secretū. vel absconditū sacm. gloriosi corporis
scz xpi. qz p̄cio et p̄ciosi. i. p̄cio digni sanguinis. i. xpi. quē sanguinē. rex gentiū xps
existens fructus. i. filius generosi ventris. i. nobilis alui marie virginis. effudit. i.
sparsit in cruce. in preciū mūdi. i. redemptionem mundi. i. huius.

**Nobis datus nobis natus ex intacta virgine & in
mundo conuersatus sp̄so verbī semine sui mo-
ras incolatus miro clausit ordine.**

¶ Construe. (Xps est) datus nobis a patre. natus. i. genitus nobis. ex intacta. i. incorrupta virgine maria. et cōuersatus. i. cōuersabilis in mūdo. s. p̄senti. sparso semine verbi. i. predicante verbū diuinū (et xps) clausit moras. i. p̄seuerantias sui incolatus. i. habitationis proprie. miro ordine (vite sue)

¶ Verbum caro panem verum verbo carnez efficit fitq; sanguis xpi merum: et si sensus deficit ad firmandum cor sincerum sola fides sufficit.

¶ Construe. Verbi caro. s. factum. filius dei. xps. efficit. i. p̄ficat. carnem. i. corpus suū verū panem. i. immortalem celestem: verbo. i. consecratione (dicens hoc est corpus meū) et merū. i. vinū. fit sanguis xpi. et si sensus. s. hominis deficit. i. non p̄cipit. sola fides. s. firma. sufficit. i. satis est. ad firmandū. i. confirmandū cor sincerum. i. fideles hominem.

¶ Tantum ergo sacramentum veneremur cernui et antiquum documentum nouo cedat ritui prestat fides supplementum sensuum defectui.

¶ Construe. (Quia caro xpi vere cibus est: et sanguis vere potus) ideo nos cernui. i. humiles. prout in capite ruentes. veneremur. i. adoremus tantū sacramētū. i. tam sacramentū vel inuisibile formā (vt d̄. iij. sententiarū) et antiquū. i. vetus documentū. i. holocaustū iudeorū figuratū cedat. i. locū det. nouo ritui. i. firmitati et rectiori mori xpi legiserī nostri (et si rem nō noueris) fides. s. xpi firma. prestat supplementū. i. cōpletionē d̄ar defectui carentie sensuū. i. intellectus exterioris

¶ Genitori genitoq; laus et iubilatio salus honor virtus quoq; sit et benedictio procedenti ab utroq; compar sit laudatio.

¶ Refert hic hymnographus gratiarū actiones sancte trinitati dicens sic. Laus et iubilatio. quoq; pro et. virtus sit genitori. i. patri. q; pro et. genito. i. filio. et benedictio. i. gratiarū actio sit p̄cedenti ab utroq;. i. a patre et filio. s. sp̄s sancto. et compar laudatio sit. s. vni deo in tribus personis. Amen.

¶ In laudibus et secundis vespers.

¶ Verbum supernū prodiens nec patris linquens dexteram ad opus suū exiens venit ad vite vesp̄eram.

¶ Hic hymnus similiter canitur in die corporis xpi: et est eiusdem materie cū p̄cedentibus demonstrans qualiter legiser xps exiens a patre. i. a summo celo egresus ad nos. s. ad vesp̄eram vite. et exinaniuit semetip̄m formam serui induens faciens se fecit nobis in humana carne: vt nos perditos redimeret p̄ suam passionē dāns nobis illā p̄memoriali tanq; vltimū eius testamentū instituens: vt patebit.

¶ Construe. Verbi supernū. i. filius dei altissimi. prodiens. i. deueniens et apparet nobis nec linquens. i. non dimittens. dexteram. i. sessionem. et sedem patris. s. eius omnipotētiā. et exiens ad opus suū: hoc est ad passionē sufferendā p̄ nobis peccātib; venit ad vesp̄erā. i. vltimū t̄p̄s et vltimā horā vite. i. hui⁹ mūdi. i. ad cenā noctis etc. In mortē a discipulo suis tradendus emulis p̄?

Secundum usum Sarum.

In vite ferculo se tradidit discipulis.

¶ Construe. (supple xps) veniens ad vite vespere prius .i. prius tradendus esset a discipulo iuda. suis emulis .i. inuidis iudeis. in morte .s. corporale. tradidit .i. dedit se ad manducandum. discipulis .s. suis. in ferculo .i. cibo vite.

Quibus sub bina specie carnem dedit et sanguinem ut duplicis substantie totum cibaret hominem.

¶ Construe. Quibus .s. duodecim discipulis. xps dedit carnem .s. in cibo. et sanguinem suum in potu. sub bina specie (qui fuerunt iam ordinati presbyteri) ut cibaret totum hominem duplicis substantie .s. humanitatis et divinitatis.

Se nascens dedit socium conuescens in edulium: se moriens in precium se regnans dat in premium.

¶ Construe. Xps nascens .i. nascendo. dedit se socium in humana carne. et conuescens .i. simul comedens cum discipulis. dedit se in edulium .i. in cibo et pregustatum escam (et xps) moriens dedit se in precium .i. redemptionem nostram (et iam) regnans in celis dat se nobis fidelibus in premium .i. in meritum sempiternum.

O salutaris hostia que celi pandis ostium bella premunt hostilia da robur fer auxilium.

¶ Construe. O salutaris hostia .i. salutifera victima. que pandis .i. aperis. ostium .i. ianuam. celis .i. paradisi celestis. da nobis robur .i. fortitudinem resistendi dyabolo. et fer .i. concede. auxilium .i. adiutorium. quia bella hostilia .i. tristitia iurgia hostis. premunt .i. regunt nos peccatores.

Uni trinoque domino sit sempiterna gloria qui vitam sine termino nobis donet in patria. Amen.

¶ Construe. Sempiterna gloria .i. laus. sit uni domino in deitate. pro et trino in personis. qui deus donet nobis vitam sine termino. in patria .s. celesti. Amen.

De festo transfigurationis domini

Ad primas vespas hymnus.

Questis formam glorie quam spes querit ecclesie: in monte christus indicat quo supra solem emicat.

¶ Hic hymnus cantatur de transfiguratione domini nostri iesu christi. **¶** Nota quod xps (ut evangelica scriptura demonstrat) assumpserat petrum et iacobum et iohannem fratrem eius: ducens eos in montem excelsum et transfigurabat se etc. Quod privilegium habebant pre aliis discipulis. res est notoria apud solennes nostros sacre pagine doctores. Quia multi sunt vocati pauci vero electi etc. Est autem xps ante eos transfiguratus talis qualis futurus est ipse iudicii extremi. non quod pristina faciei formam et corporis humani veritatem amiserit. et aliud corpus salte aerei vel spirituale assumpsit. sed ut evangelista dicit. (qui .s. iohannes. veritate semperque semper testatur) Et respiciens facies eius sicut sol etc. **¶** Sensus tamen est litteralis quod in huiusmodi transfiguratione domini apparuerunt moyses et petrus prophetę quibus sic per discipulos visis in claritate magis petrus dixit. Vnde bonum est nos hic esse. faciamus hic nostra tabernacula.

Tibi vnde Moyſi vnde et helye vnde. Similiter audita eſt vox patris. hic eſt filius meus dilectus etc. ¶ Conſtrue. Xp̄s indicat. i. demonſtrat (tribus diſcipulis) formā. i. diſpoſitionē et viſionē celeſtis glorie. i. gaudij paradisi (q̄ viſio et facies xp̄i eſt ſumma bonū et regnū celeſte) quā. i. gloriā celeſtem. ſpes eccleſie. i. fides totius pcionis populi xp̄ianitatis. querit. i. petit. quo. i. tūc. qñ ſupple xp̄s emicat. i. reſplendet. ſ. diſcipulis. ſupra ſolem. i. vltra claritatem ſolis.

Res memoranda ſeculis hic cū tribus diſcipulis cum moyſe et helya grata promit eloquia.

¶ Conſtrue. Res. ſ. hec. eſt memoranda. i. mente reuoluenda memorie digna ſeculis id eſt nobis xp̄iſidelibus. q̄ hic. ſ. xp̄s. promit. i. ore loquitur / p̄fert ſeu manifeſtat. grata eloquia. i. diuinos ſermones et viſiones. cū Moyſe et helya. i. cū illis p̄phetis veteris legis. cum id eſt vna cum tribus diſcipulis ſecum ductis et vidētibz et audientibus.

Aſſiſtunt teſtes gratie legis atq; prophetie de nube testimoniū ſonat patris ad filium.

¶ Conſtrue. Teſtes. i. teſtimonia. gratie. ſ. celeſtis atq; pio et legis. ſ. veteris et prophetie (ſubaudi moyſi et helye) aſſiſtunt in tranſfiguratione dñi. testimoniū patris id eſt vox dei omnipotentis. ſonat. i. audita eſt. de nube. i. de celo. ad filium. i. xp̄m dicens. hic eſt filius meus dilectus etc.

Glorificata facie xp̄s clareſcit hodie quis ſit horum credentium deo pie fruētium.

¶ Conſtrue. Xp̄s. i. ſaluator noſter. clareſcit. i. clarus apparet. ſ. tribus diſcipulis. hodie. ſ. in monte excelſo. glorificata facie. i. viſione et claritate diuina (et hoc eſt xp̄s talis apparuit) quis id eſt qualis. honor id eſt gloria. credentium id eſt xp̄iſidelium et fruētium deo pie. ſit id eſt datur. hoc eſt xp̄s apparuit in illa viſione qua fideles fruuntur in regno celeſti.

Viſionis myſteriū corda leuat fidelium: vnde ſolenni gaudio clamat noſtra deuotio.

¶ Conſtrue. Myſterium id eſt ſecretum viſionis. ſ. diuine. per xp̄m leuat ſurſum corda fidelium. i. xp̄icolarum. vnde. i. ob hoc. noſtra deuotio. i. noſtra humiliatio. clamat. i. pangit ſolenni gaudio. ſ. preſentis diei.

Pater cū vnigenito et ſpiritu paraclyto vnus nobis hanc gloriā largire per preſentiam. Amen.

¶ Conſtrue. Pater. ſ. omnipotens cur et vnigenito. i. filio et ſpiritu paraclyto. i. ſpiritu ſancto. vnus. ſ. exiſtens deus. tu largire. i. largiendo concede nobis hanc gloriā. ſ. quam viderunt tres diſcipuli. per preſentiam id eſt preſentialiter frui tecū in celo. Amen.

Ad matutinas hymnus.

O Sator rerum reparator cui xp̄s rex regum metuende cenſor: ad preces noſtras pariter q̄ laudes aſpice gratis.

Secundū vsum Sarum

¶ Hic hymnus canitur infra matutinarū solēnia de trāsfīguratōe dñi ⁊ est eiusdē materie cū pcedenti. In quo auctor dñi precatur nostras laudes gratiose aspiciere / illi referens actiones ⁊c. **¶** Cōstrue. O xpe sator. i. creator rerū. s. olm. ⁊ reparator eui. i. eternitatis. rex regū. s. olm. ⁊ metuende. i. timende. censor. i. iudex secretorum olm. aspice. i. aures benignas pcebe ad nostras preces. q̄ pro et. pariter. i. etiam ad laudes. i. ad hymnos. gratis. i. gratiose.

**Noctis in cursu tibi vota laudum pangimus pre-
sta tibi sint vt apta nosq̄ cōcentu refoue: perennis
luminis auctor.**

¶ Cōstrue. (q̄ tu es rex regū ideo) nos pangimus. i. canimus tibi. i. xpo. vota. i. de sideria laudū. in cursu noctis. ⁊ psta. i. concede: vt nostra desideria sint apta. i. acce pta tibi. q̄ p ⁊ tu auctor. i. creator. perennis luminis. s. celestis. refoue. i. recrea. iterū foue. nos. i. xpi fideles canentes. cōcentu. i. cōcordantia vocū ⁊ symphonia.

**Inter helyā moysemq̄ vates vt iubar solis facie
refulgēs cādida veste niuis instar albe tu micuisti**

¶ Cōstrue. Et tu refulgens. s. in monte trāsfīgurationis. discipulis facie. i. aspe- ctu. vt iubar. i. splendor solis inter helyam ⁊ moysem vates. i. prophetas. ⁊ tu mi- cuisti. splendorem dedisti. candida veste. i. claritate diuina. instar. i. ad similitudinē. albecimus. i. nix.

**Tu dei patris patre teste proles cum sis sanctorū
decus angelorū tu salus mūdi via vita virtus cre-
deris esse.**

¶ Cōstrue. Teste patre. i. pater celestis testimoniū dat (hic est filius meus dilect⁹) tu es ples. i. filius dei patris omnipotentis. ⁊ cū pro quia tu sis decus. i. honor. san- ctorū angelorū. s. celestū. tu crederis. i. firmiter diceris esse salus mūdi. huius. via ⁊ vita. s. eterna. ⁊ virtus.

**Gloria et virtus tibi sit creator cūcta qui solus re-
tinens gubernas in throno regnī sine fine regnās
trinus et vnus. Amen.**

¶ Reddit auctor hic gratiarū actiones. **¶** Cōstrue. O creator olm gloria. i. laus. sit tibi. tu q̄ solus retinens (mundū pugillo) cūcta. i. oia. s. in tua potestate. ⁊ tu regnās. i. domando. gubernas. i. regis. in throno. i. in celo regni celestis. sine fine. i. eterna- liter. trinus in personis ⁊ vnus in essentia. Amen. i. vere.

¶ Ad laudes et secūdas vesp̄as.

**O nata lux de lumie iesu redēptor sc̄i digna-
re clemens supplicū laudes p̄cesq̄ sumere.**

¶ Hic hymnus canitur ad laudes ⁊ ad secūdas vesp̄as de eodem festo. s. trāsfīguratione dñica. ⁊ est quodāmodo eiusdem materie cū pcedentibus. in quo nos auctor monet ad debitam xpi adorationem. **¶** Cōstrue. O iesu redemptor seculi. i. mūdi. existens lux nata. i. filius genitus de lumine. i. patre. tu clemēs dignare. i. di- gnatio sumere laudes. i. hymnos. q̄ pro et. p̄ces. i. rogatus. supplicum. i. suppli- cantium deuote.

**Qui carne quondā contegi dignatus es p̄ perdi-
tis nos mēbra confer effici: tui beati corporis.**

¶ Construe. O iesu xpe. tu qui dignatus es contegi carne. i. incarnari ex virgine carne marie. quondā. s. temporis: p̄ perditis. s. hominibus. tu confer. i. cōcede nos effici. i. fieri membra tui beati corporis.

**Pre sole vultu flāmeus vt nix amictu candidus:
in monte dignis testibus: apparuisti conditor.**

¶ Construe. O conditor. s. xpe. tu apparuisti. i. visum te dedisti in claritate te transfigurando dignis testibus. i. tribus discipulis sanctis in monte (taboz) existens n̄s flāmeus vultu. i. preclarus aspectu: pre sole. i. yltra solem. et candidus. i. splendidus amictu vt nix. i. sic lucens &c.

**Vates alūnis additos tuis alūnis cōferens vtrīs
q̄ te diuinitus deum dedisti credere.**

¶ Construe. Et tu sic Iesu splēdēs alūnis additos vates. i. visuros prophetas. moysen & helyā. et conferens tuis alūnis. s. discipulis: et dedisti. i. ostendisti te credere deum diuinitus. i. celitus. dico vtrīsque alūnis.

**Te vox paterna celitus suū vocauit filium: quez
nos fidei pectore: regem fatemur glorie.**

¶ Construe. O chris̄te (in tua transfiguratione) paterna vox vocauit te filium suū celitus. i. de celo (dicens. hic est filius meus dilectus &c.) quem. s. xpm nos fatemur id est profiteremur regē glorie. s. eterne fidei pectore. i. firma fide anime.

**Concede nobis quesumus: almis micare mori-
bus vt ad poloz gaudia: bonis vehamur actib⁹.**

¶ Construe. (Et q̄ profiteremur te regem glorie. ideo nos) quesumus. i. petimus. cōcede. i. da nobis. supple vt possimus micare. i. splendēre almis moribus. i. sanctis virtutibus (mores in plurali. i. virtutes) vt sic vehamur. i. ducamur. supple per te xpe ad gaudia poloz. i. celorum bonis actibus. s. nostris.

**Laudes tibi nos pangimus: eterne regum rex de-
us: qui es trinus et vnus deus per cuncta regnās
secula. Amen.**

¶ Construe. (Ideo) O eterne deus rex regū: nos pangimus. i. dicimus tibi laudes qui es trinus et vnus deus regnās per cuncta secula. Amen.

¶ In festo dulcissimi nōis Iesu.

Ad primas vesp̄as hymnus.

Exultet cor precordiis sonante iesu nomine
precellit in deliciis omni plenū dulcedine.

¶ Hic hymnus cantatur septimo Idus Augusti de dulcissimo nomine Iesu. In quo hymno hymnographus declarat iterū eius virtuositatem. In quo quidem noīe leta mens transferatur. et terra iubilat diffusis gaudiis plenus honore. ¶ Et q̄ heri celebrauimus Iesum in celso montis vertice transfigurati. hodie in imis

Secundū vsum Sarū.

terris humiliatum &c. In quo etiam nōle tota spes nra christicolarū effigit. Ideo
augetur: charitas diffunditur sume et in diuine trinitatis alma maiestas magni
fice cōmendatur. Et hoc dulcissimū nomen imposuit ei ab eterno. ab angelis
et a patre ioseph: vt habetur in legendis. lectione. id. Cōstrue. Et semp oblatiū
absolute positi debent construi in principio vel in fine. nūq̃ in medio. Boname no
mine iesu. i. quando auditur sonare hoc nomen iesus: cor xp̃i fidelis exultet. i. gra
tuletur precordijs. i. ex intimo precordialibus suis: q̃ est pleni omni dulcedine
id est dulcore: et precellit id est excedit in delictis. id est in omnibus delectationi
bus scilicet omnem dulcedinem mundi.

**Iesus confortans miseros: iesus qui sanat sceler
ra iesus deterrens inferos: iesus fugās mortifera**

¶ Construe. Iesus est cōfortans miseros. i. pauperes. et iesus est ille q̃
sanat. i. dimittit scelera. i. p̃ctā hominū. Vel sic per aures et elegantiaz regulā. No
men sanat scelera q̃ est iesus. (sic in semine tuo qui est xps. est locus q̃ tullianū &c.
regula nota est) et illud nomen iesus deterrens. i. p̃terrens inferos. i. demones infer
norum. Iesus illud dulce nomen est fugās mortifera. i. venefica: nostra opera dia
bolica que nos mortificant.

**Iesus sonans suauiter in metro psa carmine: qd̃
leuat nos alacriter: mulcens suo solamine.**

¶ Construe. Iesus illud nomen est sonans suauiter. i. dulciter in metro. s. scriptū
in psa. i. Maice dictū carmine delectabili scriptura. plati q̃ nōmē iesus est mulcēs
id est mitigans suo lumine. i. p̃solatōe leuat sursum peccatores alacriter. i. hilariter

**Nomē excelsum resonet iesus in ore oim: et cor cū
voce cōsonet: vt sanet omne vitium.**

¶ Construe. Iesus hoc nomē excelsum id est superū resonet. i. iterū sonet. atq̃ ite
rū in ore omniū. i. xp̃i fidelis. et cor. s. hominis cōsonet. i. simul cōcordet cum voce
id est sono. hoc est q̃ cor hominis. s. interius debet simul concordari cū voce. i. exte
rius. vt sic iesus sanet. i. purget omne vitium. i. periculū corporis et anime.

**Iesu salus peccantiū adesto nostris precibus: sis
director errantiū. et parce nostris actibus.**

¶ Construe. O iesu salus peccantiū. s. hominū peccatorū remediū: adesto. i. presens
sis nris precibus. i. orationibus. et sis director. i. vie recte ductor errantiū. i. deuia
ntiū. s. a lege tua: parce. i. indulge nris actibus. i. peccatis.

**Nomen tuū nos muniat: preseruās a periculis: et
in bonis pficiat: amotis culpe maculis.**

¶ Construe. Nomen tuū. i. iesus muniat. i. defensaculū faciat vel defendat. preser
uans. i. custodiens a periculis malis. et pficiat. i. p̃fectos faciat nos in bonis operi
bus amotis maculis. i. seculis peccatis nostris.

**Tibi xpe sit gloria: fulgens hoc sacro nomine: ho
nor tuus sit latrīa: iesu benigne domine.**

¶ Construe. O xpe iesu fulgens hoc sacro nomine. s. iesu proprio. gloria. i. laus sit
tibi. et o benigne dñe iesu honor tuus sit latrīa. i. adoratio sit tibi latrīe. ¶ Nota q̃
triplex est dñi doctor de illa adoratio. Nā latrīa: et illa sola de sol⁹ adorat. Ma
ria. et illa virgini Marie attribuitur. hypodulia. et illa omnes sancti et cruz et clau

chisti et relique venerantur.

Gloria tibi dñe: qui natus es de virgine: cū patre et sancto spirītu in sempiterna secula. Amen.

¶ Auctor refert hic gr̃as actiōes dulcissimo Iesu de sua incarnatione: qua natus est pura virgine. ¶ Construe. O domine Iesu chris̃te. tu q̃ es natus .i. in carnatus de virgine. s. sancta maria: gloria sit tibi cum patre. s. celesti. q̃ pro te cum sancto spirītu in sempiterna secula. i. penititer. Amen.

¶ Ad cōpletoriū canitur prosa. Alma chorus ꝛc. loco hymni. quā require in expositio ne sequētiāz. ideo hic pretermittitur.

¶ Ad matutinas hymnus.

Iesu dulcis memoria: dans vera cordis gaudia: sed super mel et omnia: dulcis eius presentia.

¶ Iste hymnus canitur ad matutinas in festo dulcissimi nōis Iesu. in quo hymnographus multimodam ostendit virtuositatem huius nominis Iesus. Contulit enim cecis vīsum. surdis auditum. claudis gressum. sermonem in x̃s. vitam mortuis. totamq̃ diaboli potestatem de obsessis corporibus virtus huius nominis effugavit ꝛc. ¶ Construe sic. O Iesu dulcis memoria. i. in mente et firma mora hominis fidelis. tu es dans vera gaudia. i. exultationes spirītuales cordis. s. nostri. sed presentia ei⁹. s. tui. i. visitatio diuina est dulcis. Imo dulcissima sup mel. i. ultra mel. et omnia. s. entia dulcedinem et bonitatem habentia.

Nil canitur suauius: auditur nil iocundius: nil cogitatur dulcius q̃ Iesus dei filius.

¶ Construe. (Ideo dicit) Nil. i. nichil canit. i. hymnuloquit in ecclesiis vel extra sacrauius. i. mitius. et nil auditur. i. aure percipitur iocundius. i. hilarius: nil cogitatur sc̃z in mente hominis dulcius q̃ Iesus. illud nomen dei filius.

Iesu spes penitentibus: q̃pius es petentibus: q̃ bonus te querentibus: sed qd inuenientibus.

¶ Construe. O Iesu spes. i. salus penitentibus. i. penitentiam agentibus o q̃pi⁹ id est q̃ misericors es petentibus te. o q̃ bonus. s. es querentibus te. sed quid. i. o qualis es inuenientibus te. per gratiam.

Iesu dulcedo cordium: fons vite lumen mentiuꝝ excedis omne gaudiū: ꝛ omne desiderium.

¶ Construe. O Iesu existens dulcedo cordis. s. bonorum hominum. fons vite eterne lumen. i. claritas mentium nostrarum: tu excedis. i. precellis omne gaudium sc̃z mundi. et omne desiderium sc̃lz humanum.

Nec lingua potest dicere: nec littera exprimere: expertus nouit credere: quid sit Iesum diligere.

¶ Construe. Nec lingua. i. nulla lingua hominis pōt dicere. i. ore fari. nec littera. i.

Secundum vsum Sarum.

scriptura potest exprimere. i. manifestare quid sit Iesum diligere sed solus expectans id est probatus nouit credere id est scit.

Iesu rex admirabilis: et triumphator nobilis: dulcedo ineffabilis: totus desiderabilis.

¶ Est enim illud nomen iesus hominibus mirabile: demonibus horribile: et angelis laudabile. ¶ Construe. O iesu rex admirabilis. i. gratus admiratione plen⁹ apud homines: et nobilis. i. virtuosus triumphator. i. victor erga diabolum: et ineffabilis. i. quasi non fabilis dulcedo: et desiderabilis. i. desideriosus.

Mane nobiscum domine: nos tuo replens munere: pulsa noctis caligine: tua pascere dulcedine.

¶ Construe. O domine iesu mane nobiscum in corde: et replens nos peccatores. tuo munere. i. gratia: et pascere. i. nutri nos tua dulcedine. i. charitate: pulsa. i. expulsa caligine. i. obscuritate noctis. i. diaboli vel peccati

Gloria tibi domine qui natus es.

¶ Ad laudes hymnus.

Iesu auctor clementie totus spes leticie: dulcoris fons et gratie: vere cordis delitie.

¶ Hic hymnus cantatur ad laudes et secundas vesperas de dulcissimo festo nati iesu. et iterum explanat excellentiam et virtuositatem eius. ¶ Construe. O iesu auctor. i. augmentator clementie. i. bonitatis. et spes. i. desiderium totius leticie: gaudij spiritualis. et es fons dulcoris. i. suauitatis et gratie. et vere delitie. i. delectationes cordis humani.

Iesu decus angelicum: in aure dulce canticum: in ore mel mirificum: in corde nectar celicum.

¶ Construe. O iesu decus angelicum. i. honor celestis hierarchie (nomen tuum est) dulce canticum. i. inebriatio in aure. i. auditu et mirificum mel. i. mira faciens in ore fidelium: et nectar celicum. i. dulcissimus potus celestis in corde. i. hominum.

Iesu flos matris virginis fauus nostre dulcedis decus humani generis: da lucem veri luminis.

¶ Construe. O iesu tu es flos. i. filius matris virginis marie. et existens fauus id est dulcis. illa dulcedo in cera mellis (metaphorice dictum) nostre dulcedinis. et tu existens decus. i. honor humani generis. da id est tribue lucem veri luminis scilicet nobis peccatoribus.

Iesu sole serenior: et balsamo suauior: omni dulcore dulcior: pre cunctis amabilior.

¶ Construe. O iesu tu es serenior. i. clarior sole: suauior. i. suauioris odorem dñi balsamo: et dulcior omni dulcore. i. suauitate: et amabilior pre cunctis. i. rebus.

Iesu summa benignitas: mira cordis iocunditas incōprehensa bonitas: nos stringat tua charitas.

¶ Construe. O iesu summa benignitas. i. excelsa virtuositas. mira iocunditas id est hilaritas cordis nostri. et incomprehensa bonitas. ideo tua charitas stringat

id est firmiter teneat nos (quia charitas omnia suffert.)

**Rex virtutum rex glorie: rex insignis victorie: ie
su largitor gratie: honor celestis curie.**

¶ Construe. O iesu tu es rex virtutum. rex glorie: et rex insignis victorie. i. triumph
et tu es largitor. i. dator gratie. et es honor. i. decus celestis curie. i. celi.

**Te celi chorus predicat: et tuas laudes replicat: ie
sus orbem letificat: et nos deo pacificat.**

¶ Construe. O iesu (quod tu es rex glorie celestis) chorus celi. i. angelorum predicat
te. scilicet tuum nomen. et replicat. i. pangit tuas laudes. et iesus illud nomen letifi-
cat orbem. i. totum mundum fidelem: et pacificat. i. paciscitur nos peccatores deo. i.
patri omnipotenti.

Gloria tibi dñe qui natus es. ut supra.

¶ Sequuntur hymni de visitatione

Marie virginis. Ad vespas.

Estum matris gloriose plebs sancta conce-
lebret: pietatis visceroſe gratiā expoſtulet
quā cognata copioſe ſenſit hic elizabeth.

¶ Iste hymnus cantatur in feſto viſitationis glorioſiſſime marie virginis noui-
ter inſtituto ab Urbano papa. vi. d. ampliando feſtiuitatib⁹ antiquis. nouā ſugad-
dere feſtiuitatem pio ſtudio decreuit. quod poſt conceptionem incarnati verbi cogna-
tam ſuā elizabeth humiliter ſalutarat. ¶ Exultemus igitur hac die tot et tanta ex-
celſa fidei noſtre miracula debita recolentes veneratione. In qua feſtiuitate ex-
tollitur virginis Marie mſis dei glorioſa fecunditas. Chriſti aduent⁹ in carne pſci-
catur. Pueri exultantis iohannis baptiſte noua ſiſt preluſia: et matris elizabeth
gratia confirmatur etc. ¶ Construe. Sancta plebs. i. deuota concio fidelis concele-
bret. i. ſimul veneretur feſtum. ſ. hodiernū glorioſe matris marie ſupple et expo-
ſtulet. i. roget gratiam viſceroſe pietatis. i. exultationem in pſis viſceribus. ſ. con-
ceptionis. quam ſcilicet gratiam conceptionis in vtero virginis elizabeth cogna-
ta eius ſenſit hic copioſe id eſt gratioſe.

**Fecundate ſenectutis ſterilem aggreditur: que di-
uine iam virtutis mater clam efficitur gratulatur
cū ſalutis conſortem alloquitur.**

¶ Construe. (Supple maria virgo) aggreditur. i. viſitat ſterilem. ſ. elizabeth cogna-
tam (que vocatur ſterilis) fecundate ſenectutis. i. ſeruide et fructifere ſenecte. que. ſ.
Maria efficitur id eſt effecta eſt mater diuine virtutis ſcilicet chriſti clam. i. occulte
et ipſa gratulatur id eſt letatur cum alloquitur conſortem id eſt conſociam eiſdē
ſortis ſalutis ſcilicet diuine.

**Ador non loquens exultauit ad verbi preſentiā:
ſed elizabeth expauit matris excellentiam: benedi-
cta que clamauit fructus affluentiam.**

¶ Construe. (Supple infans iohānes) non loquēs exultauit. i. gaudius fuit ad pre-
sentiam verbi p virginem mariā incarnatī: sed elizabet̃ expauit. i. expouescendo
mirabatur. que scilz elizabet̃ clamauit. i. dixit excellentiam. i. supereminentes gra-
tiam. et affluentiam id est largam fecunditatem fructus scilicet venteris matris. i.
marie. hoc est iesu christi dicens. benedicta tu etc.

**Unde michi quisq̃ putet hoc ait presagiū: vt de-
uote me saluet mater regis omniū: ventris mei
fructum mutet in nouū tripudium.**

¶ Construe. (Supple elizabet̃ h) ait. i. dixit quisq̃ putet. i. quis est homo qui opinat̃
vel cogitat. unde. i. a quo michi. i. elizabet̃ hoc presagiū. i. hec annūciatio futuro-
rum seu gratia humana: vt mater. i. maria virgo regis omniū. i. rerū saluet me de-
uote. i. humiliter: et q̃ eius presentia mutet id ē moueat fructū ventris mei. (hoc est
p̃cursorē domini.) in nouū tripudium. i. gaudium et plausum vel leticiā: q̃ exulta-
uit infans se reuertendo ad xpm

**Virgo dum sic cōmendatur canticū leticie: psal-
lens pure gloriatur in amore gratie: quo beata p̃
dicatur in omni progenie.**

¶ Construe. Virgo scilz maria cōmendatur. i. laudatur / magnificatur etc. dum scilz
elizabet̃ psallens. i. canens dicendo canticum. i. hymnum leticie. benedicta tu in
ter omnes mulieres. et ip̃a gloriatur in amore pure gratie. scilz diuinitatis. quo id
est propter quod. i. ip̃a maria predicatur. i. magnificatur beata. i. benedicta in om-
ni progenie. i. humane carnis.

**Trine deus summe pie regnans eternaliter: pre-
ce virginis marie nos conserua iugiter: vt post fi-
nem huius vie viuamus perenniter.**

¶ Construe. O summe pie deus et trine in p̃sonis regnans eternaliter. i. in eternū
tu conserua. i. custodi nos peccatores iugiter. i. clementer p̃ce. i. rogatu virginis
marie: vt viuamus. i. tecum perenniter. i. p̃ eum. post finē huius vie. hoc est qm̃ in
grediemur viam vniuersę carnis.

¶ Ad matutinas hymnus.

**¶ Undi salus affutura virgo mater inclita: ge-
stu simplex mente pura specie p̃fulgida:
cum celesti genitura p̃cessit in publica.**

**¶ Iste hymnus similiter canitur ad laudem virginis visitantis suam cognatam
elizabet̃ i transmontana abetio. ¶ Construe.** Virgo mater inclita. i. glorioſa ma-
ria exis̃s affutura. i. p̃futura salus mundi. i. huius exis̃s simplex. i. humilis ge-
stu. i. mouē: et pura mente p̃fulgida. i. p̃lucida facie p̃cessit. i. exiit in publica. i.
manifestata oibz hominibz cū celesti genitura. i. g̃natione diuinitatis.

**Caput conterens drachonis rubus qui nō vritur
aaron virga gedeonis vellus quod p̃fundit: hec
perfecta salomonis que beata dicitur.**

¶ Construe. hec beata virgo maria ascribitur figuris typicis veteris legis. qm̄ (vt dī Bese. ij.) ipsa ē cōterēs caput drachonis. i. corrūpēs potestatem diaboli p̄ suā saluificam genituram. et ipsa est rubus (quē viderat moyses) qui non vult. (sed incombusus. i. incorrupta p̄manens virgo) ipsa virga aaron. illius pphete (data illi in exitu israelitici populi) ipsa vellus gedeonis qđ perfunditur. supple pluvia cū ali bi ēēt siccitas. (Gedeon est interpretat experimentū iniquitatis eorū) ipsa hec Maria que dicit beata et p̄fecta. i. p̄fecte completiva salomonis etc.

¶ Psal. 45. Delitio sic. Est perfecta salomo. i. illa quā salomon desiderat dicens. Vultu lierem fortem quis inuenit. Et Tota pulchra es amica mea et macula nō est in te.

Genitrix emmanuelis virga iesse floruit: ostiū ezechielis quod viro non patuit: mons quo lapis danielis statuam cōminuit.

¶ Construe. (hic triū virginū figure typice veteris legis ascribunt. p̄ eā cōplete.) Nam ipsa genitrix emmanuelis (dei nobiscū) vt virga iesse floruit. et ipsa ostiū ezechielis pphete. qđ non patuit viro (p̄ ingressū. i. fortitudo dei) et ipsa bī mons quo. i. in quo lapis cōminuit statuam danielis. (vt ibidem dicit.)

Sic in mundo preter morem notū fecit dñs: castis mater conditorem circūdat visceribus: terra gignit saluatorem nubibus pluentibus.

¶ Construe. Dominus in celo notum fecit in mundo. i. figuratum mysticum et typicum manifestauit: preter morem. i. humanam consuetudinem. mater. s. Maria circūdat. i. obumbrat conditorem. i. deum castis visceribus. i. almo ventre: terra (pro Maria) gignit id est germinat saluatorem id est christum nubibus pluentibus id est spiritu sancto obumbrante.

Virgo chara charitatis feruens desiderio: caste consanguinitatis fauet ministerio: gaudens huius nouitatis sancto puerperio.

¶ Construe. Virgo chara. s. Maria feruens. i. scitens ardens desiderio charitatis christi fauet id est assentit ministerio. i. seruitio caste consanguinitatis (quo deus homo factus) et gaudens sancto puerperio. i. genitura gratiosa huius nouitatis id est christi incarnati.

Felix domus zacharie talem habēs hospitem: felix cognata marie quā suscepit comitē: sed iohannis et messye tu distingue litem.

¶ Construe. O felix domus zacharie. i. patris iohannis (qui interpretatur memoria dñi) habens. i. suscipiens talē hospite. i. mariā grauidam. et o felix elizabeth cognata marie. s. virginis. quā mariam suscepit comitem. i. gratuite accepit sociam itineris et more. sed p̄tū tu distingue. i. differenter pone litem. callem iohannis in vtero elizabeth: et messye. i. xpi in aluo marie virginis (Messyas hebraice. xpus grece. vinctus latine.

Laus sit summo genitori qui regnat per omnia: laus sit nostro redeptori per quem venit gratia:

Secundū vsum Sarum

procedenti creatori sit equalis gloria.

¶ Constructio plana est de gratiarum actione patri et filio et spiritui sancto.

¶ Ad laudes et secundas vespervas.

O Salutaris fulgens stella maris: generās p
lem veritatis solem: mater bonorū clemens
famulorum suscipe votum.

¶ Construe. O salutaris. i. saluificans fulgens. i. splendes stella maris. s. virgo ma
ria. tu es generans plem. s. xpm solem veritatis. i. iusticie: et tu clemens. i. beni
gna mater. s. xpi suscipe. i. accipe votum. i. desiderium bonorū famulorum. i. deuotū
totum tuorum seruorum. ¶ Numerus est syllabarū qui in sapphico carmine
sed non seruat ratio teporū seu quinquatum.

**Congratulamur et tuas conamur canere laudes
que deo cōgaudes sed non condignis preuale
mus hymnis dicere totum.**

¶ Construe. O maria nos congratulamur. i. simul letamur. et conamur. i. nitimur
canere. i. pangere tuas laudes. i. dulces hymnos. que scz virgo congaudes. i. si
mul gaudes deo. scz filio tuo. sed nos non preualetur. i. nō possumus dicere. i. ex
primere totū. i. ad pleniū pdignis hymnis. i. meritis et laudib⁹ (te extollere et efferre)

**Quam veterana traxit in montana gressu festinā
rosam matutinam tibi iubilamus et cōcelebram⁹
hec tua festa.**

¶ Construe. Quam. s. mariam veterana. i. senex elizabeth traxit. s. amore suo fes
tinam gressu. i. velocem cursu: in montana. i. transmontana. et ideo nos iubilam⁹
id est cū iubilo cantamus tibi marie rosam matutinam. i. ofonez matutinalē: et cō
celebramus. i. simul festamus: hec tua festa hodierna.

**Vocem rachelis exaudi de celis que te nunc orat
filiosq; plozat: potens regina gratia diuina pel
lens molesta.**

¶ Construe. O potens regina. s. maria exaudi voces rachel. i. illius mulieris. que
orat nunc te. et plozat filios suos. et tu pellens. i. sis expellens molesta. i. molestias
nostras. gratia diuina. i. celesti.

**O mediatrix orbis reparatrix: laus angelorū: sal⁹
infirmorū nostrarūq; hostē pcor aiaz reprime seuū**

¶ Construe. O maria mediatrix inter deum et hominem. et reparatrix. id est restaura
rix. orbis. i. mundi pditi: exstēs laus. i. decus angelorum et salus infirmorū. q; p
et tu reprime. i. expelle nostrum hostem. s. antiquū. i. crudelem diabolū.

**Sit benedicta trinitas inuicta: per quā beata vir
go coronata meruit frui fructu ventris sui: nunc
et in eum.**

Construe. Inuicta. i. inseparabilis trinitas sit benedicta p quam trinitatem beata virgo. s. maria coronata. meruit frui. i. vi fructu ventris sui. i. filio suo xpo nre id est iam: et in eum. i. eternaliter.

C Sequuntur hymni de sancta

Anna matre Marie virginis.

C Ad primas vesperas.

Ale mater anna plena melle cāna: cui mare passa nulla coequanda.

C Me hymnus canitur in natali sancte Anne matris marie virginis. et Joachim patris sui. ex quo carne ut ex radice iesse virgo maria traxit originem: ut p ventris sui fructum. i. Jesum xpm populo christiano suo deus mitteret redemptionē. Congratulet ideo felix concio et collectio xpifidelis in eius laudib⁹ et est os deuotide resulset. hec est eni supne benedictionis theca. de qua celestis sigillus ollam spei nre composuit. que ex diuini rois ymbre pceptis verbis dei humano generi pūlit incarnati. ideo dic. **C**onstrue. Ave anna mater. s. marie plena melle et canna. i. si pite vel aridine virge iesse. cui. s. tibi annenulla mulieris passa marem. i. habens virum: est coequanda. i. assimilanda.

Ave predicanda superexaltanda: mater matris poli regis atq soli.

Construe. O predicanda. i. excellēda. et superexaltanda. Ave. i. salve. s. anna mater matris. s. Marie. regis poli. i. celi. atq p et soli. i. terre.

Quāvis velit fari siue meditari: reddit sibi votū christus per quem totum.

Construe. Christus. i. saluator noster reddit. i. dat sibi. s. anne. votū. i. desiderū quā. i. magis q vis. i. facultas hominis velit. i. possit fari. i. loqui. siue meditari. i. excogitari. Ave q melius quā referat sancta Anna: et tunc fieri alia constructio. (p que. s. xpm factū est totū etc. **C** Alit legunt Quid vis velis fari siue meditari: reddit tibi totum habes per quem votum.

Ergo te rogamus tibi supplicamus vt quod potes velis prece da nos celis.

Construe. O sancta anna. Ergo. i. propterea nos peccatores rogamus te. et supplicamus tibi. i. suppliciter petimus: vt velis. s. dare. i. qd potes. i. quod vales rogando apud christum. et da. i. adiuua et concede nos scilicet petentes christifideles prece scilicet tua celis id est in celis apud nepotem tuum dominum nostrum Jesum christum etc.

Placans nobis natam: mundo per te datam: il la natum suum: tu nepotem tuum.

Construe. (Et tu fari. ta anna) sic placans. i. mitigans exorando nobis fidelib⁹ natam. i. filiam tuam Mariā: datam. i. gentem per te: mūdū. s. ad salutem: vt illa sit placans id est pacificans natum suum id est filium xpm: tu felix Anna sis placans nepotem tuum id est christum.

Laus sit trinitati: laus sit vnitati: laus patri nato

lausq; paraclyto. Amen.

¶ Construe. Laus .i. honor sit trinitati id est deo in trinis personis: laus sit vnita
ti .i. deo in essentia. laus sit patri: nato .i. filio. q; p et paraclyto .i. spiritui sancto.

Ad matutinas hymnus.

In anne puerperio nox fugit huius seculi: et
illuxit cum gaudio dies totius populi.

¶ Hic hymnus canitur similiter ad sanctam sancte Anne matris Marie. In quo
hymnographus nos illam commendare et laudare exhortatur: quia ipsa p puerperio
sua .i. Mariam totius populi christiani salutē redemptionem genuit. nā p ipsam
orta ē maria virgo p virginem xpo saluator. **¶ Construe.** Nox .i. peccatum origina
le vel diabolus huius seculi id est mundi fugit id est recessit in puerperio Anne id
est matris marie. hoc est quando anna peperit Mariam: et dies ad est lux vel xpi
suis redemptione totius populi scilicet christifidelis illuxit id est resplenduit cum
gaudio id est hilaritate.

**Hec radix iesse germinat expers cunctis illecebris
et germen eius luminat nos sedētes in tenebris.**

¶ Construe. Hec .i. genitura per annā .i. mariā virgō existens radix iesse expers
id est immunda imaculata cunctis illecebris .i. omni macula et pccō germinat id ē
gignit parit et floret: et germen eius .i. marie filius luminat .i. illuminat nos sedē
tes .i. homines peccatores de gēte in tenebris .i. in vmbra mortis seu peccatis.

**Quia mater et humilis de qua maria produit: tuus
adesto famulis quos culpa grauis deprimit.**

¶ Construe. O pater .i. anna et humilis de qua .i. ex qua maria .i. virgo p dū .i.
pccatis adesto sis pccatis tuis famulis (orando p eis) quos .i. famulos grauis cul
pa .i. ponderosum peccatū nostrū deprimit .i. opprimit: torquet.

**Ham felix et emerita manes cum summo iudice:
succurre mater indyta vt viuamus pacifice.**

¶ Construe. (Et q; tu sancta anna genuisti mariā .i. deo) tu manes .i. perseveras id
felic et emerita .i. liberata ab omni vexatione mūdāna: vel .i. valde merita cū sum
mo iudice .i. xpo nepoti tuo. ergo tu inclita .i. gloriofa mater anna succurre .i. sub
ueni nobis vt viuamus pacifice .i. in sancta pace.

**Vt quicquid hic deliquimus: vite p imunditiam
abstergas illud petimus per diuinā clementiam.**

¶ Construe. (O sancta anna) nos petimus te vt abstergas .i. deponas quicquid
id est omne illud qd deliquimus .i. peccauimus hic .i. in hoc mundo per imundit
ciam .i. impuritatem et maculam vite .i. nostre: et hoc per diuinā clementiam id
est per dei potestatem .i. per christum.

**Patri natoq; gloria detur cū sancto spiritu: qui
per anne suffragia conseruet nos in exitu.**

¶ Construe. Gloria .i. gratia: actio detur patri. q; p et nato .i. filio cū spū sancto .i.
q; deus pccatis .i. pccatū nos peccatores in exitu .i. agone huius vite: per suffra

gia. i. petitiones oratorias anne. scilicet marie marie.

Ad laudes et ultimas vespervas.

Felix anna pre aliis digna laude fidelium:
mundum replevit gaudiis per sacrum puerperium.

Construe. In isto hymno laudatur beata Anna: que per puerperium id est generationem marie filie sue restauravit nobis quod delicta eius per peccatum perdidit sc.

Construe. felix. i. gratiofa Anna existens digna laude. id est dignior pre alijs scilicet mulieribus fidelium: replevit mundum gaudijs. i. exultationibus: per sacrum puerperium. i. generationem virginis marie.

Hec de carnis propagine mariam nobis protulit: q̄ suo reddit germine: qd̄ eua tristis abstulit.

Construe. hec felix anna protulit. i. genuit nobis mariam. s. virginem: de propagine id est delinea carnis. i. sui corporis. que. s. maria reddit id est restaurat nobis suo germine. i. filio iesu. illud qd̄ tristis eua. i. peccatrix abstulit a nobis.

O vas celestis gratie: mater regine virginum. per te precamur anxie: remissionem criminum.

Construe. Oanna vas. i. sinus celestis gratie: mater regine virginum. s. marie nos precamur. i. rogamus anxie. i. suppliciter remissionem. i. indulgentiam criminum. i. peccatorum. supplē dari per te. i. per ip̄m propter te.

Memento mater inclita: q̄ potens es per filiam et nobis prece solita: procura dei gratiam.

Construe. O inclita. i. generosa mater anna. memento q̄ potens es p̄ filiam. sc. tuam mariam virginem. et procura. i. diligenter curā adhibe et da nobis p̄fidelibus gratiā dei. s. iesu nepotis tui solita prece. i. assidua rogatione.

Tuisq̄ donet precibus dator bonorum omniū: ut gaudiis celestibus fruamur post exilium.

Construe. q̄ p̄ dator. i. retributor omniū bonor. i. tam spiritalis q̄ temporalis deus donet tuis precibus. i. rogationibus ut nos fruamur. i. utamur celestibus gaudijs post exilium. i. post miseriam et tribulationem presentis vite.

Patri natoq̄ gloria detur cū sancto spiritu: qui per anne suffragia conseruet nos in exitu.

Constructio patris supra in precedenti hymno.

Sequentur hymni de beata

Maria magdalena.

Ad vespervas.

Ollaudemus magdalene lachrymas et gaudiū: sonent voces laude plene de cō

**centu cordium: vt concordet philomene turtu-
ris suspirium.**

¶ Hic hymnus canitur ad festum beate marie magdalene. In quo autor hymno graphus vult ostendere magdalenā lachrymantē amore de dñi sui sponsi xpi de sepulchro pditione. querēdo eū triste suspirantē ad modū turturis colūbe. et post ea exultantem et gaudentem de eius presentia psonali. postea vocem hilaritatis sonantē. quare tunc philomene exultantis auicule et cantantis dulce cōparat. idō dicit sic. **¶** Construe. (Nos chullicolē) collaudemus. i. simul laudare debemus la- chrymas. i. lachrymas ploratus. et p enā. gaudis. i. exultationē et hilaritatem. i. marie magdalene. supple et nostre. voces existentes plene laude. sonent. i. pangant de cō- centu. i. cōuenientia vocū. et symphonia cordū. i. n. f. p. vt suspiris. quāsi furtis spi- ratio. i. tristitia turturis. illius colūbe. concordet philomene. illi omni gaudēt cōcūti. **¶** Nota hoc magdalenā magdali. quod dñi oppidū fuit. Inde magdalenus magda- lena magdaleni. adiectiue dñi. hinc Lazarus magdalenus. Maria magdalena etc. sic q magdalena sumit p quādā noticiā pro maria peccatrice. Itē bī hec magda- lena in nominatiue. gentiliū magdalenes more grecor. etc.

**Iesum querens conuiuiarum turbas non erubuit
pedes vixit lachrymarū fluuio quos abluuit cri-
ne tergit et culparum veniam promeruit.**

¶ Hic hymnoglyphus vult innuere q maria magdalena intrauit domū Symo- nis pharisei et leprosi non vocata. nec timuit cōuinā. i. vocata ad mandium. p- pter multam dilectionem christi. et penitentiam agendam. **¶** Construe. Maria magdalena querens iesum. i. christum non erubuit id est nō timuit. vel verecundata fuit turbas. i. gentes et homines. conuiuiarum id est in cō- uiuiis existentes. et vixit scz. inuenit nardū pistici pedes christi. quos scz. pedes Maria abluuit. i. lauit fluuio lachrymarum id est guttulis oculorum suorum. et ter- git id est siccat. facit crine id est crinibus capitis sui. et ex hoc promeruit id est me- rito obtinuit veniam id est remissionem culparum. i. peccatorū suorum.

**Suum lauit mundatorē riuo fons imaduit: ptum
fudit flos liquorem in ipsum refloruit: celum ter-
re dedit rorem terra celum compluit.**

¶ Plus igitur penitens mulier pascibat intus christum q phariseus foris. Su- per conuiuantes igitur ingressa est. non iussa venit inter epulas obtulit lachry- mas. Ideo dicit prout sequitur.

¶ Construe. Maria magdalena lauit suum mundatorē scilicet Christum (a quo ipsa fuit mundata a vitiis) et fons scilicet saluus imaduit id est fuit ma- didus: et flos refloruit in ipsum liquorem et fudit pñs liquorē. scilicet in cor Marie magdalene. nam celum dedit terre rorem. i. subtilem et terram pluuiam. i. xps de- dit Marie gratiā. et terra compluit id est pluuiis mitigauit celum celestem reges (contentum pro continente. figuratiue).

**In predulci mixtiōe nardū ferens pisticum in vn-
guenti fusione typum gessit mysticum: vt sanetur
vntione vixit egra medicum.**

¶ Dicit auctor q̄ maria magdalena in illa p̄dulci mixtione. i. salubri qua xpm̄ vn-
gere volens in domo Symonis ferens nardū p̄stici. i. vnguentū aromaticū ex oī
bono medicamine ⁊ odore p̄fectū. gessit. i. habuit mysticū typū. i. secretū dīnū seu
statū ⁊ figurā in fusidē. i. in sparsione vnguenti supra xpm̄ ⁊ est typus mystic⁹ sic qz
egra. i. maria magdalena peccatrix vnxit. i. imaduī medicū. s. xpm̄ (qui dī verus
medicus) vinctōe. s. nardū p̄stici. vt ipsa sanetur. i. medicet ab ipso a vitis corpora-
libus. **¶** Nota hec nardus dī. herba est spicosa ⁊ aromatica fragili radice et nigra
⁊ folijs densa: quarū summitates consurgunt in spicas. Inde hoc nardū dī vngue-
tū. ⁊ additur p̄sticum. i. purū ⁊ fidele.

**Die xps hanc respexit speciali gratia quia multū
hunc dilexit dimittitur vitia: xpi quando resurre-
xit facta est prenuncia.**

¶ Construe. Illā igr̄ megdalenā credimus esse de qua marcus testat: septē demo-
nia electa fuisse. ⁊ qz turpitudinis sue maculas asperit laudā cucurrit ad fontem
misericordie. i. xpm̄. igr̄ xps asperit hāc. s. magdalenā. pie. i. clemēter. spāli gra. i.
oculis misericordie. ideo vitia. i. peccā. dimittitur. s. illi. qz dilexit hunc. i. xpm̄. mul-
tum. i. maxime ⁊ de post illa est facta prenuncia xpi. i. nunciatrix. quando resurrexit.

**Gloria et honor deo qui paschalis hostia: agnus
morte pugna leo victor die tertia resurrexit cum
tropheo mortis ferens spolia.**

¶ Construe. Gl̄ia ⁊ honor sit deo. q̄. s. xps vt paschalis hostia ⁊ agn⁹ morte. i. mortu⁹
p nobis. ⁊ vt leo victor pugna. i. pugna do cōtra dyabolicā p̄stēz. resurrexit tertia
die cū tropheo. i. trīpho. ⁊ ferens spolia mortis. i. spoliū fecit ab inferno dyabolū.

¶ Ad matutinas hymnus.

**Estimauit ortulanum et hoc sane credidit:
seminauit enim granum quod in mētem ce-
cidit: linguam mouit ⁊ non manum linguam chri-
stus indidit.**

¶ Iste hymnus canitur de sancta magdalena: quia post resurrectionem illa que-
rens christum in sepulchro. quo non inuenit: circulens flendo: tunc christus appa-
ruit illi in forma ortulani: ⁊ ideo dicit hymnographus sic. **¶** Construe. Ipsa magda-
lena estimauit eum fuisse ortulanū: ⁊ hoc sane id est firmiter credidit. enim pro q̄
ipse ortulanus. christus. seminauit granū id est semen quod cecidit in mentem. s.
magdalene. illa mouit linguam dicendo. Domine si sustulisti eum dicito mihi. et
christus indidit id est imposuit sive foras emisit linguam. s. magdalene. ⁊ non (di-
co) nō mouit manū. s. ad xpm̄: quia dixit noli me tangere. **¶** Nota q̄ ortulanus per
u. et sine aspiratione (vt ortus) scribitur antiquitus. Portolanus vero cū aspiratio-
ne et o (vt hortus ⁊ holus) modo moderni doctores scribunt: ideo elige et m.

**Non agnouit figurali latentem imagine: mentis
agrum spiritali excolentem semine: sed cum eam
speciali designauit nomine.**

Secundum vsum Sarum:

¶ Construe. (Supple maria magdalena) nō agnouit latentē. i. absconditū xpm figu-
rali imagine. i. figura hoīs ortulani. excolentē. i. exarantē. agrū mentis. cor sue me-
morie. spiritali semine. i. gratia verbi seu fidei. sed cū pro qñ. supple xps. designa-
uit. i. nominauit eā speciali nomine. s. proprio (Maria mulier noli &c.)

**Hec a iesu iesum querit sublatū cōqueritur iesum
intus mente gerit iesus presens queritur mentem
colit mentem serit iesus nec percipitur.**

¶ Construe. hec. s. magdalena. querit iesum sublatū. i. subtractū & alibi sepultū (pu-
tabat em̄ eū fuisse furatū ex sepulcro) & cōqueritur. i. lamētā a iesu: & hoc vero in for-
ma ortulani (dixit em̄ si sustulisti eū dicito mihi) & hec gerit. i. habet iesum. intus mē-
te. i. in corde suo. & presens iesus qñtur. s. magdalena (supple ille) colit. i. exarat men-
tem. s. magdalene. & serit. i. plantat. mentē. s. mulieris. nec iesus verus xps. percipit
id est perfecte agnoscitur in forma ortulani. s. a maria magdalena.

**Iesu bone iesu pie quid te mōstrans latitas quid
occultas te marie mentē cuius habitas intus ple-
na vero die nescit nisi veritas.**

¶ Construe. O bone iesu. o pie iesu. quid. i. ad quid tu monstrans. i. ostēdens te sub
forma ortulani. latitas. i. occultas te Iesum ipsi magdalene. quid. i. ad quid. tu oc-
cultas. i. abscondis te exterius per vsum marie. cuius mentē. i. p̄cordia. inhabitas
nam ipsa intus plena vero die: sed nescit exterius nisi veritas sup. aperiat̄ et p̄-
teat. Aut lege nescit vbi veritas sup. sit.

**Q̄ mīre iesu ludis his quibus diligeris sed cū
ludis non illudis nec fallis nec falleris: sed exclu-
dis quos includis notus non agnosceris.**

¶ Construe. O iesu. q̄ mīre. i. mirabiliter. ludis. i. iocūdaris cū his quibus. i. s. qui-
bus diligeris. sed cū pro quando tu ludis. nō illudis. i. non decipis eos. nec fallis
seu aliquos. nec falleris. i. nō deciperis a quibusuis. s. tu excludis. i. excusas illos
quos includis. i. quasi claudis in tua gratia: & tu es notus scōm humanā carnem.
nec agnosceris. i. perciperis scōm diuinitatem.

**Gloria et honoz tibi spes vita lux anime: per quez
sperant se p̄scribi libro mortis pessime: prestent
sibi nos ascribi peccatricis lachryme.**

¶ Construe. Gloria & honoz sup. sit tibi. s. deo. o spes nostra vita & lux anime nostre. p̄
quem. s. deū. homines xpiani sperant se p̄scribi. i. p̄cul a scriptura remoueri. i.
in libro mortis pessime. i. inferni. & lachryme. i. gutte peccatricis. s. magdalene. p̄-
stent. i. dent nos xpianis ascribi. i. annumerari sibi. s. i libro vite.

¶ Ad laudes et secūdas vesp̄as.

**O Maria noli flere iam non queras alium or-
tulanus hic est vere & colonus mentiū intra
mentis ortum quere mentis operarium.**

¶ **Cōstrue.** (O maria. s. magdalena. noli flere. nō queras. i. inuestiges aliū: iam tps nūc p̄sentē. hic est ortulanus yere. s. veta. r. colonus. i. agricultor seu horticola. mētium. s. fidelis. r. quere operariū. s. illū verū intra ortū. i. septū. mentis. i. cordis tui. **¶** Nota oculus ab ortor qñ cōponitur sine aspiratiōe scribitur: qz in eo semp aliquid oritur. Cū vero ab holus holerisqz cōtinet holera retinet h/ scōm aliquos.

Unde planctus et lamentū quid mentē nō erigis quid reuoluīs monumentū tecū est quem diligis iesum queris et inuentū habes nec intelligis.

¶ **Cōstrue.** (O scā magdalena) vnde plāctus. i. ploratus r. lamentū. i. lamētatio. i. quare ploras. quid. i. ad qd nō erigis. i. sursum regis. mentē. s. tuā. quid. i. ad qd reuoluīs. i. vīstas monumentū. i. sepulchrū. ipse est tecū quē diligis. in qris iesum r. habes inuentū. s. in corde. r. nec intelligis. i. non sapis.

Unde gemis vnde ploras verū habens gaudium in te latet quod ignoras doloris solatiū: intus habes queris foris languoris remediū.

¶ **Cōstrue.** (O maria magdalena) habēs verū gaudiū. vnde. i. cur. gemis. i. suspiras. vnde. i. quare ploras (nam) solatiū. i. remediū doloris. latet. i. absconditur in te quod ignoras. r. tu queris foris. s. in monumento. remediū languoris. s. christum. r. tu habes intus. s. in mente christum.

¶ **Fam non miroz si nescisti magistrū dum seminat semen quod est verbuz xpī te magis illuminat: et rabboni respondisti cum mariam nominat.**

¶ **Cōstrue.** (O maria magdalena ego) nō miroz si nescisti. i. non nouisti magistrū tuū (iam temporis) dū seminat vt ortulanus. sed pro tamen. semen illud qd est verbū xpī illuminat te magis. cum. i. quādo. ipse nominat. i. vocat te mariam. respondisti rabboni. i. magister mi/ vel rabbi.

¶ **Pedes christi quos lauisti fonte lota gratie: quez ab ipso recepisti funde rorem venie: resurgentis quem vidisti fac conforztes glorie.**

¶ **Cōstrue.** (O maria magdalena) tu lota. i. mūda. fonte gte. s. xpī. lauisti pedes xpī quē. s. fontē gratie. tu recepisti ab ipso. s. xpo. funde. i. infunde nobis. rorem. i. donū venie. i. gratie. resurgentis. s. xpī. quē tu vidisti in orto seu via. r. fac nos cōforztes. i. cōcines. glorie. s. xpī. r. hoc per tuas preces et merita.

Gloria et honor deo cuius prefert gratia inuitāti phariseo marie suspiria cenā vite qui dat reo gratie post prandia. Amen.

¶ **Cōstrue.** Gloria et honor. i. laus sit deo. s. omnipotenti. cuius gratia. i. virtus gratiosa. prefert. i. preponit (hoc est illi magis placet) suspiria. i. tenses lamentationes marie peccatricis. inuitanti phariseo Symoni. qui. s. deus dat cenam. i. requiem vite. s. eterne. nobis post prandia. i. post corruptionem diei. gratie. s. sue diuinitatis. Amen. ita fiat.

Secundum vsum Sarum.

¶ Sequitur hymni de sancto spiritu. In die penthecostes ad primas vesperas: Jam xps astra &c. Et sicut iste Impleta gaudet. isti hymni expositi sunt supra folio. xxix.

¶ Per hebdomadā hymnus.

Beata nobis gaudia anni reduxit orbita: cū spiritus paraclytus effulsit in discipulos.

¶ Autor in isto hymno declarat sup verbo apparuerit aplis &c. dispersit lingue, tanq̃ ignis, fons apparentibus linguis igneis: intus facta sunt corda flammantia: turbe credentes eos ructare crapula musti. **¶** Iste hymn^{us} canit infra octavas penthecostes p hebdomadā. Declarans qualiter spūs sanctus repentino sonitu super discipulos venit: & mentes carnalū in sui amorē pmutauit. **¶** Construe. Orbita. i. circulus anni. reduxit. i. iterum ad solēnizandū duxit. nobis. i. xp̃icōlis. beata gaudia. i. glorioſas exultationes. i. in sp̃itū sanctū. cū pro quādo. spūs paraclytus. i. cōsolator almus. effulsit. i. resplenduit. in discipulos. i. xp̃isti.

¶ Ignis vibrāte lumine lingue figuram detulit: verbis vt essent proflui et charitate feruidi.

¶ Construe. Vibrāte lumie. i. resplēdente gr̃a spūs sancti. Ignis (quem effulsit spūs sanctus in discipulos) detulit. i. habuit. figurā. i. dispositionē. lingue. i. naturalis. vt discipuli essent p̃flui verbis. i. procul seminantes verba sub diuersis partib^{us} linguarum. & supple essent feruidi. i. feruentes & calidi. in charitate. i. diuina.

¶ Linguis loquūtur omniū pauent turbe gentiliū: musto madere deputant quos spūs repleuerat.

¶ Construe. Sup. discipuli feruidi in charitate loquūtur linguis oīm. i. populorū. turbe gentiliū. i. homines diuersarū nationū. pauent. i. pauorem habēt: quia nōq̃ talia audire. inde deputant. i. credūt illos madere musto. i. humefactos nouo vi no. quos scz discipulos. sp̃itus sanctus repleuerat scz gratia.

¶ Patrata sunt hec mystice pasche peracto tēpore: sacro dierū numero quo lege fit remissio.

¶ Construe. Peracto pasche tēpore. i. xpo resurgente: hec sunt patrata: perfecte tēmi nata. mystice. i. figurate. sacro numero dierū scz quinquaginta. i. penthecostes. quo scz tempore fit remissio ex lege: in veteri lege figuratio.

¶ Te nunc deus piissime vultu precamur cernuo: illapsa nobis celitus largire dona sp̃itus.

¶ Construe. Op̃issime deus nos pcamur. i. rogam^{us} te nūc tēpō. cernuo vultu. i. humillī volūtate et voto (per vultū hōis volūtās animi ostenditur) largire. i. concede nobis dona spūs sancti. illapsa. i. emissa. celitus. i. diuinitate.

¶ Dudum sacrata pectora tua replesti gratia dimitte nunc peccamina et da quietā tempora.

¶ **C**onstrue. O deus tu replesti. i. repleuisti. tua gra. spā sancti amore. sacra pecto-
ra. i. sacra corda aploz. dudū. i. diu tps. dimitte. i. indulge nūc tps. peccamina. i. no-
stra peccata. et da nobis quiesca. i. tranquilla tps. f. vite eterne.

Sit laus patri &c. vt supra.

¶ **De sancto Vincentio martyre.**

Quisti miles gloriosus leuita videnti⁹ vt tri-
bunal spōte rogam conscendit intrepidus
Cuius salis crepitantis per corpus minutie.

¶ **I**ste hymnus canitur ad laudes et secundas vespas de sancto vincētio. In quo
hymnographus vult ostendere martyriū eius passum esse sub Diaciano p̄fide gen-
tili et sacrilego. Declarans quō sanctus vincentius dei athleta candentis ferri ma-
chinā seu rogū vitro conscendit et ad tribunal (vt victor et miles in xpi professione)
alacriter cucurrit: et qualiter torquetur flagellatur et exuritur. et quō leuita vinen-
tius dyaconū arcem accepit. Similiter quō salis ignibus sparsim crepitantes minu-
tie p membra eius dissiliunt. et tandem inter hec oia tormēta manet dei scrū⁹ imot⁹
in celsū erectus oculis xpm p̄cabatur: ideo dicit. ¶ **C**onstrue. Gloriosus. i. inclitus
miles xpi vincentius leuita (¶ **L**eu filio Jacob. Leuita hebraice: dyaconus grece:
minister latine d̄r. Intrepidus. i. non timens. conscendit. i. ascendit. sponte. i. volū-
tarie. rogam. i. ignem pro ipso factū. vt. i. sicut fecit ad tribunal. i. iudiciū Diaciani
presidis (aduerte constructionem)

**Sparsum ibant atq; prunevernabantur sanguine
inter hec manet immotus ille dei famulus orans
xpm in sublime erectis luminibus.**

¶ **C**onstrue. Per cuius. f. vincentij corpus. minutie. i. parue particule seu portiones
crepitantis salis. i. sonantis et crepitū facientis dū crematur. ibant id est intrabant
sparsum. i. spargendo. atq; pro et prunē. i. carbonēs viui et recētes. vernabant. i. splē-
debant. sanguine. f. martyris p̄e ardore. ille. f. martyr dei famulus. manet. i. p̄seue-
rat imot⁹ inter hec. f. martyria. s; erectis luminib⁹. i. in sublime. i. in celsū. orās xpm.

**Gloria et honor deo vsq; quo altissimo vna patri
filioq; inclito paraclyto: cui laus est et potestas
in sempiterna secula. Amen.**

¶ **C**onstructio est plana. Gloria et honor vsq; quo sit deo altissimo. vna. i. equaliter
patri et filio et inclito paraclyto. i. gloriofo spiritui sancto. i. tribus p̄sonis. cui. f. vni
deo soli est laus et potestas. per eterna secula. Amen. ita fiat.

¶ **Finis.**

¶ **H**abeo lector explanationes hymnorum scdm vsum (vt d̄r vni) Berti diligenter
castigatas et auctas: et tersissime in inclita p̄arrhisiensi Lutecia Ab Andrea Bo-
cardo impressori solertissimo rursus impressas: ere et impendio optimi bibliopole
Joānis balduini seu boudino: explicitas nonis Martij. Anno dñi. M. CCCC.
secundo. Deo sint gratie. Amen.

Tabula

¶ Sequitur tabula hymnorum precedentium secundum ordinem alphabeti.

¶ Solis ortus cardine.	folio. v.	¶ Gloria laus et honor	fo. xli.
A patre unigenitus	fol. vi.	¶ Hostis herodes impie	fo. v.
Andreas pie sanctorum	fo. xi.		
Ales dei nunci	fv.	¶ Jam lucis orto sydere	fo. f.
Aurore iam spargit	fo. xix.	Immenso celi conditor	fo. xxiij.
Audi benigne conditor	fo. xxi.	Jesu quadragenarie	fo. xxij.
Aurore lucis rutilat	fo. xxvi.	Jesu saluator seculi	fo. xxvi.
Ad cenam agni	xxvij.	Jesu nostra redemptio	xxvij.
Adello sancta trinitas	fo. xxx.	Jam ipse astra ascenderat.	fo. xxx.
Aue marie stella	fo. xxxij.	Jesu saluator seculi redemptor.	fo. xxxvij.
Antra deserti	xxxiij.	Iste confessor	fo. xi.
Aurea luce.	fo. xxxv.	Jesu redemptor omnium	fo. xi.
Annue ipse seculorum	xxxiij.	Jesu corona virginum	fo. xli.
Aue mater anna	fo. li.	Inuentor rutili	fo. xliij.
		Jesu dulcis memoria	fo. xlvij.
		Jesu auctor clementie	eodem
		In anne puerperio	fo. li.
¶ Beata nobis gaudia	fo. liij.		
		¶ Lucis creator optime	fo. xi.
¶ Conditor alme siderum	fo. ij.	Lux ecce surgit	fo. xxvij.
Christe redemptor oim	fo. xij.	Lustra sex qui iam peracta.	fo. xxv.
Consorter paterni luminis	fo. xxiij.		
Celi deus sanctissime	fo. xvi.		
Christe qui lux es.	fo. xx.		
Clarum decus ieiunij	fo. xxij.	¶ Migne deus potentie	fo. xxvij.
Cultor dei memento	fo. xxij.	Martyr dei qui unicum	xxxiij.
Cruz fidelis.	fo. xxv.	Mundi salus affutura	fo. xliij.
Chorus noue hierusalem	eodem.		
Christe sanctorum decus	xxvi.		
Christe redemptor oim con.	fo. xxxvij.	¶ Nocte surgentes	fo. ix.
Celestis formam glorie	fo. xlv.	Nunc sancte nobis	fo. f.
Collaudemus magdalene	fo. liij.	Nox et tenebre	fo. xvi.
Christi miles gloriosus	fo. ly.	Nox atra rerum	eodem
¶ Deus creator oim	fo. vi.	¶ Opater sancte miris	fo. xxx.
Deus tuorum militum.	xxix.	O lux beata trinitas	fo. xxxi.
		O gloriosa domina	fo. xxxij.
		O glorifica	fo. xxxvi.
¶ Eterne rerum conditor.	vij.	O sator rerum reparator	xlvi.
Ecce iam noctis	fo. ix.	O nata lux de lumine.	fo. eodem.
Eterna celi gloria	fo. xxiij.	O salutaris fulgens.	fo. l.
Ex more docti mystico	fo. xix.	O maria noli flere	liij.
Ecce tempus idoneum.	fo. xxi.		
Eterne rex altissime	fo. xxxvij.	¶ Primo dierum omnium	fo. vj.
Exultet celi laudibus	xxxiij.	Plasmator hominis	fo. xxvij.
Exultet cor precordij	xlvi.	Pange lingua gloriosi prelij.	fo. xxxij.
Estimant oculorum.	fo. liij.	Pange lingua gloriosi corporis.	xlviij.
¶ Festus matris gloriose.	xlx.	¶ Quod chorus vatum	fo. xxxij.
Felix anna pie alij	fo. liij.	Quem terra pontus ethera.	eodem.

Tabula

¶ Rector potens
Rerum deus
Rerum creator optime
Rex gloriose maritum

fo. 7.
fo. xi.
fo. xv.
fo. xxxix.

**Tu trinitatis
Tu xpe nostru gaudium
Tibi chuste splendor**

fo. xviii.
fo. xxix.
xxxvi.

¶ Saluator mundi dñe.
Sancte dei preciose.
Somno relictis artibus.
Splendor paterne
Summe deus clementie
Summi largitor premij
Sermone blando
Sanctorum meritis
Salve festa dies
Sacris solennijs

fo. v.
fo. xij.
xij.
eodem
fo. xix
fo. xxi.
fo. xxv.
xxx.
fo. xliij.
eodem.

¶ Vox clara
Verbu supnu pdiens a pfe.
Veni redemptor gentium.
Vexilla regis prodeunt
Veni creator spiritus
Urbs beata hierusalem
Ut queant laus
Virginis proles
Verbum supernum prodiens nec pa-
tris linquens

fo. iij.
fo. iij.
fo. iij.
fo. xxiij.
fo. xxx
xxx.
xxxij
fo. xl.
xlv.

¶ Te lucis ante terminu
Telluris ingens.

fo. iij.
xv.

¶ Finis registri oim hymnoru in
libro contentorum.